

Komentar

42 ur: kdaj in kako

Neomnožno velja, da vsa eksperimentiranja z uvaženjem 42-urnega tečaja v Sloveniji se ne morejo nuditi dovolj ekonomskih, tehnoloških, organizacijskih, kadrovskih in ne nazadnje tudi socioloških pokazateljev, na podlagi katerih bi lahko izdelali dovolj vsestransko analizo o nastalih posledicah. Predsednik sveta zavoljo tega, ker je že sorazmerno majhno število podjetij, ki so poskušali uvesti to novo, razen tega pa to trajajo nekaj tednov, da bi se pak pa to ne pomeni, da ne bi mogli ugotovljati v tem dopolnjevanju pojmov, ki so se že v začetku kazali kot nekatere splošne značilnosti ali kot posledice. Poiskujemo jih izslediti iz dosežene prakse treh znanh kolektivov — ljubljanskega Litostroja ter zeleznar na Jesenicah in v Ravnah.

Ce primerjamo presojo ekonomskih pri eksperimentalnem uvaženju novega delovnega časa, ugotovljamo, da je kolikoli Litostroj, pa splošno skrajšanje delovnega tečaja tako, da delajo samo pet dni v tednu, na kar dva dni počivajo, razen vsake četrte sobote, ko delajo. V zeleznar na Jesenicah in v Ravnah pa so skrajšali delovni čas z uvedbo četrte delovne dneva, Litostroj izhodišče je, da stoji proizvodnja dva dni (razen nekaterih oziroma proizvodnih mest), proizvodnja zeleznar pa je neprekinjena. Izkušnje zeleznar kažejo, da je njihovo izhodišče običajno zadržanje od Litostroja, saj tja ne gre organizacijske natančnosti. V Litostroju je tudi kadrovske bolj zadržane, delavci velja za to, ker je možno uvesti četrto izmenjo in tako, da se strokovni kader prejšnjih treh izmenj poslej porazdeli na štiri. Takšna kadrovska operacija pa predstavlja določeno tveganje, saj se odvisi, da proizvodnja praktično brez kadrovske rezerv in jo zadržati lahko vsaka večja nevarnost običajno prizadeva.

Prav tako velja, da se je prišlo v jesenski zeleznar, kjer so za poskus uvedli 42-urni delovni tečaj v mariborski Litostroj. Se samo poslika, da se sintermagnezita, ki je povečal popravila na dan in ustvaril precej težav pri izpostavi, sledovih, ponovnih v jami in podobno, je po šestih dneh eksperimenta naglo sprememba celotnega ugodno podobno proizvodnje. Načrtava na zadnji seji delavskega sveta jesenske zeleznar je ocenila prav to pomembnost kadra za poglavitno varnost zeleznar. Seveda pa so bili še drugi, ki so upadali na zmanjšanje proizvodnje v tem primeru.

Prav tako bodo zanimiva primerjava ekonomskih izhodišč pri uvaženju skrajšanja delovnega časa. Dosedanja izkušnja omejenih kolektivov očitno kažejo, da bi morali iskati vsaj v začetku produktivno kompenzacijo za skrajšani delovni čas v določeni rezervi. Lete se skrivajo v raznovrstnih oblikah, kot je pomembna organizacija delovnega časa, premagovanje izkoristitve delovnega časa, prenos dela v nočne delovne ure, razpored strokovnega kadra. Primer za to je Litostroj, ki je v kumulativni primerji prejšnjega leta 1962 in 1963 letos povečal proizvodnjo za 19%, ne da bi bistveno povečal število zaposlenih. V Ravnah pa se ta element — izkoristitve rezerv — povezuje z uvaženjem nove tehnike v proizvodnji, kar ima se poseben ekonomski učinek pri uvaženju novega delovnega časa. Dvainsitideset-urni tečaj so že uvedli v toplotni, prihodnji desec pa ga bodo uvedli tudi v kovalnici. Lotili so se podobno tudi na Jesenicah uvaženju novega časa naprej v tisti ekonomskih enotah, kjer je delo najtežje. Vendar v kovalnici v Ravnah s formiranjem četrte izmene ne bodo povečali števila zaposlenih. Z modernizacijo proizvodnje bodo namreč spremenili organizacijo dela tako, da bodo ob enakem številu zaposlenih dosegli večjo proizvodnjo nazivno krajsemu delovnemu času. To nedvomno kaže na drugačen ekonomski aspekt skrajšanja delovnega časa, kot ga ima Litostroj.

Skrajšanje delovnega časa, ki ga je mogoče doseči s skrajšanjem delovnega dneva, zmanjšanjem števila delovnih dni v tednu, pa tudi močno upvala, na življenjsko in psihološko razpoloženje ljudi. To upravljanje mora začeti proučevati ta-

kaj, in sicer s fiziološkega, psihološkega in sociološkega vidika. To velja tembolj v primerih, ko se zmanjša število delovnih dni v tednu. Dva dni premora lahko narame različno preživimo: nekateri bodo brezdelno posadali in jedli, pri čemer telo ne bo podvrženo takšnemu presnavljanju, kot je sicer med delovnim naporom. To je problem za fiziologe, a nič manj pereč tudi za psihologe in sociologe. Leti bodo morali iskati skupne značilnosti teh problemov v oseh podjetij in se posebej v njih. Doseganje sorazmernega skrajšanja praksa kaže, da je problem dodatnih prostih dni v tednu s sociološkega stališča dokaj različen, na primer med Litostrojem in zeleznar na Jesenicah. Medtem ko so se začeli ljudje iz Litostroja že drugi mesec po eksperimentalnem uvaženju novega časa usmerjati v prostem času na daljše izlete prek sindikalne ali turistične organizacije, pa je bilo na Jesenicah drugače. Tam je zelo mnogo delavcev iz drugih republik, ki so ostali v prostih dneh brez posebnega interesa. Zato so se nekateri v tem času priložnostno zaposlovali, mnogi med njimi pa so brezčasno hodili sem in tja ter prihajali ob ponedeljkah na delo še bolj utrujeni.

Takšno komparativno razmišljanje o teh problemih nenotno odpira še vrsto drugih vprašanj, za katere ni bilo težko odgovoriti, kajti vsakega je še preskromna. Toda očitno je, da vsako uvaženje novega delovnega časa ne more biti uspešno, če pred tem ne opravijo res dopolnilni temeljni analize, ki naj bi pokazale, kakšna naj bodo ekonomska, tehnološka, organizacijska, kadrovska in druga izhodišča. Pri tem pa velja upoštevati, da ne gre samo za večjo produktivnost, ki je sicer zelo pomemben moment v kompleksu zahtev, ko uvažamo nov delovni čas. Nedvomno je, da gre razen tega tudi za nadaljnjo dostopnost in medsebojno izmenjivost ljudi, tako v proizvodnji kot v vsakodnevnem življenju. Pri tem bi omeniti le to, da bodo gospodarske organizacije različno uvažale novi delovni čas. Nekateri ga bodo hkrati uvedli za vse podjetje, drugi pa postopoma na ekonomskih enotah, pač vse odvisno od konkretnih razmer proizvodnje in življenja ljudi.

Cetudi se ne moremo govoriti o splošnih problemih določene obseirne, pa o nekem vprašanju moremo in moramo. Problem sedera odmor, ki so ga doslej imeli v gospodarskih organizacijah, zdaj pa se odmor ali pa gremo na dejanski 39 delovnih ur in tem dodamo čas odmora. To vprašanje je še sedaj ob eksperimentiranju prešlo in bo moral najti določeno razpored čimprej ustrezen odgovor.

RUDI VOGRIC

Predsednik italijanskega senata na Reki in v Opatici

OPATIJA, 21. avg. (Tanjug). Predsednik italijanskega senata Cesare Merzagora, ki se dalj časa potuje z jahto »Luigia II«, vzdolj jugoslovanske jadranske obale, obiskal Reko in Opatico. Med bivanjem v Opatici so ga obiskali sekretar za informacije izvršnega sveta sabora Hrvatske Vjekoslav Cvrle, predsednik občinske skupščine Reke Nikola Pavletić in drugi predstavniki krajevnih oblasti.

Jadrnice za Zahodno Nemčijo

REKA, 21. avg. (Tanjug). Ladjedelnice iz Punta na otoku Krku, z Reke, s Cresa in Raba so dobavile neki zahodnonemski trdkri iz Hamburga 70 jadrnic tipa »Karinna«, ki so posebej zgrajene za plovbo na Severnem morju. To je večji del pošiljke skupnih 120 jadrnic, za kolikor je reško podjetje »Brodmateriala« sklenilo pogodbe z nemškimi naročniki.

Ostalih 50 jadrnic bodo na konca letošnjega leta, začela pa so se že pogajanja za gradnjo še 300 jadrnic »Karinna«, ki naj bi jih zgradile naše ladjedelnice prihodnje leto.

Pogreb Živka Brajkovskega

SKOPJE, 21. avg. (Tanjug). Na skopskem pokopališču v Butelju so danes z največjimi častmi pokopali posmrtno ostanke člana Izvršnega sveta in CK ZK Makedonije Živka Brajkovskega. Pogrebu so se udeležili sekretar CK ZK Makedonije Krsto Crvenkovski, predsednik sobranja Vidoje Smilevski, predsednik republiškega izvršnega sveta Aleksander Grličkov, predsednik glavnega odbora Socialistične zveze Makedonije Ljupčo Arsov, podpredsednik zvezne skupščine Strahil Gilev in drugi.

Ob pokopu Živka Brajkovskega sta se poslovila predsednik sobranja Vidoje Smilevski in docent kmetijsko-gozdarske fakultete Arton Uskav. Na grob Živka Brajkovskega so položili mnogo vencev.

Ob smrti Živka Brajkovskega so izrekli sožalje član ZIS in predsednik zvezne komisije za verska vprašanja Moma Marković, patriarh srbske in makedonske pravoslavne cerkve German in Zvezni združenj pravoslavne duhovščine SFRJ.

Delegacija ameriškega RK bo obiskala Slovenijo

LJUBLJANA, 21. avg. Delegacija ameriškega RK, ki se te dni mudi na obisku pri Centralnem odboru RK Jugoslavije, bo obiskala tudi Glavni odbor RK Slovenije. Delegacija bo prispela v Ljubljano 22. avgusta v Slovenijo bo ostala do nedelje, ko bodo odpotovali nazaj v Beograd.

Sprejem delegacije pri predsedniku Glavnega odbora RK Slovenije bo v četrtek ob 16. uri. Naslednji dan bo delegacija obiskala Debeli rtič ter druge kraje v slovenskem Primorju. V soboto ob 12. uri bo delegaciji predelal sprejem podpredsednik Mestnega sveta, ob 19. uri pa bo delegacijo sprejel tudi predsednik CK ZK Slovenije in Domu sindikatov.

L. S.

Izvedenec OZN za obnovo Skopja

BEOGRAD, 21. avg. (Tanjug). V okviru začasnega programa tehnične pomoči OZN pri obnovi in graditvi Skopja je prispel danes v Beograd prvi izvedenec OZN Robert Fitzmaurice, strokovnjak za gradbeništvo in montažni hiš.

Robert Fitzmaurice je obiskal zvezni zavod za mednarodno tehnično sodelovanje, kjer je govoril s predstavniki tega zavoda, zveznega sekretariata za industrijo in zvezne gospodarske zbornice. Popoldne odpotuje v Skopje, kjer bo ostal deset dni.

Salonitne plošče za Skopje

BEOGRAD, 21. avg. (Tanjug). Na sestanku proizvajalcev azbestno-cementnih proizvodov, ki je bil v svetu za gradbeništvo zvezne gospodarske zbornice, so izrazili mnenje, da bi lahko za potrebe obnove in graditve Skopja do konca leta zagotovili približno milijon kvadratnih metrov salonitnih plošč. Strokovnjaki menijo, da bi največji jugoslovanski proizvajalec teh izdelkov, cementarna »Ankovo«, lahko povečala proizvodnjo za kakih 700.000 m². Tudi podjetje »Dalmacija-cement«, ki naj bi do konca leta izdelalo kakih 900.000 m² salonitnih plošč, bi lahko poslalo Skopju kakih 300.000 m² teh proizvodov.

Nove identificirane žrtve potresa

SKOPJE, 21. avg. (Tanjug). Komisija za identifikacijo je identificirala še osem žrtv potresa v Skopju. To so: 1. Dimitar Kirov Kostovski, 2. Djure Djakovica 35, 2. Vesa Kirova Kostovska, 3. Stojanica Djakovica 35, 3. Stojanica Djakovska, 4. Desa Stepanović, 5. Lenka Trajčeva Stojkova, roj. 1936, ob potresu v naselju Crnc, 6. Peter John Franck, rojen 1925 v Londonu, ob potresu na Karposu, zgr. II/12, identificiran po osebnem opisu, fotografiji in osebnem priboru; 7. Ester Morisist Simon, rojen 1916 v Linaseju (Francija), identificiran po osebnem opisu; 8. Malka Ajzava Abuš, rojena 1927 v Surdulici, ob potresu na železniški postaji.

Vseh identificiranih žrtv je sedaj 937, neidentificiranih pa 126.

MORNARJI BRIGADIRJEM — Kot gost glavnega štaba MDB je skupina mornarjev iz splitskega vojnega okrožja obiskala brigadirje na avtomobilski cesti Bratstva in enotnosti. Za svojo devetdnevno turnejo po mladinskih naseljih so mornarji pripravili lep kulturni program. Naš posnetek je z nastopa mornarjev v mladinskem naselju »Ivo Lola Ribar«.

Foto: Sovijanski

Za turistične objekte 35 milijard

Prihodnje leto naj bi pridobili 15 tisoč novih ležišč

BEOGRAD, 21. avgusta (Tanjug). — Po vesteh iz zveznega komiteja za turizem bomo prihodnje leto nadaljevali intenzivno graditev turističnih objektov, predvsem gostinskih, namenjenih nadaljnemu razvijanju turizma v naši deželi. V ta namen bomo porabili kakih 35 milijard, všteti s sredstva federacije (21 milijard), republik, komun in gospodarskih organizacij.

Zvezna sredstva bodo porazdeljena bržčas takole: Ju. goslovanski investicijski banki za kreditiranje in graditev turističnih objektov v letu 1964 10 milijard, komunam 15 milijard in zainteresiranim gospodarskim organizacijam 6 milijard. Ta sredstva bodo dajali v obliki kreditov na podlagi doseženega deviznega dohodka od turizma in lastnega deleža investitorjev. Kreditni pogoji bodo v glavnem za mnoge turistične in gospodarske organizacije sprejemljivi. Rok odplačila anuitet za hotele kategorije »A« bo znašal 25 let z 2% obrestmi, za turistična naselja 20 let, za druge turistične zmožljivosti od 10 do 15 let, za komunne objekte pa 30 let z 1% obrestmi.

Kredite bodo dobivali predvsem investitorji, ki se bodo zavezali, da bodo nove turistične zmožljivosti dograjene do 1. julija 1964. Računajo, da bo imel naš turizem prihodnje leto kakih 15.000 novih postelj v objektih evropskega standarda. Novi hoteli bodo dobili posebne olaj-

save s tem, da bodo v prvem letu poslovanja oproščeni plačevanja amortizacije. Precejšnji del sredstev bomo investirali tudi v graditev komunalnih objektov v turističnih krajih, v zboljšanje storitvenih dejavnosti, trgovine in krajevnega prometa, v ureditev plaž in parkov, nakup čolnov, jadrnic in drugih športnih rekvizitov ter v graditev več objektov za počitnice, zabavo in rekreacijo turistov.

V zveznem odboru za turizem sodbijo, da lahko na podlagi vseh teh naložb v turistično gospodarstvo prihodnje leto pričakujemo devizni dotok v približ. znesku 80 milijonov dolarjev, kar bi bilo skoraj dvakrat več, kakor v letu 1962.

V pogledu razvoja turizma v času sedemletnega plana na pristojnem mestu poudarjajo, da bo graditev turističnih objektov v glavnem usmerjena na primorski pas, na glavne ceste in velika mesta (Zagreb, Beograd in drugi). Gradili bomo predvsem hotele ter črpalne in servisne postaje. V bližini

velikih mest bomo zgradili kompletne hotele z restavracijami, udobnimi sobami, prodajalnami blaga in vsemi potrebnimi storitvenimi servisi. Ob koncu sedemletnega plana naj bi devizni dotok od turizma znašal kakih 220 milijonov dolarjev letno.

Turistična letovišča na Jadranu je obiskalo v 7 mesecih letoš. leta približno milijon tujih turistov. Predstavljajo Turistične zveze Hrvatske pravijo, da je letošnja sezona rekordna in poudarjajo, da je toliko tujih turistov obiskalo jadransko riviero v vsej lanskoli sezoni.

Med tujimi turisti, ki so doslej obiskali našo obalo, je bilo največ obiskovalcev iz Zahodne Nemčije, Avstrije, Italije, Francije, Velike Britanije, skandinavskih dežel in ZDA. Dotok deviz od njihovega bivanja je za 82% večji od lanskega.

V turistični zvezi tudi poudarjajo, da je največji del razpoložljivih zmožljivosti vzdolj jadranske obale za prihodnjo sezono skoraj povsem razprodan. Tudi turisti se najbolj zanimajo za področja Dubrovnika, kjer ima ugodne letalske zveze z mnogimi evropskimi državami in je cedalje bolj privlačna točka na Jadranu, potem pa za makarsko področje, Hvar, Korčulo in druge kraje na področju Splitske, Zadra in Šibenika.

V turistični zvezi tudi poudarjajo, da je največji del razpoložljivih zmožljivosti vzdolj jadranske obale za prihodnjo sezono skoraj povsem razprodan. Tudi turisti se najbolj zanimajo za področja Dubrovnika, kjer ima ugodne letalske zveze z mnogimi evropskimi državami in je cedalje bolj privlačna točka na Jadranu, potem pa za makarsko področje, Hvar, Korčulo in druge kraje na področju Splitske, Zadra in Šibenika.

Rekonstrukcija železnice proge pri Bakru

REKA, 21. avg. (Tanjug). Začela se je rekonstrukcija 11 km dolge železniške proge med Škriljevom na progi Reka—Zagreb in Bakrom. Progo bodo usposobili za letni promet blizu 4 milijonov ton blaga. V Bakru bodo namreč uredili specializirano luko za prevozanje razsutega tovora z letno zmogljivostjo 3 milijone ton blaga. Razen tega bo ob progi nov obrat reške rafinerije nafte »Boris Kidrič«.

Začela so se že dela za prilagoditev proge za 18-tonski osni pritisk. Prihodnje leto bodo to progo elektrificirali, od Škriljeva do Višoveca pa je predvidena zgraditev dvojnega

Pisma bralcev

Še o »milijonih na žogi«

Tovariš urednik, kljub temu, da je pisec pisma »Milijoni na žogi« (Delo, 16. avg.) prošil upravo NK Olimpije, naj pojasni, kdo je finančni nakup sarajevskih igralcev Kapidžica in Kokota — vsakemu so menda dali dva in pol milijona dinarjev in stanovanje — uprava tega še ni storila.

Zdi se mi smotno, da skušamo v Sloveniji tako priti do kvadratnega nogometa, saj iz seznama igralcev Olimpije lahko vidimo, da ima v prvi enajstosti osem igralcev iz drugih republik. To zame ni noben slovenski ligas, ampak mostvo nogometnih nomadov. Nikar naj pri Olimpiji ne mislijo, da je to samo moje mnenje, to je mnenje večine slovenskih sportnikov, ki dosegaajo kljub temu, da so amaterji, velike mednarodne uspehe, saj je že več slovenskih sportnikov imelo ali pa se ima nastop svetovnega ali evropskega prvak.

Ali ni bilo podlo napadati Cerarja zaradi nedeja, kar sploh ni dobil, ko pa dobita dva nogometaša za pristop k Olimpiji ne vem koliko denarja, pa je vse tisto in prav. Toda vprašam vas, kaj je Papidžica v primeri s Cerarjem — zdi se mi, da je o tem vsak komentar odveč.

Radi se trkam na prvi, da imamo Slovenci odlične sportnike, no, saj jih tudi imamo, n. pr. Cerarja, Lorgerja, Spana, Leska, Srota, Lakota, Valencija, veslance, vaterpoliste, to so sportniki, ki jih števimo v svetovni vrh, toda ko so potrebni pomoči, kaj radi pobozimo nanje — raje si kupimo nekaj nogometašev, kot pa da bi podirli naše resnične sportnike, ki s svojim trdim delom širijo čast in slavo naše male domovine štom po svetu.

Cas bi že bil, da bi s takimi nogometno politiko prenehati in vsopki mostvo, za katerega bi lahko s posnosom reči, da je resnični predstavnik Slovenije v zvezi ligi; hkrati pa terjam upravo NK Olimpije za pojasnilo!

MARKO STULAR, Vrhnika, Stara 32

Taka igra je kazniva

Tovariš urednik, mislil sem se pozabiti na temo osebnega avtomobila z razpisom avtomobila MB 16-12, ki mi je rečeno preprečiti, da bi ga prehitel — toda naj ga tudi drugi spoznajo!

Zivimo v zagorskem rudarskem revirju, precej daleč od našega morja; zato ne moremo uživati njegovih lepote, kadar bi hoteli. Dne 11. t. m. pa smo se v zgod-

Tobačni sejem I. 1964 v Novem Sadu

NOVI SAD, 21. avg. (Tanjug). Šesti mednarodni sejem tobaka v Skopju bo prihodnje leto v Novem Sadu. To so danes sporočili v upravi novosadskega sejma, ki je v upravno-skopske sejma sklepih nila sporazum o prireditvi razstave. Prihodnji mednarodni sejem tobaka bo organiziral skopski sejem, medtem ko mu bo novosadski odstopil svoje dvorane ter dal svo potrebno strokovno in tehnično pomoč. Ustanovili so že mešanjski komisiji, ki se bosta zadnji avgusta lotili skupnih priprav za to prireditve.

Sklep o sejmju v Novem Sadu so sprejeli te dni v Skopju na sestanku predstavnikov izvršnega sveta Makedonije, republiške gospodarske zbornice ter uprav skopskega in novosadskega sejma. Ob tej priložnosti so tudi sklenili, naj bi bil nacionalni sejem potrebnega blaga v Leskovcu.

Hkrati so sklenili, da bo uprava novosadskega sejma v kratkem organizirala sestanek predstavnikov vseh jugoslovanskih sejmov, na katerem bodo proučili možnost njihovega sodelovanja pri graditvi skopskega sejma, ki ga je potrebn hudo poškodovani. Razen enega paviljona in upravnega poslopja, ki pa sta tudi znatno poškodovana, so vsi drugi sejemski objekti do cela uničeni.

Živje in njihovih inšpektorjev bodo verjetno kmalu naročili še več bikov oziroma kastrancev. Pri skupni pitanih bikov in kastrancev je bila nanreč mnogo bolj kakovostna, kot so kupci pričakovali, čeprav kakovost nasa ocenjujejo za nekoliko slabšo kot pri telcih.

Izvoz pitanih bikov ali kastrancev namesto samih telic bo zelo ugodno vplival na nadaljnji razvoj naše živinoreje. Prevelik izvoz telic, po katerih je bilo povpraševanje, bi namreč lahko ogrožilo normalni razpored živine in potreben prirastek za pitanje.

J.-K.

Postaja naj bo tudi pri zdravstvenem domu

Tovariš urednik, pred dnevi se moral v zdravstveni dom v Kranju.

V Kranju sem se peljal z avtomobilom, ki vozi na prvi Golnik — Kranj — Ljubljana. Pred Kranjem sem prosiš solerja, naj ustavi v bližini zdravstvenega doma, da bi izstopil. Odgovoril mi je, da mi ne more ustreči, ker je ustanovitelj prepovedal, da bi avtomobil na zdravstveni dom v Kranju, če da bi to opravilo promet. Ker solerji nisem prejel, sem se obrnil na spretnostnika, ki pa mi je enako odgovoril. Tako sem moral izstopiti na avtomobilu postaji in iti peš v 1 km oddaljeni zdravstveni dom; pač mi zabava sprehod za bolnega človeka. Ta ki primeri se dogajajo vsaki dan, prizadele so matere z otroki in končno vsi bolniki, ki prihajajo na zdravstveni dom. Sicer se tuč to da prenesti v letem mnenju in v nekateri druge rolie, a zelo neprijetna je v decembru, kaj sele v zimskem času.

Toda tako ni povedal: na cesti I. reda Podkoren —

DOMINIK BASTIC, Loke 34, p. Zagorje ob Savi

Novi viri sredstev za popravilo starih stavb

Stare hiše bodo na Reki oproščene amortizacije

REKA, 21. avgusta. — Občinska skupščina Reke je pred kratkim sprejela poseben odlok, ki omogoča, da stare stavbe, ki so v kategoriji za bi plačevale precej manjši del amortizacije, kar bi bilo prav tako v korist njihovih adaptacij. Ta ukrep bi zmanjšal hišnim svetom letno okrog 44 milijonov dinarjev. Odločba občinske skupščine pa razen tega uvaža tudi formiranje posebnega sklada za pomoč kreditno nesposobnim stavljam. Sklad bi prejemal 16% sredstev, ki jih prejema mestni sklad za stanovanjsko izgradnjo iz najemnin za poslovne prostore, kar bi znašalo nadaljnjih 70 do 80 milijonov dinarjev na leto. Nova odločba pa tudi ureja odnose med stanovalci in hišnimi svetli. Stanovalci prevzemajo vse tekoče stroške za vzdrževanje stanovanj, stanovanjski sklad pa financira tista popravila, ki so splošnega oziroma skupnega pomena. Na Reki menijo, da bo s to novostjo moč znatno bolj kot doslej ohranjati stanovanjske prostore v starih zgradbah.

Poskusni nakup pitanih bikov

MARIBOR, 21. avg. Preskrbovalci ameriške armade v Evropi z živili so doslej pri nas kupovali samo pitane telice. Pred kratkim pa se za poskus prevezli tudi več deset pitanih bikov in kastrancev, ki so jih za njih spitali na družbenem posestvu v Beltnicah. To je bil doslej edini poskus v naši državi. Beltniško posestvo ga je pripravilo v sodelovanju z izvoznim podjetjem Jugoeport v Beogradu.

V Črni gori obirajo koruzo

TITOGRAĐ, 21. avgusta. (Tanjug). Na posestvih kmetijskih organizacij in zasebnih kmetovalcev na dveh najboljših žitornih področjih Črne gore — Žet in Bjelopavski ravlini so začeli pospravljati koruzo. Kmetijski strokovnjaki poudarjajo, da bo letos pridelek večji, kakor v prejšnjem letu 1959. K temu je pripomoglo tudi uveljavljanje odlokov o obveznem agrominimumu, ki so ga uvedli v večini občin te republike.

(Po »Borbu«)

PETER MOZOLEC: NEVARNO ZIVLJENJE

PETER MOZOLEC: NEVARNO ZIVLJENJE

PETER MOZOLEC: NEVARNO ZIVLJENJE

PETER MOZOLEC: NEVARNO ZIVLJENJE

Skopska srečanja

O tem, kakšno naj bi bilo novo Skopje — bo do našega mesta, ki bo zraslo na ruševinah glavnega mesta Makedonije — živahno razpravljajo po vsem Skopju. O tem sta povedala makedonski in jugoslovanski arhitekta, Vojislav Markić in Vlado Kolev, ki sta zaposlena v Zavodu za urbanizem Skopja.

»Že takoj po potresu se je pojavilo eno osnovnih vprašanj, je pripovedoval inž. arh. Markić, »namreč: ali naj zrušimo Skopje tu, kjer je bilo staro mesto ali kje drugje? Čeprav se nekaj posameznikov se ogreva za novem novo lokacijo, vsa kaže, da je dosti več razlogov za gradnjo na starem mestu. Prvič: tu so skoraj neposredno komunalne naprave, ki bi jih bilo nesmotrno opustiti. Drugič: moderna tehnika pozna »ake gradnje, ki lahko prenesejo tudi potrese do 9. in celo 10. stopnje.«

»In se nekaj ne pozabite, je dodal inž. arh. Kolev, »Skopje sta dva potresa, prvi v rimskih, drugi v turških časih. In vendar je na ruševinah vedno raslo novo naselje. Vse kaže, da geografska lega daje temu mestu potrebno silo, da se vedno znova razvija.«

Potem je stekel pogovor o gradnjah v novem Skopju. Inženirja sta poudarila, da bo treba v novem mestu graditi zelo varno, predvsem v seizmoloških skednih konstrukcijah ali pa v zvezi s tem graditi iz lahkega materiala. Bistvo je to, da bodo nove gradnje močne in hkrati elastične.

»Vzorno vlogo bodo imeli pri tem seveda geologi in seizmologi, je poudaril inž. Markić. »Geologi že temeljito raziskujejo posamezne terene in so dali na predloge urbanistov že več priporočil glede varnosti posameznih področij. Tako smo na primer hoteli v naselju Džemalji potok zgraditi eno izmed montažnih naselij, pa so

nam geologi ta prostor odvetovali. Seveda smo lokacijo za novo naselje takoj prestavili drugam.«

»Kaj pa menite o strokovnjakih, ki naj sodelujejo pri izdelavi novega urbanističnega plana?«, sem vprašal. »Govori se, naj bi izdelavo plana prevzeli strokovnjaki iz drugih mest, morda iz Beograda ali Zagreba?«

Inž. Kolev je odmahnil z glavno. »Nisem tega mnenja. Skopjanci gradimo novo Skopje zase, za naše bodoče generacije. Zato menim, da je naša stvar, kakšno bo bodoče mesto. Seveda pa to nikakor ne izključuje sodelovanja in pomoči tako domačih kot inozemskih strokovnjakov.«

Prve dni po strasnem potresu je v Skopju reševalo ranjene na tisoče in tisoče poškodovanih ljudi — pripadniki JLA, rudarji, zdravilci, varilci, gradbeni delavci, geslilci in drugi. In še letali. Tudi ti so pripadali nemalheni dež, da je bilo rešenih precej človeških življenj.

Stewardesa JAT Ljiljana Stišić je doma iz Beograda. Povedala je, da je sprva delala v pisarni kot prevajalka, vendar je pisarniško delo ni veselilo. Nekaj dni se je oddaljila in se prijavila za stewardeso. Šla je skozi naštetih strogo preizkušenj — in uspešna. Najtežje — je zadržala — je bilo taktir, ko je morala z letalom sama zasloni pristati.

Potem je pripovedovala o svojih poklicu, o mnogih zanimivih dogodkih tam v letu. Bistvo je to, da bodo nove gradnje močne in hkrati elastične.

Ze v prvem letniku — samo štipendisti?

Kako izbirajo gojence za kmetijske šole v celjskem okraju

V celjskem okraju so sklenili, da ne bodo več delali tako kot prejšnja leta, ko so kmetijske šole sprejemale učence v prvi letnik po njihovih prošnjah za vpis in prejšnjih uspehih in so gojenci običajno šole potem iskali štipendije pri kmetijskih gospodarskih organizacijah. Po letošnjem vpisu dajejo kmetijske šole prednost tistim prošnikom, ki jih priporočajo kmetijske gospodarske organizacije in jim že vnaprejšnjem zagotovijo štipendijo. Žaželeno pa je, da bi sploh vse učence za vpis v prvi letnik izbrale kmetijske gospodarske organizacije.

V vseh kmetijskih šolah v celjskem okraju je prostora za 300 gojencev, kar bi po grobi oceni bilo dovolj za šolanje potrebnega mladega strokovnega kadra. Vskajenost zmogljivosti sedanjih kmetijskih šol in potreb po novem kadru bo mogoče natančneje ugotoviti šele takrat, ko bodo vse kmetijske gospodarske organizacije pripravile dobre sedemletne programe razvoja. V proizvodne programe, ki morajo obdelati tudi organizacijo dela, bo namreč nujno vnesti tudi potrebo po novem strokovnem kadru.

Zmogljivosti kmetijskih šol in celjskem okraju po letošnjih predvidenih potrebah zadoščajo za vzgojo novega kadra. Skrbeti pa je treba, da se absolutni teh šol trajno zaposlijo v kmetijstvu. Na to je treba misliti že pri odločitvi učencev za prvi letnik. Prejšnja leta je namreč precej absolventov odhajalo v druge službe, celo v druge stroke. Zato si je letos večina kmetijskih organizacij sama izbrala učence in štipendiste za prvi letnik.

»Ne morem zamočati, da je tukajšnja situacija iz dneva v dan slabša.

Čeprav je objava in številno razširjanje tega sporočila na prebivalstvo gorjske pokrajine z dne 20. sept. t. l. napravilo prvotno močan vtis, nas vedno večje novane mladincev (tudi žena) v teh zadnjih dneh, predznanje zadržanje prebivalstva in zanjiljvi nasmešek, ki ga je videti na ustih mnogih, ki jih

ljenu sem se onesvestil, se je nasmešnila. »Ko sem videla teška ranjenca, mi je postalo slabo. Toda — po prvem pretresu in šoku sem se spet zbrala. Tako ali drugače — morala sem delati kot vsak dan.«

V pogovoru se je vmešal še pilot JAT Bogoljub Misić, ki je povedal, da je z majhnim potniškim letalom od petka do nedelje prepeljal 46 težkih ranjenecov na nosilih. Komaj je ranjenec oddal v Nišu ali Beogradu, je že moral takoj nazaj v Skopje. »V kratkih minutah odmora sem zaspal kar na stolu, je priznal. »Sicer pa smo delali brez oditih in in potika dva dni in dve noči...«

Profesor na skopski fakulteti za arhitekturo in gradbeništvo, inž. Krum Holiočev, je povedal marsikaj zanimivega o porušeni zgradbi in potresu. »Kot že verjetno veste, je pripovedoval, »so se potresu najbolj uprle stolpnice, torej zgradbe iz železobetonskih konstrukcij. Niti ene stolpnice ne bo treba podreti, je nekaj jih bo treba malenkostno popraviti, več stolpnice pa je praktično neposkočevanih.«

Po besedah inž. Holiočeva so se ob potresu nalisbše odrezali veliki stanovanjski bloki, visoki štiri do pet nadstropij, ki so bili grajeni iz opeke. Tudi kombinirani sistemi — opekaveston — se niso obnesli. Skratka, velika večina težkih, masivnih, pompozih in obremenjenih zlogih zgradb ni prenesla potresa.

»Pri potresu pa ni važna samo jakost, je nadaljeval prof. inž. Holiočev, »važno je tudi koliko časa potres traja. Tu smo imeli v Skopju pravzaprav še srečo v nesreči. Če bi močnejši sunek trajal samo 2 ali 3 sekunde dlje — ne bi danes v Skopju stalo niti polovico zgradb. Kolikšne bi bile pri takšni katastrofi smrtni žrtve, si lahko sami mislite...«

IGOR PRESERN

Zabeleženo

Zakaj ni atesta

Pri nas je že marsikatero podjetje osvojilo proizvodnjo raznih sestavnih delov za avtomobilsko industrijo. Eden takih kolektivov je tudi kovinsko-industrijsko podjetje »Trenta« v Bocu, ki je po dolgotrajnih prizadevanjih osvojilo tehnološki postopek za izdelavo olinih filtrov za avtomobile. Te filtre lahko uporabljamo v avtomobilih »Crenca zastave in so cenovno od učenosti, glede kvalitete pa so najmanj enakovredni, če ne boljše od inozemskih.

Podjetje »Trenta« je prodalo že precej filtrov, s katerimi so bili kupci zelo zadovoljni. Tudi avtomobilski servis v Tolmini je filtre praktično preizkusil in se o njih zelo pohvalno izrazil. Podjetje »Volane« v Ljubljani in še nekateri, ki so že odkupila nad 12.000 komadov filtrov, niso imela nobenih reklamacij. Filtri so kemično prečiščeni in vsebujejo polnila kot najboljše italijanski, pa tudi tescni. Ki igrajo pri filtrih pomembno vlogo, nič ne zaostajajo za učenosti.

Kljub temu, da so ti filtri v praksi že dodali svojo kvaliteto, pa še vedno nastajajo dolocene težave pri prodaji. Raziskovalni zavod »Crenca zastave« jih namreč še ni pregledal in ni izdal pismenega atesta, češ da nima surovini, ki so potrebne za raziskave. Ali ne bi bilo pametneje hitro nabaviti potrebne surovine za raziskave kot pa se naprej trošiti velika sredstva za uros filtrov, ki jih v zadovoljiti kvaliteti že izdelujemo doma? — JP

Koprska luka te dni

V luki dne 20. avgusta: domača ladja »MOSLAVINA«, ki razklada razsuto pšenico in italijanska ladja »HIDRAKS«, ki naklada les.

Iz luke so izpule: 16. avgusta — domača ladja »KOLCEP«, ki je razložila riž in italijanska ladja »NOVA FIDES«, ki je naložila les; 17. avgusta — domača ladja »PLAVNIK«, ki je naložila zabojne dele; 19. avgusta — italijanska ladja »AURORA PRIMA«, ki je naložila les in grška ladja »AGHOS SIMON«, ki je razložila umetna gnolja.

V luki pričakujejo: domače ladje »JELSA«, »MAKEDONJA«, »KREK«, »BOHINJA« in »ZELENGORA« ter izraelsko ladjo »PAL YAM«.

Proizvodnja električne energije

Jugoslovanske termoelektrarne in hidroelektrarne so v juliju proizvedle za 26% več električne energije kot v istem mesecu lanskega leta, slovenske pa za 4% več. Jugoslovanska proizvodnja v lanskem juliju je znašala namreč 779, slovenske 291 milijonov kilovatih ur, v letošnjem juliju pa 989 oziroma 303 milijone kilovatih ur. Proizvodnja hidroenergijske je znašala od 480 na 525 milijonov kilovatih ur, proizvodnja termoelektrične pa od 300 na 455 milijonov kilovatih ur ali za 52%, kar prica, da so bile zaradi slabših hidroloških razmer kalotne centrale znatno bolj obremenjene kot v istem mesecu lanskega leta.

»KIP«, keramika in pečarstvo, Ljubljana, Opekarska cesta 13 — sprejme več NK delavcev — delavci

Nastop službe takoj. Plača po tarifnem pravilniku podjetja. Stanovanja za razpisna delovna mesta niso zagotovljena. 7929

Mnenje in kritika

Kako usmeriti razvoj trgovine?

Trgovska mreža je spet na dnevnem redu. Ugotovitve niso nove ne neznane: trgovska mreža, posebno drobna zaostaja za splošnim gospodarskim razvojem, zaradi nje slabša izbor in količina izdelkov na tržišču, trgovina zaradi lastne nemohi ne opravi svoje koristne naloge, to je, ne usmerja proizvodnjo po željah kupcev.

Govorimo tudi o tem, da zaloge v trgovini na malo neznatno rastejo in zaostajajo za rastojo zalogo v proizvodnji, pa tudi o tem, da je mala trgovina zmanjšala obseg svojih kreditov za več kot milijardo din v prvem polletju.

Vsa ta mnenja in ugotovitve opozarjajo, da je potrebno temeljiteje raziskati vzroke, ki ovirajo boljše poslovno dejavnost v trgovini. Seveda ne gre pozabiti, da posamezne celote — izbrane ugotovitve ne zadostujejo za sestavo ukrepov, ki naj izboljšajo stanje. Za primer vzemimo ugotovljeno dejstvo, da so padli krediti trgovine na malo, istočasno pa porasti krediti za zaloge gotovega blaga pri trgovini na veliko in pri nekaterih proizvodnih organizacijah. Po tem bi sklepali, da se trgovina na malo vse bolj poslužuje kreditov veletrgovine in proizvodnje, da je v tej spremembi bančnih dolžnikov iskati vzroke za zmanjševanje kreditov pri trgovini na malo. Če bi temeljiteje analizirali to dejstvo, bi najbrže zelo hitro ugotovili, da so skupne zadolžitve v trgovini na malo precej rastle, pa čeprav so pri bankah upadle.

Ta ugotovitve verjetno ni težko dokazati in vzeti jo moramo kot opozorilo na zamislive strukturne spremembe, ki nastajajo v trgovski mreži. Čeprav je trgovina na malo po zaslugi nespretnosti lokalnih organov še vedno razdrobljena, smo dejansko priča zaznamenu procesu koncentracije trgovine na malo okrog veletrgov.

Trgovska mreža je spet na dnevnem redu. Ugotovitve niso nove ne neznane: trgovska mreža, posebno drobna zaostaja za splošnim gospodarskim razvojem, zaradi nje slabša izbor in količina izdelkov na tržišču, trgovina zaradi lastne nemohi ne opravi svoje koristne naloge, to je, ne usmerja proizvodnjo po željah kupcev.

Govorimo tudi o tem, da zaloge v trgovini na malo neznatno rastejo in zaostajajo za rastojo zalogo v proizvodnji, pa tudi o tem, da je mala trgovina zmanjšala obseg svojih kreditov za več kot milijardo din v prvem polletju.

Vsa ta mnenja in ugotovitve opozarjajo, da je potrebno temeljiteje raziskati vzroke, ki ovirajo boljše poslovno dejavnost v trgovini. Seveda ne gre pozabiti, da posamezne celote — izbrane ugotovitve ne zadostujejo za sestavo ukrepov, ki naj izboljšajo stanje. Za primer vzemimo ugotovljeno dejstvo, da so padli krediti trgovine na malo, istočasno pa porasti krediti za zaloge gotovega blaga pri trgovini na veliko in pri nekaterih proizvodnih organizacijah. Po tem bi sklepali, da se trgovina na malo vse bolj poslužuje kreditov veletrgovine in proizvodnje, da je v tej spremembi bančnih dolžnikov iskati vzroke za zmanjševanje kreditov pri trgovini na malo. Če bi temeljiteje analizirali to dejstvo, bi najbrže zelo hitro ugotovili, da so skupne zadolžitve v trgovini na malo precej rastle, pa čeprav so pri bankah upadle.

Ta ugotovitve verjetno ni težko dokazati in vzeti jo moramo kot opozorilo na zamislive strukturne spremembe, ki nastajajo v trgovski mreži. Čeprav je trgovina na malo po zaslugi nespretnosti lokalnih organov še vedno razdrobljena, smo dejansko priča zaznamenu procesu koncentracije trgovine na malo okrog veletrgov.

Ta ugotovitve verjetno ni težko dokazati in vzeti jo moramo kot opozorilo na zamislive strukturne spremembe, ki nastajajo v trgovski mreži. Čeprav je trgovina na malo po zaslugi nespretnosti lokalnih organov še vedno razdrobljena, smo dejansko priča zaznamenu procesu koncentracije trgovine na malo okrog veletrgov.

Ta ugotovitve verjetno ni težko dokazati in vzeti jo moramo kot opozorilo na zamislive strukturne spremembe, ki nastajajo v trgovski mreži. Čeprav je trgovina na malo po zaslugi nespretnosti lokalnih organov še vedno razdrobljena, smo dejansko priča zaznamenu procesu koncentracije trgovine na malo okrog veletrgov.

Trgovska mreža je spet na dnevnem redu. Ugotovitve niso nove ne neznane: trgovska mreža, posebno drobna zaostaja za splošnim gospodarskim razvojem, zaradi nje slabša izbor in količina izdelkov na tržišču, trgovina zaradi lastne nemohi ne opravi svoje koristne naloge, to je, ne usmerja proizvodnjo po željah kupcev.

Govorimo tudi o tem, da zaloge v trgovini na malo neznatno rastejo in zaostajajo za rastojo zalogo v proizvodnji, pa tudi o tem, da je mala trgovina zmanjšala obseg svojih kreditov za več kot milijardo din v prvem polletju.

Vsa ta mnenja in ugotovitve opozarjajo, da je potrebno temeljiteje raziskati vzroke, ki ovirajo boljše poslovno dejavnost v trgovini. Seveda ne gre pozabiti, da posamezne celote — izbrane ugotovitve ne zadostujejo za sestavo ukrepov, ki naj izboljšajo stanje. Za primer vzemimo ugotovljeno dejstvo, da so padli krediti trgovine na malo, istočasno pa porasti krediti za zaloge gotovega blaga pri trgovini na veliko in pri nekaterih proizvodnih organizacijah. Po tem bi sklepali, da se trgovina na malo vse bolj poslužuje kreditov veletrgovine in proizvodnje, da je v tej spremembi bančnih dolžnikov iskati vzroke za zmanjševanje kreditov pri trgovini na malo. Če bi temeljiteje analizirali to dejstvo, bi najbrže zelo hitro ugotovili, da so skupne zadolžitve v trgovini na malo precej rastle, pa čeprav so pri bankah upadle.

Ta ugotovitve verjetno ni težko dokazati in vzeti jo moramo kot opozorilo na zamislive strukturne spremembe, ki nastajajo v trgovski mreži. Čeprav je trgovina na malo po zaslugi nespretnosti lokalnih organov še vedno razdrobljena, smo dejansko priča zaznamenu procesu koncentracije trgovine na malo okrog veletrgov.

Ta ugotovitve verjetno ni težko dokazati in vzeti jo moramo kot opozorilo na zamislive strukturne spremembe, ki nastajajo v trgovski mreži. Čeprav je trgovina na malo po zaslugi nespretnosti lokalnih organov še vedno razdrobljena, smo dejansko priča zaznamenu procesu koncentracije trgovine na malo okrog veletrgov.

Trgovska mreža je spet na dnevnem redu. Ugotovitve niso nove ne neznane: trgovska mreža, posebno drobna zaostaja za splošnim gospodarskim razvojem, zaradi nje slabša izbor in količina izdelkov na tržišču, trgovina zaradi lastne nemohi ne opravi svoje koristne naloge, to je, ne usmerja proizvodnjo po željah kupcev.

Govorimo tudi o tem, da zaloge v trgovini na malo neznatno rastejo in zaostajajo za rastojo zalogo v proizvodnji, pa tudi o tem, da je mala trgovina zmanjšala obseg svojih kreditov za več kot milijardo din v prvem polletju.

Vsa ta mnenja in ugotovitve opozarjajo, da je potrebno temeljiteje raziskati vzroke, ki ovirajo boljše poslovno dejavnost v trgovini. Seveda ne gre pozabiti, da posamezne celote — izbrane ugotovitve ne zadostujejo za sestavo ukrepov, ki naj izboljšajo stanje. Za primer vzemimo ugotovljeno dejstvo, da so padli krediti trgovine na malo, istočasno pa porasti krediti za zaloge gotovega blaga pri trgovini na veliko in pri nekaterih proizvodnih organizacijah. Po tem bi sklepali, da se trgovina na malo vse bolj poslužuje kreditov veletrgovine in proizvodnje, da je v tej spremembi bančnih dolžnikov iskati vzroke za zmanjševanje kreditov pri trgovini na malo. Če bi temeljiteje analizirali to dejstvo, bi najbrže zelo hitro ugotovili, da so skupne zadolžitve v trgovini na malo precej rastle, pa čeprav so pri bankah upadle.

Ta ugotovitve verjetno ni težko dokazati in vzeti jo moramo kot opozorilo na zamislive strukturne spremembe, ki nastajajo v trgovski mreži. Čeprav je trgovina na malo po zaslugi nespretnosti lokalnih organov še vedno razdrobljena, smo dejansko priča zaznamenu procesu koncentracije trgovine na malo okrog veletrgov.

Ta ugotovitve verjetno ni težko dokazati in vzeti jo moramo kot opozorilo na zamislive strukturne spremembe, ki nastajajo v trgovski mreži. Čeprav je trgovina na malo po zaslugi nespretnosti lokalnih organov še vedno razdrobljena, smo dejansko priča zaznamenu procesu koncentracije trgovine na malo okrog veletrgov.

TRGOVINI PREMALO ALI PREVEČ? — Motiv z Reke, kjer pa velja kot kierioli drugje: najpomembnejše je njihovo poslovanje. Foto: Kos

V ambulate — sodobnejšo opremo

Smernice sedemletnega razvoja ambulantno-poliklinične službe

Ambulantno-poliklinična služba predstavlja v naši organizaciji zdravstvenega varstva tiste zavode, ki so prebivalstvu najbolj približani in kamor se začetka po zdravniški pomoči največ ljudi. Razen kurativnega zdravstvenega dela pa imajo ti zavodi v svojih programih tudi velik del preventivne, ki jo izvršujejo neposredno na svojem terenu.

Eno od poglavič sedemletnega plana o razvoju zdravstva obsega naloge, ki nas čakajo pri načelnih izpopolnitvi ambulantno-politične službe. Za razvoj po osvojitvi pa do leta 1962 je bilo karakteristično to, da smo izredno hitro razširjali mrežo splošnih ambulant ter smo se v tedanjih tedenskih razmerah zatekali predvsem k temu, da smo preusmerjali razne zadane in provizorične prostore, ki naj bi v prvi stiski rešili težave položaj osnovnega zdravstvenega varstva. Tako je bilo število izven bolnišničnih zavodov že 1952. leta domela tako, kot ga imamo sedaj in po tem letu je bila vsa skrb in večina investicijskih sredstev namenjena urejanju sodobnejših novih prostorov in dopolnjevanju opreme. Statistika pove, da imamo sedaj na področju Slovenije 80 zdravstvenih zavodov, 83 zdravstvenih postaj in 43 splošnih ambulant, ambulant, skupaj torej 217 zavodov, kar je komaj 16 zavodov več kot 1952. leta. Bistveno pa se je spremenila ta čas primerjava med prostori in neustreznimi prostori teh zavodov. Tako je sedaj bilo 30% zavodov v novih stavbah, ne

bolnišnice in kjer je v zdravstvenih domovih moč urediti vse materialne pogoje glede prostorov in opreme za ustrezno strokovno delo specialistov, z realiziranim na celotno proste izbire teh zdravnikov.

Če je bilo v prvih letih merila napredka številno novih formiranih ambulant in zdravstvenih zavodov na terenu, nam bo po sedaj, tako kot že nekaj minulih let, to merilo nadomestila statistika o številu zdravstvenih delavcev, ki delajo v izven bolnišnični službi. Od skromnega začetka, ko je znalo število zdravnikov splošne prakse, ki so 1946. leta delali v ambulantni službi 137, se je to število povzpelo 1952. leta na 195, kasneje 1957. na 325, leta 1961 je na 483 in lani na 516 zdravnikov. Tako ima sedaj v povprečju en zdravnik na skrb 3100 prebivalcev. Sodeč po okvirnih sedemletnih planih je glede kadra predvideno še znatno zboljšanje. Pri predvidenem številu prebivalcev v letu 1970, ko računamo, da nas bo 1.700.000 Slovencev, naj bi delokrog enega zdravnika v ambulantni službi obsegal skrb za 2500 ljudi. Tako bi bilo potrebnih skupno 680 zdravnikov, kar bo možno doseči.

Povečanje zdravstvenega kadra naj bi zlasti zmanjšalo sedanje razlike med posameznimi kraji v Sloveniji. Te so namreč kar precejšnje. V nekaterih občinah kot so Ljubljanske in trboveljske, odpadne en zdravnik na 2000 prebivalcev. V občinah Izola, Piran, Jesenice, Kamnik, Logatec in Ribnica dela en zdravnik na 2500 prebivalcev, v 12 občinah, predvsem v Prekmurju, nekaterih štajerskih krajih in na Dolenjskem pa dela en zdravnik še vedno na 5000 in več prebivalcev. Predvideni minimum pa naj bi v prihodnjih letih dosegli tako, da bi na enega zdravnika osnovnega zdravstva odpadlo največ 4000 prebivalcev.

Posebno mesto pa je v perspektivnem razvoju zagotovljeno tudi nadaljnemu širjenju dispanzerskega dela, ki predstavlja osnovno intenzivno preventivno zdravstveno varstvo.

Najbolj pomembljiva med ambulantnimi službami je za zdaj zobozdravstvena služba. Zobni ambulant imamo sicer sorazmerno precej, okrog 260, silno pa manjka zoba zdravstvenih delavcev, predvsem terapevtov. Večji delotok kadra naj bi zlasti razširitev stomatološke klinike v Ljubljani in pa novostanovljena višja stomatološka šola v Mariboru. Skladno z željami številom kadra pa bo potrebno izpopolniti tudi opremo zobnih ambulant.

Sedaj odpade en zobozdravstveni terapevt povprečno na 4570 prebivalcev in en zobni tehnik na 5300 prebivalcev. Cilj je, doseči po enega terapevta na 3000 prebivalcev. To pa pomeni vzgojiti 210 novih zobnih zdravnikov.

Podjetja kupujejo železniške vagon. — Zdravi pomanjkanja vagonov imajo mnoge gospodarske organizacije težave s prevozi in tako ni čudno, da v nekaterih kolektivih že razmišljajo o nabavi lastnih tovornih vagonov ter o nakupu mehanizacije za nakladanje in razkladanje vagonov. Rudnik Ljubija n. pr. prav zaradi pomanjkanja vagonov ni izpolnil polietnega plana prodaje železnice rude. Delavski svet tega podjetja je zdaj sprejel sklep o nakupu 30 tovornih vagonov. Z lastnim prevoznim parkom bo kolektiv uspešno prevoz rude ter povečal akumulativnost gospodarjenja. Kaže, da bodo to odločitev posnemali tudi drugi kolektivi, saj je že silisti, da namerava ženska železnica na kupiti 60 vagonov, o njihovi nabavi pa razmišljajo že tudi v železnici v Sisku in v Jesenicah.

V sedmih letih nad 100 milijard za razvoj trgovine. — Po prvih študijah, ki so jih pripravili v zveznem sekretariatu za trgovino in v ostalih gospodarskih krogih o razvoju trgovine v naslednjih sedmih letih, se bodo morale prodajne površine v trgovini povečati v omenjenem času od sedanjih okoli dva milijona kv. metrov na več kot 3,9 milijona kv. metrov. To pomeni, da bo za investicije za povečanje prodajne površine potreba nametiti okoli 11 milijard dinarjev, da bo blagovni promet lahko sledil nagli rasti proizvodnje, ki se nam obeta v prihodnjih letih. Treba je poudariti, da bo odpadel največji del prodajnih površin na samopostrežne prodajalne, v katerih je prodajni prostor dosti bolj izkoriščen kot v klasičnih prodajalnicah.

Rekonstrukcija magistralnih železniških prog. — Zveznemu zavrnemu svetu bodo v kratkem predložili predlog za rekonstrukcijo magistralnih železniških prog. po katerem bo treba na progh Jesenice — Nis, Vrpole — Sa. rajevo in Zagreb — Reka opraviti kapitalni remont se na 700 km od skupno 1240 km proge. Zgraditi oziroma rekonstruirati bo treba tudi ranžirne zmogljivosti v Zagrebu, Beogradu, Dobuju, Nišu in v Ljubljani. 1160 km dolgo omrežje na progh Jesenice — Nis, Karlovac — Zagreb in Vrpole — Sarajevo pa bodo tudi elektrificirali in nabavili kakh 160 električnih lokomotiv. Računajo, da bodo že do 1968. leta lahko omenjene proge usposobili za 20 tonski osni pritisk in za hitrost do 120 km na uro. S tem bodo za okoli 20 milijard letno zmanjšali eksploatacijske stroške. Ko bodo proge elektrificirane, pa bodo železniška podjetja letno prihranila še nadaljnjih 9,5 milijard dinarjev, za kolikor se bodo zmanjšali stroški za pogonsko energijo.

Italijanski vojaki ne smejo iz vojašnic. Tako nagel porast partizanskih enot v Slovenskem Primorju in vključevanje novih borev vanje ne bi bil mogoč, če ne bi hkrati izvajali številnih drugih akcij, pri katerih je bila po glavnini cilj osvoboditi čim večjih količin orožja za nove bore. O doseženih uspehih nam prica podatek, da so enote Narodnoosvobodilne vojske na Primorskem do konca februarja 1943 zaplenile 2 teška mitraljeza, 21 puško-mitraljezov in več kot 200 pusk.

Najuspešnejša akcija je bil napad 38 borev 1. in 4. čete 2. bataljona na karabinersko postojanko v Zakrižu nad Cerkljem, ki je štela 24 mož po sadke. Partizansko skupino sta vodila Tone Bavec-Cene in Marija Pervanja Ananarija. Dne 26. januarja 1943 so partizanski boreci po petnajstminutnem obstreljevanju jurisali na postojanko in prisilili karabinerje k predaji. V tem boju je padlo šest Italijanov, en stražar je ušel, sedemstaj Italijanov — med njimi je bilo šest ranjenih — pa so našli zajeli. Z njimi so zelo lepo ravnali: ranjence so obvezali, potem je politikomarska Ananarija za ujetje karabinerje imela govor, nazadnje pa so jim dovolili prost odhod v polje oddaljeno Cerklje. Po tej akciji je oborožitev partizanskih enot na Primorskem narasla še za tri puško-mitraljeze.

14 Dopis Maba Sotkega odreda z dne 11. febr. 1943 št. 4, bataljona 15. Poročilo politkomisa za razpisno poveljstva z dne 21. febr. 1943 komandanta Glavnega poveljstva 16. Narodne Centralnega komiteja KPS z dne 20. junija 1943 Pokrajinskemu komiteju KPS za Slovensko Primorje

17 Dušan Pirjevec-Ahac: Iz boja za osvobod Primorske (Kolektor Osvobodilne fronte Slovenije 1946)

Ob 20. obletnici splošne vstaje na Primorskem

Ustanovitev Gradnikove brigade

Krepitelj narodnoosvobodilnega gibanja na Primorskem je bil med fascistični oblastniki napravila pravi preplah. O tem nam prica tudi jadikovane sekretarja fascistične organizacije v Vipavi:

»Ne morem zamočati, da je tukajšnja situacija iz dneva v dan slabša.

Ceprav je objava in številno razširjanje tega sporočila na prebivalstvo gorjske pokrajine z dne 20. sept. t. l. napravilo prvotno močan vtis, nas vedno večje novane mladincev (tudi žena) v teh zadnjih dneh, predznanje zadržanje prebivalstva in zanjiljvi nasmešek, ki ga je videti na ustih mnogih, ki jih

srečujemo na cesti, opominja, da je sedanje zelo agresivno zadržanje teh ljudi do nas predznak resnih dogodkov, ki se utedejo prav verjetno tudi pri meriti, če tisti, ki je dolžan to storiti, ne bo pravočasno izdal primernih ozdravilnih ukrepov.«

Bilo pa je vse zaman. Novincev, ki so vstopali v partizanske enote, je bilo čedalje več. Sprito tega so morali decembra 1942 ustanoviti še četrti bataljon z operacijskim območjem onstran Soče.

Iz teh dni — 26. decembra 1942 — izvira tudi ukaz Glavnega poveljstva Slovenskih partizanskih čet o ustanovitvi Alpske operativne cone na področju Primorske, Gorenjske, Koroske in Dolomitov s komandantom Mirkom Bracicom in komisarjem Francem Ravbarjem-Vitežem na čelu. Poveljstvo nad Soškim odredom pa sta prevzela Albert Jakopič-Kajtimir kot komandant in Dušan Pirjevec-Ahac kot komisar.

Vendar pa tudi ta formacija ni ostala dolgo: kmalu sta iz Soškega nastala

Govor Nikite Hruščova v Rakovici

Rezultat skupnih naporov obeh vlad: dobri pogoji za vsestransko sodelovanje

(Nadaljevanje s 1. strani)

sodelovali desetletja jugslovskega protostojanja - internacionalistov.

To so bili ljudje, ki so v Leninovi domovini sprejeli njegove ideje za svojo najsvetlejšo stvar in ki so bili na čelu državljanske vojne, da bi zaščitili našo samostojnost. Rusijo, ampak tudi ideje socializma, v vsem svetu. Med temi ljudmi je bil predsednik SFRJ tovariš Josip Broz Tito. Med slavni imeni herojev državljanske vojne živijo v spominu sovjetskih ljudi in bo vočno živel legendarno ime heroja prve konjeniške armade Aleksej Dundača — slavnega sina sončne Srbije.

V surovih letih druge svetovne vojne, ko se je nad vso Evropo vpenjala zločina senca hitlerjevskega fašističnega ključnega kriza, so bili sovjetski in jugoslovanski narodi na isti strani barikad, bore se proti skupnemu sovražniku.

Nedavno smo proslavljali dvajsetletnico naše slavne zmage pri Kursku. Kot eden od neposrednih udeležencev te velike bitke se spominjam tistih dni leta 1943, ko smo, potem ko smo razbili sovražnika in ga podili na zahod, dobili vse boljše in boljše vesti iz Jugoslavije. Neki hitlerjevski list je takrat pisal, da je za boj s takimi sovražniki, kot so Jugoslavlanci, treba imeti zmogljive žive. Sovjetski ljudje visoko cenijo boj jugoslovanskih narodov, jugoslovanskih partizanov in enot narodnoosvobodilne armade, ki so pritegnile velike sile hitlerjevcev in dale dostojni prispevek svetli stvari zmage nad fašizmom.

Včeraj smo obiskali kmet, kjer so pokopani tisoči sovjetskih in jugoslovanskih borcev. Drug poleg drugega počivajo, ker so se skupno borili in dali svoja življenja za splošno veliko stvar. Borbeno vojaška slava je prav tako ena od manifestacij prijateljstva naših narodov, ki je zacementirana s krvjo njihovih najboljših sinov in hčera.

Naše prijateljstvo se je dobesedno kalilo in krepilo v ognju druge svetovne vojne, iz katere so narodi naših držav izšli kot zmagovalci. Toda niso zmagali samo naši narodi, zmagala je hkrati tudi velika stvar socializma. Še bolj se je okrepila v Sovjetski zvezi in začela zmagovalni pohod v mnogih državah Evrope in Azije. Delovni ljudje Jugoslavije, ki so izbojevali oblast pod vodstvom komunistične partije, niso samo obnovili gospodarstva svoje dežele, ampak so ustvarili socialistično državo in začeli graditi novo življenje.

Pravilo, da se iz pesmi ne sme izpušiti niti ene besede, in zato, ko govorim o prijateljstvu naših narodov, ne morem mimo tega, da so v naših odnosih bili tudi trenutki. Ne bom se ustavljal ob razlogih za poslabšanje odnosov med našima partijama in državama leta 1949, ma in državama leta 1953. Ne bom povedal, da so to poslabšanje seveda ni koristilo niti sovjetskemu niti jugoslovanskemu ljudstvu niti naši splošni stvari socializma. Ko je Komunistična partija Sovjetske zveze začela boj proti kultu osebnosti Stalina in njegovim škodljivim posledicam, je imel CK KP SZ za svojo dolžnost, da stori vse, kar je potrebno, da bi se normalizirali odnosi med Komunistično partijo Sovjetske zveze in Zvezo komunistov Jugoslavije in da bi se normalizirali sovjetsko-jugoslovanski odnosi.

Kot je znano, se zgodovina giblje po zamotanem poteh in odnosi med državami kot tudi odnosi med posamezniki, se ne razvijajo vedno v ravni liniji. Kot pravi ljudstvo, lete naravnost samo vrane. V odnosih med našima državama je prav tako šlo cik cik. Vendar to ni glavno. Glavno je videti splošno težnjo, smer razvoja in krepitvi bratrskega prijateljstva in monolitnosti narodov naših držav. Mi in vi imamo skupne cilje in interese — boj za zgraditev socializma in komunizma. Mi in vi imamo skupnega sovražnika — imperializem. Zato ni nobenih razlogov, da ne bi šli v isti vrsti s vsemi narodi, ki so stopili na pot socializma.

Danes lahko z zadovoljstvom rečemo, da se odnosi med Sovjetsko zvezo in SFRJ dobro razvijajo in da so tudi perspektive teh odnosov dobre. Prepričani smo, da prijateljstvo naših držav ne ustreza samonjegovim lastnim interesom, ampak tudi interesom so-

cializma in komunizma sploh kot tudi interesom krepitve vseh antimperalističnih sil v svetu.

Zadnje čase buržoazna propaganda veliko piše o sovjetsko-jugoslovanskih odnosih in si dovoljuje mnogo spekulacij in izmišljotin o njih. Tako je tudi zdaj, čim je bilo objavljeno sporočilo o našem potovanju v Jugoslavijo, buržoazni tisk takoj začel na vse mogoče načine razlagati cilje našega obiska. Razume se, da novinarji buržoaznih listov najbolj zanimajo vprašanje, zakaj je Hruščov odpotoval v Jugoslavijo in kakšna skrivna vprašanja in težnje imajo s predsednikom Titom.

Poskrbel bom, da olajšam položaj teh ljudi in jim takoj pokažem, da smo pripravljeni v Jugoslavijo, da bi se spociili, spoznali njene znamenitosti in izkustvo jugoslovanskih narodov pri izgradnji socializma. Vsekakor pa bomo tudi poskrbeli, da bomo izkoristili obisk pri jugoslovanskih prijateljih za nadaljnjo krepitev sovjetsko-jugoslovanskega prijateljstva.

Z velikim zadovoljstvom ugotavljam, da vlada SFRJ in osebno tovariš Tito s svoje strani vlagata velike napore za vsestransko izboljšanje odnosov s Sovjetsko zvezo in drugimi socialističnimi državami.

Drugače tudi ni mogoče, kajti mi smo komunisti, imamo skupne cilje — izgradnjo socializma in komunizma. Z razvijanjem in krepitvijo sovjetsko-jugoslovanskih odnosov izpolnjujemo željo in voljo naših narodov, ki želijo živeti v prijateljski in pomagati drug drugemu pri izgradnji novega življenja. Kot rezultat skupnih naporov vlade Sovjetske zveze in jugoslovanske vlade so bili ustvarjeni ugodni pogoji za razvoj vsestranskega sodelovanja naših držav.

Tako Sovjetska zveza kot Jugoslavija se zavzemata za popolno razorožitev, za mirno rešitev nemškega vprašanja, za dokončno odpravo kolonialnega sistema. Vlada SFRJ je podpisala sporazum o prepovedi poskusov z atomskim orožjem v atmosferi, vesolju in pod vodno. Sovjetska zveza, Jugoslavija kakor tudi druge socialistične države so večkrat poudarile svojo pripravljenost, da se borijo za ustanovitve brezatomske zone na Balkanu, v srednjem delu Evrope, na Sredozemlju in v drugih delih sveta. Vlada obeh naših držav se aktivno bori za uresničitev politike miru, niso samo obnovili gospodarstva svoje dežele, ampak so ustvarili socialistično državo in začeli graditi novo življenje.

Vse to kaže, da se stališča vlad Sovjetske zveze in Jugoslavije glede mnogih najvažnejših mednarodnih vprašanj ujemajo ali so si precej blizu.

V zadnjih letih se med našima državama razvijajo tudi dobri gospodarski stiki. V primerjavi s letom 1955 se je blagovna izmenjava med našima državama priložno šestkrat povečala. V letu 1963 so se medsebojne blagovne dobave povečale za 50 odst. v primerjavi s prejšnjim letom. Po našem mnenju to niso slabi rezultati, seveda pa tu še ni meja naših možnosti. Vse pogoje imamo, da se bo, kakor sodimo, trgovina med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo v prihodnje še bolj povečala, v korist narodov obeh naših držav.

Sovjetski in jugoslovanski strokovnjaki so na podlagi skupnih ugotovitev, do katerih so prišli v zadnjem času, povzeli zaključek, da so v naših državah velike možnosti za medsebojno koristno specializacijo in kooperacijo proizvodnje v celih vrstah panog. Takšne možnosti so v industriji strojev in orodnih strojev, strojogradnji, proizvodnji opreme za nafto, kemijski industriji, ladjedelstvu itd. Kooperacija nam odpira obsejna ekonomska perspektiva in mislim, da izrazam naše skupno prepričanje o tem, da bomo izkoristili te ugodne možnosti za razvoj gospodarstva in blaginje naših držav. Skupno sodelovanje prinaša ne le ekonomski korist, z medsebojno izmenjavo mnenj, ampak tudi krepi poslovno prijateljstvo narodov in predvsem delavskega razreda Sovjetske zveze in Jugoslavije.

Znano nam je, da v Jugoslaviji sestavljajo sedemletni plan gospodarskega razvoja države za 1964/70. Razširitev gospodarskih stikov med našima državama bo prispevala k uspešni izpolnitvi planov, ki jih predvideva ta plan perspektivnega razvoja.

V zadnjem času so se pomembno razvili kulturni stiki med našima državama. In to je prav tako dobro, zato

ker so bili umetniki, pisatelji in znanstveniki vselej dobri posredniki prijateljstva in medsebojnega razumevanja. Prihod vsake kulture ali znanstvene delegacije Sovjetske zveze v Jugoslavijo ali iz Jugoslavije v Sovjetsko zvezo ni narodom močnost, da se se bolje seznanijo drug z drugim, a kolikor bolje in dobera bomo poznali drug drugega, toliko bolj se bomo medsebojno razumeli in toliko močnejše bo naše prijateljstvo.

Dovolite mi zdaj, da spregovorim o vtihih, ki sem si jih ustvaril pri ogledu vaše tovarne in na razgovorih z voditelji in delavci.

Ta tovarna mi je všeč, ugaja mi na prvi red, čistota proizvodnih obratov, organizacija proizvodnje in znanost vaših proizvodov, vaših traktorjev. Voditelji tovarne so mi rekli, da so tudi lastnosti vaših strojev dobre, saj je garancijska doba za delo motorja solidna, na ravni, ki ustreza sodobnemu razvoju tehnike in proizvodnje te vrste proizvodov.

Zakaj posvečam temu pozornost? Vprašanje visoke kakovosti proizvodnje ne zadeva samo vaš kolektiv. To vprašanje je skupno vsem našim socialističnim deželam. O tem govorim pogosto pri nas doma z delavci in inženirji Sovjetske zveze. Naša proizvodnja, to je proizvodnja socialističnih držav, se mora odlikovati po tem, da je boljša od proizvodnje kapitalističnih držav. In to ne le po zunanosti, po obliki, umetniški obdelavi, ampak kar je glavno, po lastnostih, to je po črstoosti, produktivnosti in trajnosti.

Toda trajnost je relativen pojem. Na primer: čim dlje stoji jetnišnica, potem je verjetno tem boljše, čeprav ljudstvo pravi, da je ječa trdna, ampak vragu v veselje. Drugače je s trajnostjo strojev. Če računamo, da mora stroj vzdržati čim dlje, in mislimo, da je tedaj tudi boljše, potem takšna definicija ne drži. Dober stroj mora izkoristiti svoje možnosti v določenem roku, recimo v 10 letih, da bi poletje lahko zamenjali ta stroj z produktivnejšim. Tehnika in znanost se tako naglo razvijata, da bi bilo neuporabno izdelovati stroje za večne čase. Stroj mora imeti svoj rok delovanja in za ta rok mora imeti najboljše kakovosti. Ko svoj rok odsluži, potem je treba stroj zamenjati. Takšno nalogo zadajamo tudi svoji industriji. Pri nas, sovjetskih komunistih, kar želimo dobrega sebi, vendar želimo tudi vašemu bratski deželi, vašemu delavskemu razredu, vašemu ljudstvu, ki gre po poti izgradnje socializma.

V Jugoslavijo prihajam že tretje in se veselim napredka, ki ga vidim pri vas. Vi ste mnogo storili. Zgradili ste mnogo novih tovarn, stavilnic, zgradb in raznih inštalacij. V teh letih se precej spremenila zunanost ljudi, urejenost njihove obleke. To mi je bilo zelo všeč, ker priča o izboljšanju življenja ljudi.

Kapitalistični lakajni pravijo našim ljudem sužnji komunizma. Veseli me, kadar na obiskih v raznih republikah in področjih naše države in v bratskih socialističnih državah povsod vidim ljudi takšne kot ste vi, njihove dobre zadovoljne obraze, ljudi ki se lepo in udobno oblačijo. Gledeš jih, veseliš se in triumfiraš. Mišljam, da ni daleč čez, ko bodo ti ljudje, ki zdaj posmehljivo imenujejo sužnje komunizma, tudi sami želeli priti pod zastavo te ureditve v kolektivni svobodni in enakopravni ljudski novega sveta, ki nosi ime — komunizem.

Ne bom vam dejal, tovariši, da ste vi že dosegli takšno raven razvoja svojega gospodarstva, da ste že, kot se temu pravi, prijeli boga za brado. Ne. Vi ste mnogo storili, vi ste se dobro borili proti hitlerjevemu, mnogo življenj ste dali v surovem boju proti sovražniku, zato pa ste si zagotovili svobodno in neodvisno življenje svoje dežele, njen razvoj po poti socializma in uresničevanje naprednih interesov delavcev in življenja naroda. Veselim se vaših zmag in uspehov, ker so to zmage in uspehi naše skupne velike stvari.

Ko hodimo po vaših tovarnah, ko se srečujemo z ljudmi v drugih socialističnih državah, moramo govoriti o takih stvarih in vprašanjih, kot da so vsem znane. To pa zato, ker imamo iste naloge. Mislim, da vsi veste, da smo tudi mi v Sovjetski zvezi dosegli velike uspehe v našem razvoju. Kapitalistični svet pa je mislil po zmagi Oktobrske socialistične revolucije, da sovjetska oblast ne bo živela več ko dva ali tri tedne, potem pa da bodo menda ti boljšeji opili in da bo končan eksperiment, ki ga oni začeli. Vsem vam je dobro znano, kako so se osramotili takšni znanci in preroki,

Zdaj pa govorim o najmočnejših deželah sveta, govorim o dveh giganti na svetu — Sovjetski zvezi in ZDA. To ni slabo priznanje našim uspehom v minulih 46 letih. Če upoštevamo, da pomenijo poletni vesoljski ladji s človekom v kozmos vrhunec razvoja znanosti in tehnike v sodobni etapi, potem smo v tem še pred ZDA.

Amerikanci pravijo, da nas bodo pri tekmovalstvu v vesolju dohiteli. Tega ne zanikamo. Zakaj nas Amerikanci ne bi mogli dohiteti? Toda, eno hočem povedati: takrat, ko nas bodo oni dohiteli ne bomo, kot se temu pravi, sedeli prekrižani rok, ampak se bomo ukvarjali s čim drugim.

Dragi tovariši in prijatelji! Ponavljam, mnogo ste dosegli in mi se ob enem z vami veselimo vaših uspehov. Toda z moje strani bi bilo nepravilno, če bi dejal, da smo tudi mi že dosegli vrh našega razvoja. Pravilo, da tisto, kar je najboljše, nima meje. Seveda vsi vseh hoče živeti boljše kot zdaj, ne gre zato. Človek ima ene hlače, pa želi imeti še druge in to boljše. Če ima enosobno stanovanje želi dvosobno, kadar pa ima dve sobi, hoče še tretjo. Vse to je popolnoma razumljivo. Ampak od kod je treba vzeti stvari, ki so potrebne za zadovoljevanje življenjskih potreb ljudi? Te stvari nastajajo z delom, samo z delom. Kadar pravim, da morajo delavci, ljudje dela živeti boljše in boljše, takrat priznamo pravilo, ki ga Hruščov, pravilno razume interese naroda!

Tudi jaz sem bil nekoč delavec in zato razumem potrebo delavca. Kadar mi, voditelji, ki smo izšli iz delavske okolice, pravimo, da je treba boljše delati, da je treba revidirati norme, jih povečati, takrat nekateri pravijo, da je to menda nepravilno.

Toda tovariši, prijatelji, če želimo, da bi norme potrebnje stalno naraščale, da bi bi lo čedalje več oblike in obute, da bi imeli boljše stanovanja, da bi imeli boljše hrano, pri tem pa bi norme produktivnosti ostale stabilne, od kod bi vzeli to dobroto? Mar nam jih bo bog kot mano pošlal z neba? V bibliji piše, da je Kristus z enim hlebom kruha nahranil 40.000 ljudi, toda ali so se ti ljudje tudi nasitili, tega nihče ne pove. Če bi bili siti, verjetno ne bi bežali iz Palestine.

Če bi se naša socialistična družba zaustavila na določen stopnji produktivnosti dela in na tej stopnji ostala, potem bi se ne le neizogibno zaustavilo tudi novo zadovoljevanje materialnih in duhovnih potreb ljudstva, ampak bi začelo naglo nazadovati. Raven proizvodnje materialnih dobrin bi ostala zamrznjena, prebivalstvo pa bi naraščalo, na enega človeka bi prišlo čedalje manj materialnih dobrin, ki jih proizvajamo, izčrpalo bi se ustvarjeno bogastvo.

Da bi zagotovili nenehne napredek, vedno boljše zadovoljevanje naraščajočih potreb ljudstva, je treba nenehno večati produktivnost dela in proizvodnih sil naših držav.

Delavski razred in Komunistična partija — avantgarda delavskega razreda — težita k temu, da zagotovita vse življenjske potrebe ljudi socialistične, komunistične družbe. To pa je mogoče samo na temelju najbolj progresivnih oblik dela, v pogojih iznajdljivega izkoriščanja dosežkov znanosti in tehnike, da bi povečali produktivnost dela.

Kdo od vas utegne reči: Za naš voditelj govorim o tem. Sedaj pa je prišel še Hruščov in zgolj isto pesem. Da, tovariši, komunisti sem in znanstveniki, ki so usmerjeni v krepitvi miru in prijateljstva med narodi. Lahko ste prepričani, dragi tovariši, da imajo v narodih Sovjetske zveze jugoslovanski narodi zanesljivo in vdanega zveznika v boju za krepitvi miru in socializma.

Dovolite mi tovariši, da izrazim svoje prepričanje, da se bodo odnosi med našima državama in vsestransko sodelovanje še naprej razvijali vse bolj uspešno.

Jugoslavija je ena od najmočnejših držav na Balkanskem polotoku in je važen faktor pri ohranitvi in krepitvi miru na tem delu zemeljske krogle. Sovjetski ljudje visoko cenijo napore jugoslovanskih narodov, ki so usmerjeni v krepitvi miru in prijateljstva med narodi. Lahko ste prepričani, dragi tovariši, da imajo v narodih Sovjetske zveze jugoslovanski narodi zanesljivo in vdanega zveznika v boju za krepitvi miru in socializma.

Dovolite mi, da vam, preko vas pa vsemu delavskemu razredu socialistične Jugoslavije, vsemu jugoslovanskemu ljudstvu izrazim nadaljnje uspehe pri izgradnji novega življenja.

Naj živi in se krepi bratsko prijateljstvo narodov Jugoslavije in Sovjetske zveze, naj živi velika socialistična skupnost, naj živi mir na vsem svetu.

„Peking odvrča narode od boja za mir“

Sovjetski odgovor na izjavo, ki jo je dal predstavnik LR Kitajske 15. avgusta

MOSKVA, 21. avgusta (TASS). V zvezi s tem, kar je izjavil predstavnik vlade LR Kitajske 15. avgusta, je sovjetska vlada objavila izjavo, v kateri je rečeno: »Vlada LR Kitajske v svojem stališču do prepovedi jedrskih poskusov ne le ubira korak z najbolj agresivnimi krogi imperialističnih sil, ampak celo prevzema vlogo skrajnih desničarjev in vrstah ameriških »prenapelezev«, zahodnonemskih revanšistov in francoskih ekstremistov.«

Sovjetska vlada osnačuje izjavo kitajskega predstavnika kot »še eno ploho kletvi zoper sporazum o prepovedi jedrskih poskusov in zoper zunanjo politiko ZSSR«.

Kitajski voditelji hočejo izkoristiti sklenitev tega sporazuma, »ta važni dogodek v mednarodnem življenju, za to, da bi z izmišljotinami in nizkotnimi potvarjanji skušali vsiliti drugim državam svojo avanturistično politiko v osnovnih vprašanjih vojne in mira«. Nadaljevanje in širjenje poskusov z atomskim orožjem, proizvajanje se bolj smrtonosnih vrst tega orožja, nastanek položaja, v katerem bi se to orožje razširilo širrom po svetu in v katerem bi ga začeli proizvajati zahodnonemski revanšisti — nam šli pa bi se ljudje, ki bi jim

in vseh drugih držav socialističnega tabora kot tudi stvarnosti atomske dobe v celoti.

Sovjetska vlada potem v glavnih potezih pojasnjuje fazo boja za prepoved atomskih poskusov. V prvih letih, potem ko se je pojavilo atomsko orožje v ZDA, prepoved poskusov ne bi mogla ustrezati interesom socialističnih držav, če ne bi hkrati likvidirali to orožje, marveč bi samo zaustavila ustvarjanje atomskega orožja v Sovjetski zvezi in okrepila ameriški atomski monopol. Ko je bil ameriški atomski monopol zlomljen, je sovjetska vlada 1956, leta predlagala sklenitev sporazuma o prenehanju atomskih poskusov, ne da bi čakali na rešitev

to se je v dani fazi pokazalo nemogoče.« Seveda sovjetska vlada tudi zdaj ne opušta prizadevanj tudi za prepoved podzemeljskih poskusov.

Nadalje je v sovjetski izjavi rečeno, da je krepitev obrambne zmogljivosti Sovjetske zveze in vseh socialističnih držav zanesljivo zagotovljena varnost socialistične skupnosti. »Obžalovati moramo samo, da ljudje v Pekingu ne upoštevajo sprememb, ki zdaj določajo podobo modernega sveta, ampak z vrhunsko državniško spretnostjo čislajo okamenela dogma v politiki in postavljajo mirno črto zoper živ glas stvarnosti. V tem je glavna slabost politike kitajskih voditeljev, med drugim tudi v odnosu do prepovedi poskusov z atomskim orožjem.«

Sovjetska vlada ugotavlja, da so, kakor je krivdno iz izjave predstavnika kitajske vlade z dne 15. avgusta, kitajski voditelji vsi divji na Sovjetsko zvezo zato, ker ni dala Kitajski vzorcev atomskega orožja. Sovjetska vlada je že večkrat skušala pre-

tudi izdelala dve ali tri bombe, to zanjo vendarle ne bi bila rešitev, zato pa bi se silno izčrpalo gospodarstvo LR Kitajske.«

LR Kitajske »se lahko zdaj opira na tista obrambna sredstva, ki jih je ustvarilo sovjetsko ljudstvo in ki zanesljivo koristijo obrambnim ciljem držav socialistične skupnosti. Za LR Kitajsko bi bila zategadelj razumna politika, da v sedanjih razmerah posveti svoje sile razvoju gospodarstva.«

»Kitajski voditelji na vse mogoče načine očitajo Sovjetski zvezi, da ima atomsko orožje, LR Kitajske pa ne. Mar lahko voditelji LR Kitajske — roko na srce — rečejo, da bi brez atomske moči Sovjetske zveze, brez te moči, ki je bila vsa na letu v korist vsem socialističnim državam, brez tiste politike miru in onemogočanja agresivnih sil, ki jo je izvajala in jo izvaja Sovjetska zveza — Kitajska lahko da mirno izpolnjevala svoje notranje naloge gospodarske in državne izgradnje?»

Kitajski voditelji trdijo, zagine 300 milijonov Kitajcev, ni to nič, saj bo oblika Zemlje zbrisal imperializem, na njegovih razvalinah pa bodo tisti, ki bodo preživeli, naglo ustvarili civilizacijo, ki bo tisočkrat višja. Prav takšno stališče do atomske vojne pa pogosto zasledimo v izjavah visokih kitajskih predstavnikov. Četudi bi vlada LR Kitajske skratkrat izjavila, da teži za prepovedjo, to ne bi opralo sramote, da v termioniki smrti stotine milijonov ljudi, vstevši Kitajce. Sovjetska vlada podaja: »Če je kdor koli v Pekingu pripravljen žrtvovati življenje polovice prebivalstva svoje dežele, življenje človeštva, pa je sovjetski vladi in CK KP SZ drago življenje vsakega sovjetskega državljanca.«

Kitajski voditelji si prizadevajo prikazati stvari tako, kot da govorijo v imenu zatiranih narodov Azije, Afrike in Latinske Amerike, kot da so nekakšni njihovi glasniki. »Parole voditeljev LR Kitajske, ne moremo spominjati, da demagogijo in avanturizem. Narode Azije, Afrike in Latinske Amerike bi radi prebrali, da baže moskovski sporazum in drugi ukrepi za popuščanje mednarodne napetosti ovirajo razvoj njihovega narodnoosvobodilnega boja. Takšna rezoniranja so slepilo.«

Neprepričljivi so poskusi kitajskih voditeljev, ustvariti vtis, kot da imajo dovedno patent za tolmačenje čustev in stremiljenj azijskih, afriških in latinskoameriških narodov. »Najboljši dokaz, kako neudržljivi so pozicije voditeljev LR Kitajske, je interes teh narodov, da se ne gleda na njihova napade na sporazum o prepovedi jedrskih poskusov, afriške in latinskoameriške države druga za drugo pridružujejo temu sporazumu.«

Vlada LR Kitajske se lahko samo »pohvalja« z resolucijo tako imenovane »četrte internacionale, ki združuje »trotskične grupacije.« Ni kaj reči — »vredni« partnerji v proletarskem internacionalizmu.

Hrup zoper sporazum o prepovedi jedrskih poskusov izkorišča v Pekingu za propagiranje tamkaj potrojen verzije o »splošnih skupnih interesih narodov Azije, Afrike in Latinske Amerike.« Kitajski voditelji pa sploh ne spregovore o nujnosti, da se okrepi njihova solidarnost z narodi socialističnih držav, s svetovnim revolucionarnim delavskim gibanjem.

»S takšnim tolmačenjem afriško-azijske solidarnosti je lahko ta solidarnost ne toliko orožje boja proti imperializmu kot sredstvo za osamitev narodov teh celin od socialističnih držav, pa tudi od mnogih drugih miroljubnih držav. Komu to koristi, če ne imperializmu?»

»Veseli bi bili, če bi šla vlada LR Kitajske v velikem boju za razorožitev, vstevši v sovjetsko vlado, z vsemi socialističnimi državami. Zal pa zdaj ni tako. Vlada LR Kitajske dela prav nasprotno od tistega, kar bi pričakovali od socialistične države: narode hoče zavesti, jih odvrti od pravilne usmeritve v boju za okrepitvi miru in potemtakem spodkopati ofenzivni potek narodov v tem boju.«

Sovjetska vlada ne opušta upanja, da bodo voditelji LR Kitajske se enkrat pretehtali vse posledice svoje sedanje politike, ki nasprotuje interesom kompartistov socialističnih držav, interesom miru, in da bodo usmerili svoje napore v to, da bi LR Kitajske spet zavrela svoje mesto v vrstah držav, ki se vztrajno borijo za odprtnost atomske vojne, za miroljubno koeksistenco, za svobodo in neodvisnost narodov.

»Noben komunist-leninist si ne more kaj, da ne bi občutil naravnega odpora do takšnega stališča glede atomske vojne: celo če bo pokončana polovica človeštva, če

Prvi sekretar CK KP SZ Nikita Sergejevič Hruščov v spremstvu podpredsednika republike Aleksandra Rankovića med ogledom tovarne motorjev in traktorjev v Rakovici.

Telefot: Tanjug

bili pripravljeni pri tem pomagati — to bi po njihovem prepričanju okrepitvi miru.

Glede na »argumente«, da sporazum ne prepoveduje ZDA opravičati podzemeljske atomske poskuse in kopirati zalog atomskega orožja, so sovjetska vlada izjavila: »Prvič, ZDA v tem pogledu niso imele vezanih rok niti pred sklenitvijo tega sporazuma in se torej v tem oziru ni zgodilo nič novega. Drugič pa sporazum ne prepoveduje niti Sovjetski zvezi, da — če je potrebno — opraviča podzemeljske atomske poskuse, povečuje zaloge svojega atomskega orožja in celo uporabi to orožje proti imperialističnim napadalcem, če bi v navalu benečnosti začeli vojno.«

S sklenitvijo sporazuma o prepovedi jedrskih poskusov se Sovjetska zveza sploh ne namerava enostransko razorožiti pred imperializmom.

V izjavi sovjetske vlade je nadalje rečeno, da se je stališče Sovjetske zveze do prepovedi atomskih poskusov prilagodilo spremembam v odnosih sil na mednarodni areni, uspehom v okrepitvi obrambne sposobnosti ZSSR

razorožitvenega problema. Tedanjši sovjetski predlog je predvideval rešitev problema atomskih poskusov prav na tej podlagi, na kateri je ta problem rešen danes.

V nastalem položaju je morala Sovjetska zveza in ves svet izbrati med prepovedjo poskusov z atomskim orožjem na treh območjih in med nadaljevanjem nebrzdane in neomejene oboroževalne tekme. Sporazum o delni prepovedi poskusov — s čimer je rešen poglavitni del problema — pomeni veliko zmago miroljubnih sil.

Glede na besede kitajskih voditeljev, da se je sovjetska vlada samo mesec ali pol dni pred mesec dni pred začetkom moskovskih pogajanj zavzemala za sklenitev sporazuma o prepovedi vseh vrst atomskih poskusov, sovjetska vlada izjavila: »Vsak pamećen politik in diplomat razume, da želi vsaka stran doseči kar največ v pogajanjih s svojimi sobesedniki. Borili smo se za ta maksimum, to je za opustitev vseh poskusov z atomskim orožjem, vstevši podzemeljske, Toda

da je Sovjetski zvezji dovedno mar samo lastni uspeh in da je sklenitev sporazuma o prepovedi atomskih poskusov ustvarila samo »strenutek pomiritev«, ki mu bo sledila nova oboroževalna tekma. Če kitajski voditelji s »pomiritev« mislijo oddaljitev vojne — po udarja sovjetska vlada — potem smo se vselej zavzemali, se zavzemamo in se bomo zavzemali za takšno pomiritev.

Vlada LR Kitajske zlorablja odnose zaupanja med socialističnimi državami in objavlja tajne dokumente, ki segajo v področje obrambe držav socialistične skupnosti. »Sprito takšnega ravnanja vlade LR Kitajske bo stežka še kdo verjel v iskrenost njenih izjav in ji zaupal podatke obrambnega pomena. Razumljivo je, da bo sovjetska vlada povzela iz tega ustrezne sklepe.«

»Noben komunist-leninist si ne more kaj, da ne bi občutil naravnega odpora do takšnega stališča glede atomske vojne: celo če bo pokončana polovica človeštva, če

»LR Kitajska za zdaj ni pripravljena proizvajati atomskega orožja v velikih količinah. Če bi LR Kitajska

Iz Churchillovih spominov:

„Morski lev“ je propadel

24

Vrhovno poveljstvo nemške vojske je od vsega začetka hudo nejevoljno gledalo na invazijo Anglije. Ni ne izdelala načrta, v ta namen ne izdelalo priprav; čete pa sploh niso bile izveščane. Ko so si sledili tedni mogočnih, opojnih zmag, je generalom zrasel greben. Odgovornost za varen prevoz ni sodila v njihovo pristojnost in ko bi se že izkazali s krepitvami silami, bi bili prepričani, da so svoj nalogi kos. Res so se velikemu admiralsu Raederju 26. avgusta zdelo potrebno, da je generala opozoril na nevarnost prevosa, pri katerem bi utegnili propasti vsa ekspedicijska. Ko pa je odgovornost za prevoz armade dokončno pripadla mornarici, je bilo nemško vodstvo pomorskega vojskovanja izrazito pesimistično.

Dne 21. julija so stopili pred »Ultherrja« vrhovni poveljniki treh rodov nemške vojske. »Ultherr« jim je sporočil, da je vojna že dosegla

svoj vrh, Anglija pa kljub temu še ni spregledala in še vedno upa, da se bo usoda obrnila. Opozoril je, da Zdržene države Amerike podpirajo Anglijo in da se utegnejo nemško-ruski odnosi spremeniti. Izvedba operacije »Morski lev«, je rekel, mora torej biti najuspešnejše sredstvo za nagle konec vojne. Po svojih dolgotrajnih posvetovanjih z velikim admiralom Raederjem se je začelo Hitlerju svitati, kaj se pravi prebrati Kanal z vsemi njegovimi vremenskim muhami in tokovi in z vsemi skrivnostmi morja. Prikazal je »Morskega leva« kot izredno drzno in tvegano podjetje. »Četudi je pot kratka, to ni kak naveden prehod čez reko, marveč prečkanje morja, ki ga obvlada sovražnik. To ni enkratni prehod kakor na Norveškem; s strateškim presenečenjem ne moremo računati, da obramba oborožen in do skrajnosti odločen sovražnik nam stoji nasproti

Novice

LJUBLJANA: francoski glasbenik na obisku — Na Bled in v Ljubljano je v okviru svojega potovanja po Jugoslaviji prispel francoski glasbenik Jacques Albrespic, direktor glasbenega konservatorija iz Toursa. Albrespic je znan kot dirigent gledaliških orkestrorov, leta 1952 pa je dobil za kompozicijo veliko rimsko nagrado. Na svojem obisku želi francoski gost navezati nekaj kulturnih stikov. Med drugim je povabil za prihodnje leto v Tours tudi glasbeni »Trio Lorenze iz Ljubljane.

KOPER: razstava reprodukcij ukrajinskih kiparjev in grafikov — V atriju koprškega muzeja so odprli razstavo reprodukcij ukrajinskih kiparjev in grafikov. Izbor reprodukcij 43 kiparjev in 40 grafikov predstavlja gradivo reprezentativne umetniške razstave »Sovjetska Ukrajina«, ki so jo prikazovali v Kijevu in drugih mestih Sovjetske zveze. Razstavo je posredoval koprskemu muzeju »Dom sovjetske kulture« v Beogradu, gnetno pa jo je podprli Okrajni ljudski odbor Koper. Odprta bo do 31. avgusta.

SKOPJE: film »Otroci mesta« — Ekipe »Vardar filma« snema kratkometražni film o najmlajših prebivalcih mesta, ki ga je porušil potres in pogladi otroke na vse strani. Del filma so posneli v Skopju, snemanje bodo na nadaljevali v raznih krajih države, kjer so našli skopski otroci tople sprejem in zatočišče.

SARAJEVO: dolgoročen kulturni in založniški program — Kulturna javnost se je z odobranjem seznanila s prvim dolgoročnim programom za izdajanje del o kulturni zgodovini Bosne in Hercegovine. Uresničeni naj bi ga do leta 1970; to je že toliko črna doba, da omogoča organizirano in studiozno delo.

NOVI SAD: v Vojvodini se bo šolalo 3000 skopskih dijakov in študentov — V Pokrajinskem odboru SZDL Vojvodine so razpravljali o vseh oblikah daljnosežnejše pomoči Skopju in med drugim ugotovljali, kako bi organizirali šolanje za skopske dijake in študente. Dognali so, da Vojvodina lahko sprejme tri tisoč skopskih dijakov in študentov in jih šola. V Novem Sadu in Subotici bi namestili kompletno skopsko fakulteto. V nekaj drugih mestih pa bi odprli posebne oddelke za skopske učence, ki bi jih poučevali v makedonščini. V teh mestih so poskrbeli tudi za nastanitev učiteljev. V Sremskih Karlovcih, Rumi, Beču in še v nekaj krajih so poskrbeli za šolanje gimnazijcev. V Zrenjaninu in Novem Sadu bo dobilo prostor 140 učencev srednjih strokovnih šol, v Zrenjaninu pa bodo namestili višjo pedagoško šolo z 200 šolastelji.

CETINJE: deseti kongres jugoslovanskih folkloristov in znamenja Njegoša — Letošnji kongres Zveze združenih folkloristov Jugoslavije, deseti po poredbi, bo na Cetinju. Jjubljani kongres bo večidel posvečen Njegošu, čigar 150-letnica rojstva bodo praznovali letošnja septembra. Tako bo osrednja tema kongresa »Njegoš in ljudska ustvarjalnost«.

BACKA TOPOLA: lep prispevek umetnika za Skopje — Beograjski kipar Matija Vučković je priredil na kmetijskem posestvu »Panonija« pri Bački Topoli razstavo svojih skulptur. Za prodano dela je dobil milijon petsto tisoč dinarjev. Ves ta denar je vročil skladu za pomoč prizadetim v Skopju.

SMEDEREVO: obetajoče arheološko raziskovanje — Na bregu Donave v Orescu blizu Smedereva so začeli arheološki raziskovalci tako imenovano Zlatno brdo in po prvih najdbah sodijo, da bodo izkopavanja nenavadno pomembna. Strokovnjaki beograjskega arheološkega inštituta z dvajsetimi delavci in s sodelavci smederevskega muzeja vsak dan najdejo kakšne ostanki davne preteklosti, večkrat pa tudi kar izjemne vrednosti. Kmetije iz Oresca so na njihah večkrat našli kake keramične in podobne predmete in tako so kraju dali ime Zlatno brdo. Strokovnjakom gre zdaj tudi za to, da bi dognali kaj več o civilnem rimskem naselju na tem kraju. Omenjajo, da so Brankovići najbrž tu dobili kamene za smederevsko trdnjavo.

BUDVA: seminar aktivistov beograjske univerze — Na sedmem seminarju aktivistov Zveze študentov in Zveze komunistov beograjske univerze — seminar je bil od 5. do 20. avgusta v Budvi — je sodelovalo 110 študentov in univerzitetnih delavcev. Razen šestih študentov, ki so imeli referate o družbeno politični dejavnosti na univerzi, tako poročajo Tanjug, so udeležencem seminarja govorili še Miloš Minić, Filip Bajković, Milka Minić, Milojko Druvilo in Branko Pešić. Na koncu seminarja so sprejeli program važnejših političnih in kulturnih manifestacij na beograjski univerzi v prihodnjem študijskem letu.

SOFIJA: zanimanje za jugoslovanske filme — Bolgarsko distribucijsko podjetje je odkupilo pet jugoslovanskih igranih filmov, in sicer »Kozarac«, »Nadstevlinov«, »Sasov«, »Solunske atentatorije« in »Sigena« nad mestoma. Napovedujejo, da bodo prihodnje mesece Bolgari odkupili še pet jugoslovanskih filmov, če ne kar deset. Ni neutemeljena trditev, da sodo jugoslovanski filmi v Bolgariji med najbolj popularne tuje filme. Tudi zavoljo tega je bolgarska televizija že izbrala za odkup in prikazovanje dvanajst jugoslovanskih filmov, med njimi »Servisno postajo«, »Vesno«, »Ne čakaj na majo«, »Kekica« in »Čevlje na asfaltu«.

VARSAVA: evropski seminar o pravicah otrok končan — Tu se je končal dvandajstinski evropski regionalni seminar o pravicah otrok; seminar je bil pod pokroviteljstvom OZN in poljske vlade. Sodelovali so predstavniki 25 držav. Jugoslavijo sta zastopala Boža Pavlović, pomočnik zveznega sekretarja za zdravstvo in socialno politiko, in dr. Marko Mladenović, docent na beograjski pravni fakulteti. Seminar so pripravili na pobudo komisije Združenih narodov, da bi preprečili posebno dolocila o pravicah otrok in jih vnesli v akt o pravicah človeka; ta akt pripravljala komisija OZN.

BONN: gledališki boj velikih razsežnosti — Prihodnjo gledališko sezono v Zahodni Nemčiji označuje kot »najboljši gledališki boj«. Mladi nemški dramatik si namreč začel s svojimi deli obel napad na tuje avtorje sprito katerih so »potegnili domači avtorji« v gledaliških programih zmeraj krajši konec. Tako pričakujejo v novi sezoni kar kakšnih petdeset premier nemških avtorjev, med njimi Martina Walserja, Dietra Waldmanna, Karla Wittlingera, Tankreda Dorsta, Joachima Wichmanna, Fritz Petra Bucha in Dietra Meichsnerja. Tudi nekateri starejši dramatik, kot Feliks Lützkendorf in Günther Weisenborn, so predložili gledališčem nova dela. Pisanja drame se je lotil celo znani režiser; pomembnejše od tega je vsekakor to, da so nekatera novejša dramska dela prodrla daleč v svetovna središča.

HAVANA: sodelovanje kubanskih študentov s francoskimi — Zveza kubanskih študentov in Nacionalna unija francoskih študentov sta sklenili sporazum o sodelovanju obeh organizacij. Po tem sporazumu bodo kubanski študenti sodelovali septembra na mednarodnem kulturnem festivalu v Rouenu, januarja pa bo Kubo obiskala kulturna skupina francoskih študentov. Sporazum govori tudi o izmenjavi študentov in literature.

HOLLYWOOD: Kistnerjev mladinski roman na filmskem traku — Walt Disney bo posnel na filmski trak znani mladinski roman Ericha Kästnerja »Emil in detektiv«. Snemati bodo začeli septembra v Nemčiji.

PRETORIA: na indeksu se Jurij Gagarin — Knjigo Jurija Gagarina, prvega sovjetskega kozmonavta, »Pot k zvezdam«, so pripisale južnoafriške oblasti na seznam prepovedanih knjig, češ da je nesposoben opozna in odnajač. Knjige ne smejo prodajati niti je ne smejo uvrstiti v knjižni fond knjižnic.

AFRISKI BALET IZ SENEGALA — Nastopil bo jutri v Križankah kot prvi črnski balet, ki gostuje v Ljubljani. Ansambel dosega na turneji po Evropi velik uspeh.

Uvajanje sodobnih sredstev v šolo

Jeseni redne šolske oddaje ljubljanske televizije

Maja letos je bilo v Beogradu posvetovanje o uporabi TV sredstev pri izobraževanju in vzgoji; sodelovala je tudi mednarodna organizacija OECD. Po tem, kar so na posvetovanju spoznali, je postala potreba po organiziranem vključevanju televizije v izobraževanje jasnejša, zamislili pa konkretnije. Ustanovili naj bi zvezno komisijo za izobraževanje TV oddaje. Ta za zdaj še ni imenovana. Povprašali pa smo na sekretariatu za šolstvo SR Slovenije, ali imajo našli prosvetni forumi kakšno konkretno zamisel ali kaj podobnega glede takih oddaj; zvedeli smo, ne le to, da imajo zamisli, marveč tudi to, da se bodo let v kar širokem organizacijskem prijemni kmalu začele uresničevati.

Naš republiški sekretariat se je lotil dela tako, da je izhajal iz naših razmer in potreb. Po propoziciji OECD in beograjskem posvetovanju naj bi bil poglavitni namen izobraževalnih televizijskih oddaj odpravljati ne pismenosti, se pravi, da naj bi bile te oddaje analitične, da bi Slovenijo v prosvetni družestv oddelka za pedagogiko in oddelka za psihologijo pri filozofski fakulteti ter Zveze delavskih in ljudskih univerz.

Prvi korak k uresničitvi televizijskih šolskih oddaj je to, da je republiški sklad za šolstvo odobril za koledarsko leto 1963 sedem milijonov 700 tisoč dinarjev; oddaje se bodo začele 1. oktobra, in sicer bodo enkrat tedensko z eno ponovitvijo. Treba je opomniti, da te oddaje za ljubljansko RTV ne bodo popolna novost, saj jih je imela že pred dvema letoma v eksperimentalnem programu, ker pa ni imela denarja za zanje, jih je opustila. Razlika med tedanjimi in sedanjimi oddajami je seveda tudi ta, da pred dvema letoma prosvetni forumi televiziji pri teh oddajah niso nudili organizirane pomoči.

Z denarjem, ki je zagotovljen, in s komisijo, ki se or-

ganizirano letova dela, je storjen šele začetek. Oddaje so zamišljene tako, da bi jih gledali v šolah. Vse šole pa nimajo televizorjev, pa tudi ko bi jih imele, bi jih bilo še zmeraj premalo; več ko dva razreda ne bi smeli strpati pred aparat, če hočemo, da bo od oddaje kaj haska. Opozoriti je treba še na hudo anomalijo z naročninami: televizijski sprejemniki so namenjeni na šolah vzgoji in izobraževanju, vendar velja za šole taka televizijska naročnina tarifa kot za lokalne in gospodarske organizacije. Tudi to pomeni veliko oviro, pa najsaj se komu zdi razlika med tisoč in tri tisoč dinarji na mesec še tako nepomembna.

Od prvega oktobra do novega leta naj bi se za 7,7 milijona dinarjev vrstilo kakih dvajset do petinajst oddaj, vsaka z eno ponovitvijo (za voljo različnih šolskih turnusov). Dokončenega programa za oddaje še ni, vendar komisija, ki jo vodi svetnik pri republiškem sekretariatu za šolstvo Miro Lužnik, meni, da bi v šolskih televizijskih oddajah obravnavali slovenski jezik, matematiko, biologijo in estetsko vzgojo. Pravzaprav se šole tu začno najhujši problem: za katero stopnjo naj bi pripravljali oddaje (ob sedanjih možnostih ne bo mogoče drugače, ko da bodo oddaje enotne), in ali naj se oddaje vključijo v učni načrt ali pa naj bodo serijske. Komisija meni, naj bi bile oddaje namenjene zrelotini stopnji, ki jo šoljari dosežejo povprečno v četrtem razredu osnovne šole, oziroma, drugače povedano, z oddajami naj ne bi šli pod raven četrtega razreda. Glede drugega problema je komisija spoznala, da so za zdaj realne možnosti samo za serijske oddaje. Serija naj bi dopolnjevala — to poudarjajo — učiteljevo delo. Učencem naj bi nudila tisto, česar jim učitelj v razredu ob pomanjkanju drugih avdiovizualnih sredstev ne more nuditi, čeprav si brez tega sodobnega pouka ne moremo zamisljati.

Za izvedbo programa je za dolžna RTV; pritegnila bo strokovnjake, ki poznajo potrebe v šoli in možnosti televizijske pomoči ter se spoznajo tudi na to, za kakšno temo je nujna draga televizija. S. K.

zijaška ura, kaj pa je mogoče storiti z mnogo cenejšo radijsko šolsko uro. Mnogo si obetajo od matematičnih televizijskih šolskih oddaj; pri tem bi s pridom uporabljali trik filma in risanke. Oddaje estetske vzgoje bi temeljele na originalnem gradivu; razen tega, da bi bil ta pouk, do so posredovalno obliko tako označimo, razen, si bo taka oddaja prizadevala, da bi prispevala k pravilnemu vrednotenju umetnosti ipd. Tudi pri glasbeni vzgoji bi s televizijskimi oddajami lahko storili več kot z radijskimi. Čedne možnosti so tudi za oddaje iz biologije in kemije.

Za področja, ki bi na njih lahko največ storili, so se torej zredili, ni pa še določeno število oddaj za posamezno področje. Niti še ni opredeljeno, ali bodo sledile oddaje ene serije neposredno ali druge, ali se bodo področja izmenjevala. Ene pa so se dogovorili o drugi pomembni stvari, ki je odločilna za to, ali bo oddaja uspešna ali ne; o tem namreč, da bo ur televizijske oddaje res namenjena cela šolska ura, vendar bo oddaja sama trajala le 26 do 30 minut. Preostale minute naj bi učitelj porabil za pripravo učencev na oddajo, po njej pa za pogovor o oddaji. Kakšne tri minute bi namenili v oddaji tudi aktualnostim iz obzornikov.

Omenimo naj, da je ljubljansko učiteljske že pred leti začelo uvajati dijakove metode dela pri televizijskih oddajah; to naj bi bila pobuda še za druga učiteljska. Da pa bi se učitelji lahko sami pripravili na oddajo, jim bodo priskrbovali vsaj prospekt o oddajah, če že z bilten za vsa avdiovizualna sredstva še ne bo šlo. Podarjajo namreč, da ne gre pozabiti, da je televizija samo eno izmed avdiovizualnih sredstev za šolo; sem sodi razen radija še film. Obravnavati jo mora celotni kompleks in tako se bo kdaj tudi sedanja komisija za šolske televizijske oddaje preimenovala — ker se bo pač morala ukvarjati s širšim pojmom, da pa bi bila zadeva kar najbolj uspešna, bi jo morala biti pripravi na vse potrebne navedbe in priprave. Zato bo že televizijske oddaje spremljal obsem s pedagogi inštitut za psihologijo in si prizadeval stvari znanstveno opredeljevati.

Razstava slikarjev Straussov v Slovenjem Gradcu

V Slovenjem Gradcu bodo sredi oktobra v tamkajšnjem Umetnostnem paviljonu odprli veliko in pravzaprav prvo retrospektivno razstavo znanih baročnih slikarjev, slovenjegraških rojakov Franca Mihaela Straussa in Janeza Andreja Straussa. Poseben organizacijski odbor, ki se je lotil te naloge, razstavo gradivo že daljša časa pripravlja.

Razstava bo po svojem pomenu vsekakor širšega značaja. Pri vsaj obsejni in kvalitetni likovni ustvarjalnosti Franca Mihaela in njegovega sina Janeza je bilo njuno slikarsko delo doslej sorazmerno malo znano, še posebej v sosednji Avstriji, kjer so se šele ob sedanjih pripravah na to razstavo v Slovenjem Gradcu pozanimali za dragoceno Straussovo zapuščino.

Oče Franc Mihael je živel od leta 1674 do 1740, sin Janez Andrej pa od 1721—1783. Umetnika sta ustvarjala zlasti v okolici Slovenjegrada, v Mislinjski dolini, v Dravski dolini in v Savinjski dolini, onstran sedanje meje v Avstriji pa v Podjunji in za hodi Stajerski. Od celotnega ohranjenega opusa okrog 120 slik je zlasti veliko podob s cerkvenimi motivi, pa tudi žitižiti, portretov in krajin. Na razstavi bodo prikazali okrog 60 njihovih najboljših del, ki jih bodo seveda v zelo skrbno restavrirali. Kakih 40 podob so že restavrirani, ostale pa imajo še v delu. Med 12 deli starejšega in mlajšega Straussa, ki jih bodo za razstavo v Slovenjem Gradcu prepeljali iz Avstrije, dve podobni restavrirajo tudi na Dunaju.

Razstava slovenjegraških slikarjev Straussov bo tako dopolnila kot pomembna kulturna manifestacija ne samo živahno sodobno likovno razstavno dejavnost v tem kraju, ampak tudi prispevala k povezovanju obeh sodobnih dežel, Jugoslavije in Avstrije.

BP

TVOJ T
TEDNIK T

Štirideset kilometrov filma o Skopju

Razgovor z Veljkom Bulajićem, režiserjem dokumentarnega filma o skopski katastrofi
OD NASEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

Deset minut potem, ko se je zrušilo Skopje, je ameriški fotoreporter napravil prve posnetke o tragediji mesta in ljudi. Dve uri potem, ko se je ustavila velika ura na odlomljeni fasadi železniške postaje, so prvi filmski reporterji snemali prizore groze, rušenja, smrti in odpora ne sreči na mestnih ulicah.

Danes snema na skopskih ulicah filmska ekipa, sestavljena iz sodelavcev Jadrana filma iz Zagreba in Vardar filma iz Skopja. Režiser je Veljko Bulajić. Režiserja »Kozarec« v »Vlaka brez voznega redar« smo po vedovanjem iskanju je izdelali. Dejali so nam, da počiva v svojem taboru tik ob skopskem letališču. Našli smo ga pred šotorom. Dal je prst na usta in molče ponudil stolčke. Na mizi se je vrtil magnetofon. Napovedovalec Radia Skopje je govoril: 26. julij, ura je točno 12. Pozivamo vse... Iz petindvajsetega dne po katastrofi smo se nenadoma preselili v prvi dan, v dan katastrofe... Čez čas je Bulajić ustavil magnetofon in nehal povpovčati.

— Veste, zbiramo ves ta material. Z originalnimi napovedimi bomo nadomestili sleherni napovedovanje filmskih napovedovalcev.

— Vi ste prišli sem s snemanja filma »Neretva«? — Da, pobrali smo šila in kopita ter deseti dan po katastrofi prišli sem. Tu so se nam pridružili tovariši iz Vardar-filma. Delamo skupno, veliko delamo, ker se nam mudi. Nobenega prizora ne moremo ponoviti.

— Torej bo film v celoti dokumentaren? — Dokumentaren do zadnjega kadra. — Koliko metrov dokumentarnega materiala imate na razpolago, to je tistega, ki je bil posnet tik po potresu? — Snemalci Vardar-filma, Zastave in Filmskih novosti so posneli trinajst kilometrov filmskega traku po nesreči. Poudariti moram, da so mnogi snemalci pri tem snemanju dokazali velik pogum in so posnetki izredni po dokumentarni vrednosti in sugestivnosti.

— Kaj in kako snemate sedaj?

— Imamo tri ekipe. Skupaj štirindvajset članov. Ti so od jutra do mraka na terenu. Scenaristi so podvneli v mesto, ponudili sestavljeni snemalne programe za naslednji dan. Ponudi tudi gledamo razvite materiale v kinu Džorče Petrovu. Postavili bomo tudi montažno mizo v šotoru. Veliko je težav, ker so naprave Vardar-filma uničene ali nedostopne. Snemamo veliko, s skrajnim naporom, s tehničnimi, samo da bi dali čimbolj verno in dokumentarno sliko dogodkov.

— Vaše vodilo pri režiji tega filma?

— Ostali dokumentaren, vendar pa z vsem tem izraziti vodimo misel o mestu in ljudeh. O ljudeh, ki so kljubovali, o mestu, ki se ni predalo. To bo miselna nadgradnja, ki jo hočem dati temu filmu. Poudarek vseh teh naprav je na montaži. Sami bomo montirali. Montaža bo trajala dalj časa kakor snemanje.

Znanstveno raziskovanje

Delo Inštituta za geografijo

Z ustanovitvijo Inštituta za geografijo pri Univerzi v Ljubljani so se odprle slovenski geografski znanosti široke možnosti za delo na teoretičnem raziskovalnem področju kakor tudi za uporabo geografije v praksi.

Ustanovitve inštituta je bila dobro pripravljena. Takoj je začelo delati 15 stalnih uslužbenec inštituta in 24 geografskih strokovnjakov s fakultet ter raznih znanstvenih in urbanističnih institucij. Inštitut je prevzel vlogo osrednje geografske institucije v Sloveniji.

Od urejenosti dokumentacije je v marsičem odvisna ekspeditivnost, pa tudi kvaliteta in vrednost dela. Zato inštitut zdaj pripravlja obsežno dokumentacijo, v kateri bodo imeli strokovnjaki na razpolago gradivo, ki ga za svoje delo potrebujejo. V raziskovalnem delu uvajajo tudi ekipni način dela. Sredstva je dobil inštitut pri republiškem skladu za znanstveno delo in pri upravnih organih in organizacijah, ki potrebujejo geografske raziskave.

Inštitut vodi dr. Vladimir Klementič. Proslili smo ga za razgovor.

»Kakšne rezultate je inštitut dosegel pri svojem delu«?

»Naše raziskovalno delo je zelo obsežno. Razdeljeno je na štiri področja: fundamentalno (teme z znanstveno teoretičnim značajem), aplikativno (tako, ki služi uporabnim namenom) pedagoško ter splošno družbeno in kulturno. Kljub temu, da je večina našega dela še v raziskavi, že imamo nekaj rezultatov. Zelo zanimivi so rezultati, ki smo jih dobili pri raziskovanju blejske pokrajine, ki je najbolj tipično področje Slovenije. Opazili smo uveljavljanje tistih gospodarskih panog, ki ne služijo turizmu. Če se bodo take težnje še naprej uveljavljale, lahko to pripelje do občutne in nepopravljive gospodarske škode, saj bi morala biti prilagojena turizmu ena prvih nalog celotne blejske okolice. Zadnje raziskave so pokazale tudi to, da se je

vzporodno z razvojem avtomobilizma precej razširilo tudi turistično področje okolice Bleda. V Bohinju smo zasledili veliko gospodarsko nazadovanje drobne kmečke posesti na račun turizma in bližine močnega industrijskega centra na Jesenicah. Zanimivo so prvi rezultati poizkusa raziskav o učinkih procesa povojne socialistične preobrazbe dveh komun, Škofje Loke in Celja. Tu se je pokazalo, da se s stopnjevanjem gospodarskega razvoja funkcija centralnih naselij izredno hitro spreminja, zlasti zaradi potreb šolstva in stalnega zboljševanja življenjskega standarda prebivalstva pa se uveljavljajo tudi novi centri.

Pri raziskavi vinogradniških območij Slovenskih gor in Hlaiz se je pokazalo, da ti dve pokrajini, ki sta bili doslej znani kot gospodarsko manj razviti območja, z veliko razdrobljenostjo posesti in velikim naravnim prirastkom prebivalstva, celotno bolj izgubljata staro podobo. To spremembo je prineslo širjenje družbenega sektorja v teh krajih. Opaziti je tudi odseljevanje prežene delovne sile v industrijske centre v Mariboru, Kidričevem, Slovenski Bistrici in Majskem. Zasledili smo tudi opuščanje obdelovalne zemlje v bolj odročnih področjih s slabšimi naravnimi pogoji za kmetijstvo.

Da bi se seznanili s procesi, ki se uveljavljajo na kmetijskih območjih v bližini večjih mest, imamo v raziskavi kmetijsko področje ljubljanske občine Bežigrad in področje Dravskega polja. Na obeh področjih precej ljudi opušča, dosedanjih posestnikov prejemajo druge poklice. Zasebni kmetje so ostali le starejši ljudje, ki svojega poljaka zaradi starosti ne morejo spreminjati. Prav zato se je povsod v okolici mest zelo hitro uveljavljala moderna kmetijska proizvodnja v okviru socialističnih kmetijskih obratov.

»Kakšno je še vaše delo«?

»Razen tega, kar sem opisal, sistematično raziskujemo tudi izrabo tal in agrarne sisteme v Sloveniji in Ju-

manje. Če bomo snemali tja do srede septembra, bomo montirali najmanj tri mesece. Pomislite: imeli bomo na razpolago štirideset kilometrov filmskega traku, sami bomo posneli dvajset kilometrov, dokumentarici so jih posneli trinajst, upoštevajo li pa bomo še kakšnih sedem kilometrov filmskega traku iz predpotresnega Skopja. Tako bomo zmontirali podrgli kilometer filma, ki bo celovečeren. Pri montaži bo treba združiti najrazličnejšo snemalno tehniko, raznovrstne koncepte, skratka več oči v eno celoto, ki bo morala biti skrajno enotna.

— Katere bodo najmočnejše scene v filmu?

— Zdi se mi, da bo to scena komemoracije na pokopališču. To bo visok žalost. Druga močna scena pa bo prihod mladinskih delovnih brigad v Skopje. Tu bo podarek na optimizmu. — Se nekaj vam moram povedati. Zvedeli smo, da so neki dekletki, kinomaterji, tik pred katastrofo posneli nekaj filmov v mestu. Posebna skupina sedaj išče te filme med ruševinami.

— Imamo za štirideset ur tonskega traku. Tudi tega bo treba montirati. Uporabili bomo tudi arhivsko glasbo.

Glas iz magnetofona in glas režiserja so zadušili propelelji letala, ki je pristajalo. Tik ob šotoru se je ustavil tudi avto. Snemalci so raportalirali Bulajiću: »Strašen material, ti detajli!«

DRAGO KRALJ

Branislav Nušić

49

Autobiografija

Prevedel DAVORIN KAVLJEN

»Na, saj sem vedel! Tudi to je obožljivo. Če te zasačijo, priznaj! To razumem, to je treba priznati; toda priznati tedaj, ko te niso zasačili, je obremenljivo. Da, v sodbo zapišejo, da je to in to zate olajševalno, vendar te s to okoliščino vred pahnje v ječo, in kaj ti pomaga?«

»To je res!«

»In ko boš spet prišel ven, boš iznova pisal pesmi?«

»Nikoli več.«

»I, kaj pravim. Nič prida nimaš od tega in za namu ždiš v ječi. Toda če me hočeš ubogati: ko te izpuste, začniva skupaj poslovati.«

»Kako poslovati?«

»I, žepe bi rezala po semih. Veš, v dvojce gre laze. Ti ga premotiš ali pristopiš, da pritakeš cigareto, jaz pa mu odstrižem žep. Potem si plen delajo.«

»Tako opravilo ni zame.«

»Kaj pa bi?«

»Jaz sem končal vseučilišče.«

»Vseučilišče? To obesi mačku na rep! Tole vseučilišče tu, ki ga zdaj končuješ, ti bo morda še koristilo v življenju, a tisto, ki si ga dovršil, obesi mačku na rep. Kaj ti pa more dati?«

»Visok uradnik lahko postanem.«

»Tedaš se tem prej naučiš striti žepa!«

»Čelo minister lahko postanem!«

»Lahko, a tudi to ti ne bo hasnilo, če se ne naučiš rezati žepov. Mar misliš, da je z vseučiliščem in s pesmimi lahko pot skozi življenje? Kaj, ti piše pesmi, jaz pa bom kradel in čez kakih dvajset let bo bova srečala. Zapomni si, srečala se bova. Če se ne bom prebil do narodnega poslanca, bom prav gotovo prirnil do predsednika upravnega ali nadzornega odbora kakšne banke! Tedaš boš šel mimo mene v oguljenih hlačah in z oguljeno pametjo, globoko se mi boš odkril, mi izrekel svoje spoštovanje in se mi ponudil, da mi napišeš za petdeset dinarjev desetino iz tvojih pesmi. Toda do tedaj se bo tvoji podpisom, toda do tedaj se bo pojavilo tudi sto in sto tisoč delnic z mojimi podpisom. Tvoje knjige bodo v ceni venomer padale, moje delnice pa rastle; tvojo knjigo bo cenilo dvoje, moje takšnih, kakršni si sam, moje delnice pa bodo imele ceno tudi na borzi; tebi se bodo smejali, ko boš šel čez trg, o meni pa bodo spoštljivo govorili. Mar ni tako?«

Strme sem poslušal žeparja, ki ga bom res srečal čez dvajset let.

»E, če torej priznaš, da je tako, mi sam povej: katero vseučilišče je boljše za življenje, mar tisto, ki si ga ti končal, ali to, ki ga zdaj jaz končujem? Premisli, le dobro premisli!«

In sem premišljeval, dolgo sem o tem premišljeval, ker če za nič drugega je četa nenavado primerna ustanova za premišljevanje, premišljevanje pa je človeku edino poceni in nenevarno razvedrilo. Samo premišljevanje je treba znati, a nekateri tega ne znajo.

Moja sedanja kuharica gospa Lenka na primer trdi, da ne zna premišljevali, kakor tudi ne zna napraviti sirovih strukljev ali orehove potice.

»Dobro, gospa Lenka, ali ste vsaj v mladih letih znali premišljevali?«

»Nisem.«

»Vdova ste, potemtakem ste bili poročeni. Mar ob poroki, ko ste se morali odločiti, ali boste raje koga vzeli, niste nič premišljevali?«

»Kako da ne?«

»E, jaz in moj rajni sva se že od prej poznala in ko sem stopila že v sedmi mesec našega znanja, sem se brez pomisleka omožila.«

»Lepo, tako je resda prav mogoče. Toda, ko ste rajnega spoznali in ko vam je to znanje obetalo tisti sedmi mesec poznanstva, mar tudi tedaj niste premišljevali?«

»Nisem.«

»Kako da ne?«

»Eh, ob takih priložnostih človek navadno ne premišljuje.«

»Po enem letu zakonskega življenja ste ovdoveli; znali ste se brez opore, brez podpore, življenje pa je tako težavno. Mar ste vsaj tedaj premišljevali?«

»Tudi tedaj ne.«

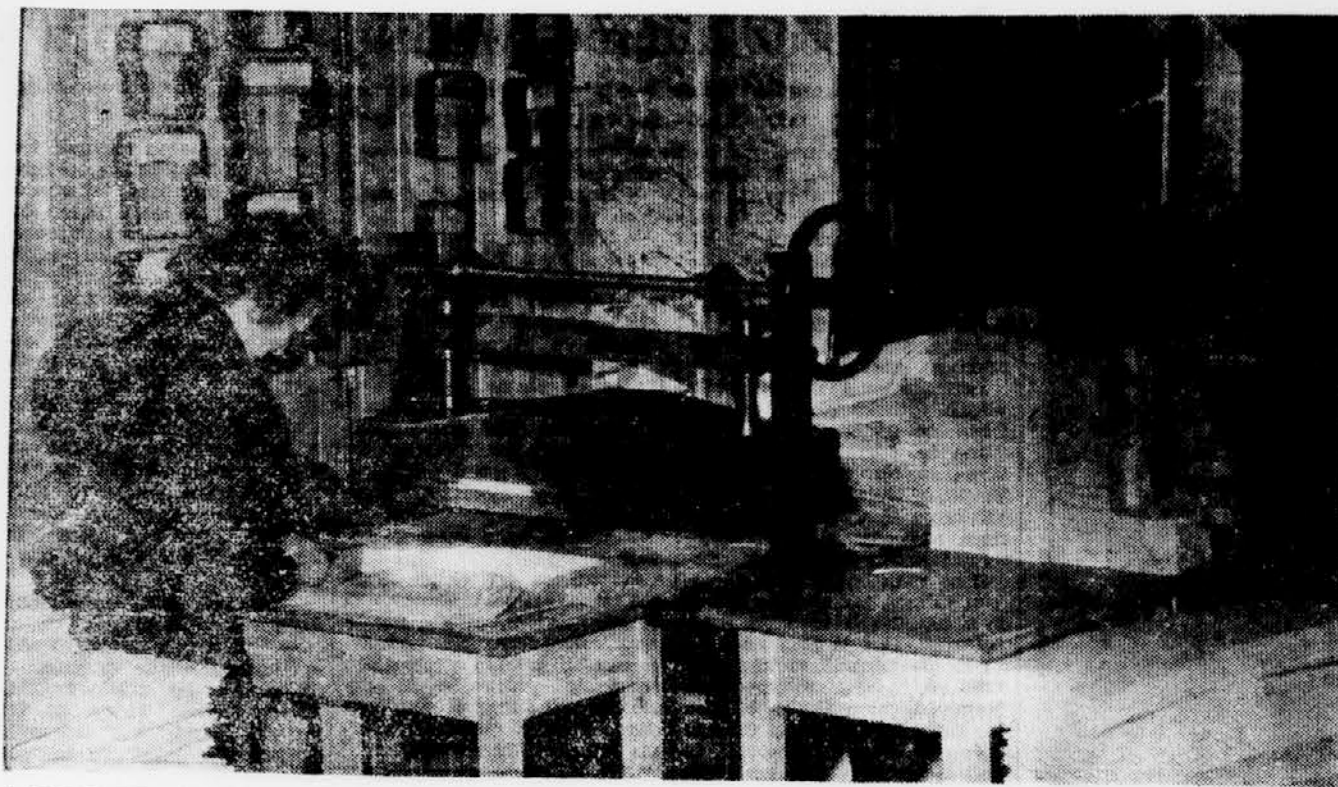
»Kako da ne?«

»Eh, bila sem mlada in lepa.«

»Saj, saj! Toda, gospa Lenka, odtlej je preteklo že mnogo vode; minila je mladost in lepota in najbrž ste imeli mnogo priložnosti za premišljevanje.«

»Imela, toda nisem premišljevala. Ne znam, se nisem vadila, pa ne znam.«

»K

V MARIBORSKEM ZAVODU »BODOČNOST«: delavka pripravlja na stroju papir za vrečke.

Kooperacija z industrijskimi podjetji

Z obiska v zavodu za zaposlovanje in rehabilitacijo invalidov »Bodočnost« v Mariboru

Zavod za zaposlovanje in rehabilitacijo invalidov »Bodočnost« v Mariboru se ukvarja z najrazličnejšo dejavnostjo, pri kateri zaposluje več kot 400 ljudi. Med njimi jih je blizu 300 v rednem delovnem razmerju. V papirnici imajo zaposlene žene, ki lepjo vrečke. Ta dejavnost zaradi pretežno ročne dela ni rentabilna in so zaradi tega iskali možnosti za kritje izgube. Kupili so nekaj starih strojev in uredili kartonazo, vendar izgube tudi s tem niso odpravili. Letos so nabavili tri tiskarske stroje s stavnic in tiskajo najrazličnejše manjše formate tiskovine.

Najbolj rentabilne so delavnice, v katerih izdelujejo različne izdelke kot kooperanti za večja industrijska podjetja. Od mariborske livarne so dobili polavtomatske stroje, na katerih izdelujejo zanje razne dele vodovodnih armatur za obrtno podjetje »Kovinar« izdelujejo kovinske stike za nov dravski most v Mariboru. Za novo proizvodno dvorano v steklarni »Boris Kidrič« v Rogaski Slatini so izdelali strojno kovinsko konstrukcijo. Za tovarno avtomobilov in motorjev stalno izdelujejo transportne zabojne za notranji transport.

V mizarski delavnici so se

za tri mesece vnaprej in je po njenih izdelkih izredno povpraševanje. V šivalnici prav tako izdelujejo zaščitne delovne obleke in halje, zaščitne rute za strojno in kunarske osebe v gostinstvu, nekatere predmete za široko potrošnjo ter vezene. V zavodu deluje tudi elektroinstalaterska in servisna delavnica, ki popravljajo gospodinjske aparate in opravlja elektroinstalacijska dela v stanovanjskih skupnostih in podjetjih. Radio-televizijski servis ima obilo dela in se razmišlja o novih visokokvalificiranih strokovnjakih v tem servisu, da bi lahko zadostili potrebam občana.

V zavodu »Bodočnost« pa se ukvarjajo še z vrsto drugih dejavnosti. Med drugim čuvajo tudi nekatere objekte in organizirajo nočno obhodno stražo. Podjetja se malo zanimajo za to službo, čeprav so jo dolžna poleg DOZ-ovega zavarovanja zagotoviti v skladu z obstoječimi predpisi.

Uslužbenici zavoda skrbijo tudi za varstvo koles v javnih kolesarnicah na Grajskem trgu, ob Vetrinski ulici, pred sodiščem in pred bolnišnico. Razen tega čuvajo kolesa tudi v kolesarnicah Elektrokovine, Elektroindustrije in splošne montaže Maribor ter v nekaterih drugih podjetjih. Trenutno delajo tudi kot industrijski čistilci v tovarni avtomobilov in motorjev, v podjetju Impol v Slovenski Bistrici, v novem hotelu »Sila« v Mariboru in v raznih drugih podjetjih.

Letos računajo, da bodo presegli planski predvidevanje in ustvarili za več kot 300 milijonov dinarjev prometa. Dosegli bi lahko še mnogo več, vendar razpolagajo s slabimi osnovnimi sredstvi, ki ne dovoljujejo večje produktivnosti. Na manjšo produktivnost pa vpliva tudi invalidnost delovne sile in daljši bolezenski dopusti delavcev, ki so posledica njihovega zdravstvenega stanja. KOM

V nekaj vrstah

SLOVENSKA BISTRICA

Družbene organizacije so po raznih krajih ali pa sploh nimajo svojih prostorov. Zaradi tega so začeli urejati prostore za vse družbene organizacije v stavbi, ki jo upravlja občinski odbor SZDL. Urečali bodo več pisarn, sejnih sob, prostore za prevojaško vzgojo in civilno zascito ter javno čitalnico. Za preureditev teh prostorov so v družbenem planu za leto 1963 predvideli 15 milijonov dinarjev.

POLJČANE — Začeli so asfaltirati cesto iz Poljčan proti Studencam. Prilodnje leto bodo cesto asfaltirali do Makol. Tako bodo uredili boljše prometno zvezo z letoviščem grad Statenberg.

PRAGERSKO — V opekarini so se specializirali na proizvodnjo stropnih elementov. Vse izdelke sproti prodajo, ker je zanje veliko zanimanje. V opekarini sedaj opuščajo proizvodnjo strešnikov.

SLOVENSKE KONJICE — V nedeljo, 25. avgusta, bo gasilsko društvo proslavilo 50-letnico obstoja. O tej priložnosti bodo pripravili okrajno gasilsko in mladinsko strosko tekmovanje ter razvili prapor.

RAVNE NA KOROŠKEM — Tukaj zaključujejo dela na zgradbi komunale skupnosti socialnega zavarovanja, ki združuje zavarovance v občinah Ravne, Radlje, Slovenj Gradec in Dravograd. Računajo, da bodo stavbo še letos odprli.

STATENBERG — Letovišče grad Statenberg je te dni polno gostov, ki prihajajo iz Slovenije, Srbije in nekaterih tujih držav. Uprava letovišča prireja tudi izlete, na katerih se gostje seznajajo z lepoto naših krajev ter z zgodovinskimi in kulturnimi znamenitostmi. Nedavno so pridobili tak izlet na Borl, v Ptuj, Maribor in na Pohorje.

Preživnina starih kmečkih ljudi

Določena bo po vrednosti odstopljenega posestva ali najnižja nujna

V celjskem okraju so doslej gotovo najbolj proučili, kako je treba urediti preživninsko varstvo starih kmečkih ljudi, ki svoja posestva razen nekaj obilnice s pogodbo izročijo družbenim kmetijskim organizacijam. Pri tem so sodelovali z ustreznimi republiškim organi, ki se strinjajo z njihovim osnutkom in ga bodo verjetno priporočili tudi drugim občinam v Sloveniji.

Občine celjskega okraja že pripravljajo odloke o ustanovitvi sklada za preživnino in določanje višine preživnine. V ta sklad se bodo stekala sredstva, ki jih bodo prispevali kmetijske organizacije namesto kupne cene za tista posestva, katerih lastniki si bodo želeli zagotoviti preživnino, in renta od njihovih gozdov, za katere ni moči določiti kupne vrednosti, ter še potrebne dotacije občine iz sredstev socialnega skrbstva. Preživnine bodo torej temeljile v glavnem na gospodarski osnovi; družba

bo prispevala le razliko med gospodarskimi in nujnimi najnižjimi preživninami.

V že pripravljenih osnutkih takšnih odlokov sta določeni dve vrsti preživnine: gospodarska in najnižja, nujna za preživanje.

Gospodarsko preživnino bodo določili po vrednosti izročene posestva družbeni kmetijski organizaciji in starosti izročiteljev. Cimveč bo vredno posestvo, višja bo preživnina. Pri enaki vrednosti izročene posestva bodo starejši izročitelji dobili višjo preživnino kot mlajši. Višino preživnine bodo izračunali po verjetnostnem računu — podobno kot zavarovalnica določa premije pri doživljenjskem zavarovanju — da bodo starejši ljudje manj časa uživali preživnino, ki preneha z njihovo smrtjo. Preživnino pa bodo odobrili le tistim lastnikom posestev, ki so že dopolnili močje 65, ženske pa 60 let starosti. Izjeme bodo le pri takšnih kmečkih ljudeh, pri katerih zdravniška komisija ugotovi, da niso sposobni za delo. Družinska preživnina bo lahko dosegla največ 40 tisoč dinarjev mesečno.

Nujna, najnižja preživnina bo 11.000 din za dva družinska člana, za vsakega nadaljnjega člana pa še 40% tega zneska zraven. Priznali jo bodo takšnim

kmečkim družinam, katerih posestvo, ki ga bo prevzela družbena organizacija, ne bo vredno toliko, da bi lahko prejeli višjo preživnino.

Pri odobranju nujnih, najnižjih preživnin se bodo zavarovali pred spekulacijo lastnikov posestev med drugim tako, da bo vsak moral izročiti družbeni kmetijski organizaciji takšno posestvo, kot ga je imel 1. januarja 1960. leta. Če je po tem datumu del posestva odprodal ali komu podaril, bo moral vplačati v sklad za preživnino vrednost odstopljenega dela posestva ali mu bodo odobrili sorazmerno nižjo nujno preživnino. Drugače bi se lahko dogajalo, da bi nekateri posestniki zemljišča odprodali ali izročili otrokom, ko bi imeli že čisto malo posestvo, pa bi si hoteli zagotoviti še nujno preživnino na račun družbe.

Odloke o doživljenjskem prejemanju preživnine in višini le-te bodo izdajale občinske skupščine oziroma od njih pooblašeni organi. Pri naraščanju življenjskih stroškov bodo rastle tudi preživnine, in sicer v enaki meri kot poškodbe socialnega zavarovanja. Urejeno pa bo tudi zdravstveno zavarovanje takih preživetarjev.

To bo precej olajšalo odkup kmetijskih zemljišč, čeprav se ne bo rešilo vseh odprtih vprašanj. Nekateri starejši kmečki ljudje so namreč še premladi, da bi dobili preživnino, a prestari, oziroma telesno izčrpani in brez potrebnega strokovnega znanja, da bi po prodaji posestva lahko dobili ustrezno zaposlitev. V nekaterih krajih pa družbene kmetijske organizacije tudi ne bodo moge sprejeti vseh ponujenih posestev, ker zaradi razdrobljenosti zemljišč in drugih vzrokov na njih še ne bi mogle organizirati donosne proizvodnje. Zato bo tudi v prihodnjih letih imelo pogodbeno sodelovanje z zasebnimi lastniki še zelo pomembno vlogo. Treba pa bo uvažati takšne oblike sodelovanja, da bodo tudi posestva starejših, za delo manj sposobnih ljudi dobro obdelana v korist države in v njih samih. J. P.

LESNA INDUSTRIJA SPOLNJUJE PROIZVODNI IN IZVOZNI PLAN — Podjetja lesne industrije v mariborskem okraju so v prvem polletju uresničila polovico celoletnega proizvodnega plana. Proizvedla so skoraj za 16 odst. več kot lani v istem obdobju, čeprav jim je še vedno primanjkovalo eksotičnega lesa in furnirja. Po vrednosti izdelkov so izvozila le za pol odstotka manj kot polovico celoletne obveznosti, čeprav podjetje Imont v Dravogradu ni ničesar izvozilo. Tovarna strojil v Majšperku je izpolnila 86 odst. celoletnega izvoznega programa, obrat kmetijsko industrijskega obrata Pomurka v Murski Soboti 62 odst. in obrat lesno industrijskega podjetja v Slovenski Bistrici 57 odst. Pri izpolnitvi polletnih izvoznih obveznosti pa sta nekoliko zaostala Marles v Limbušu pri Mariboru in lesno industrijsko podjetje v Slovenjem Gradcu. Foto: Petek

BREŽICE

Stanovanja za borce NOV

Po letošnjem letu ne bo v breziški občini nobenega borca NOV, ki ne bi imel primerne stanovanja. Za tiste borce, ki niso v delovnem razmerju, je občina zagotovila posojila za gradnjo stanovanj, tako da bo vsak borec prišel do stanovanja. Iz tega razloga so začasno odložili postavitev spomenika padlim borcem, sodeč, da je treba najprej pomagati živim, da pridejo do stire nad glavno. Spomenik nameravajo postaviti v prihodnjih letih v neposredni bližini gradu. R.

Sodobna proizvodnja in tuje tržišče

Do konca leta najmanj še 250.000 dolarjev izvoznega presežka v soboški »Murj«

Letošnji izvozni rezultati soboške tovarne perila, konfekcije in pletenin so uvrstili tekstilno industrijo po obsegu izvoza v Pomurju na drugo mesto, takoj za KIK »Pomurko«. Planirano vrednost izvoza v prvem polletju v znesku 200.000 dolarjev je namreč kolektiv »Mure« izpolnil že v prvem polletju. Julija se je izvozni presežek povečal za 60.000 dolarjev, avgusta pa so sklenili nekaj novih pogodb, med katerimi je najbolj obsežen zaključek o izvozu perila v ZSSR.

Skratka — interes za proizvode »Mure« je v tujini, predvsem na področju konvertibilnih valut, dosegel letos tak obseg, da je tovarna že sedaj sredi pogajanj za izvoz njenih proizvodov v prvem polletju prihodnjega leta.

Nad vse ugodne izvozne rezultate in perspektive izvoza na tuje tržišče utemeljuje Viljem Haki, direktor soboške »Mure« takole:

— Če omenjam osnovni činitelj naših uspehov doma in na tujem, moram mimo strokovne usposobljenosti kolektiva, ki ga sestavljajo izključno kvalificirane moči, omeniti bogato vračanje visokih naložb za rekonstrukcijo obrata za izdelavo perila. Sodobna proizvodnja — na eni strani visoka storilnost in na drugi strani kvaliteta naših izdelkov sta pritegnili pozornost tujega tržišča.

Oba omenjena činitelja hkrati pa sta odločilni barometer naših proizvodnih stroškov, ki so še danes tako ugodni, da se lahko z našimi pogodbami enakopravno vključimo v cene na svetovnem tržišču tudi v pogojih ostre konkurence. Za tako širok krog odjemalcev v tujini gre naposled dobri del zaslug tudi naši komercialni službi, ki postavlja skrb za dosledno izpolnjevanje izvoznih obveznosti na prvo mesto.

— Kakšen izvozni presežek si obetate v zadnjih štirih mesecih?

— Po izpolnitvi letnega plana na 200 tisoč dolarjev izvoza v prvem polletju smo kljub relativno mrtvi sezoni že ju-

lja in avgusta krepko presegli plan izvoza, zadnjih štirih mesecih pa bomo povečali izvozni presežek za najmanj 250.000 dolarjev. Sedanj razgovori o izvoznih poslih s tujimi odjemalci pa nam obetajo odlične izvozne pogoje tudi v prvem polletju prihodnjega leta.

— Kako napreduje sodelovanje med »Muro« in njenimi partnerji na Hrvaškem?

— Za kako temeljite in tesne vezi sodelovanja gre med »Muro« ter tovarnami »Naprijed«, »Kamenskoin« in »Varteks« dokazuje že podatek, da je naša proizvodna, strokovna in komercialna kooperacija sedaj začela razvijati svoje sodelovanje.

Fazanerija v Beltincih, ki opravlja veliko vlogo pri gojitvi fazanov na širšem območju, želi kupiti več hektarov slabih zemljišč, zlasti takih, ki so poraščena z grmičevjem, ki jih bo uporabljala za načrtni povečani razpold fazanov. Takšna zemljišča je že predvidela za nakup zlasti med Beltinci, Gancani in Lipi. Nakup zemljišč se bo dobro obrestoval. Samo od lova inčernskih lovcov na fazane predvideva kakih 80 milijonov dinarjev dohodkov na leto, ki jih bomo dobili v devizah.

Tudi kmetijska zadruga Fe-

še sodelovanje se trenutno najbolj zreali pri vzajemnem prevezanju večjih inozemskih naročil, ki jih posamezno podjetje ne bi moglo uresničiti. Sem sodijo tudi delni dogovori o proizvodnih programih za letošnje jesensko sezono in delna skupna uporaba obstoječih trgovskih lokalov po vsej državi. Vse ostale oblike kooperacije bomo po zastavljenem programu začeli izvajati s 1. januarjem 1964. Naj še omenim, da bomo na letošnjem zagrebškem velesejmu razstavljali z našimi kooperanti skupno in se bomo predstavili potrošnikom že z novimi trgovskimi imenami. B. B.

Iz včerajšnje druge izdaje

NOVA GORICA — Občinski štab za organizacijo proslav za 20-letnico zgodovinskih dogodkov NOV pripravljajo v sodelovanju z občinskim odborom SZDL in ZB NOV obsežen program prireditelj, ki bodo od 5. do 22. septembra, ko bo zaključna proslava na Vogrskem. Iz okvirnega programa izhaja, da bosta 5. septembra krenila iz Nove Gorice in Kanala tretji in četrti bataljon Gradnikove brigade preko znanih partizanskih krajev v Cerkljo na osrednjo proslavo, ki bo 8. septembra. Po tem velikem primorskem slavlju bodo imeli v gorški občini še razna tekmovanja, goriško gledališče pa bo gostovalo v nekaterih nekdanjih partizanskih krajih.

Iz včerajšnje tretje izdaje

LJUBLJANA — V petek bo v osnovni šoli Toneta Čufarja posvet ravnatelj vseh osnovnih šol iz občine Center. Med drugim bodo obravnavali vprašanja v zvezi s prehajanjem na eno izmenno pouka v osnovnih šolah v tej občini. — V novi poslovni stavbi v Dalmatinski ulici bo Metalika dne 26. avgusta odprla novo trgovino. V prostorih v podpriljubu bo delovala trgovina z živilni, vijačnim blagom, stavbenim in poljščnim okovjem, raznimi orodji, stroji in elektroinštalacijami, v prtiljubu pa bo specializirana trgovina, kjer bodo napredaj krogični ležaji vseh vrst.

Turisti - Kam?

SREDNJA DALMACIJA

PROMAJNA — je majhno ribiško naselje, nedaleč od Baške Vode. Leži 9 km severozahodno od Makarske. Naselje ima veliko borovih gozdov, oljčnih nasadov in vinogradov. Ima zelo lepo peščen plažo. Izleti so možni v Baško Vodo, Brelo, Makarsko in na otoka Brač in Hvar. Možnost nastanitve je v zasebnih sobah, kjer je 40 postelj po 250 do 320 dinarjev. Prometne zveze so ugodne. Informacije daje turistično društvo Promajna.

MAKARSKA — ima 1600 prebivalcev, je lepo mesto in luka, ki leži pod Biokovim,

v delu lepih borovih gozdov, parkov in sprehajališč. Skoraj 2 km dolga peščena plaža je v borovem gozdičku. Izleti so možni v Dubrovnik in Mostar, na otoka Hvar in Korčulo, na vsa mesta na makarski rivieri in na vrh Biokova, kjer je planinska kočica. Možnost nastanitve je v več hotelih (»Beograd«, »Biokovo«, »Olimpija«, »Osejava«, »Park« in »Rivijera« z depandansami), ki imajo približno 750 postelj. Penzion v sezoni je od 2400 do 3800 dinarjev, izven sezone pa so popusti tudi do 50%. V zasebnih sobah je več postelj po 300 do 500 dinarjev, izven sezone 20

odstotkov popusta. Hrana v restavracijah in gostinah od 650 do 1100 dinarjev. V sportskem centru je 50 postelj za domače turiste po nižjih cenah. Za postavitve šotora na prostem tereno je treba plačati 150 dinarjev na osebo, za parkiranje avtomobila pa 150 dinarjev na dan. Prometne zveze so ugodne. Informacije daje turistično društvo Makarska, Putnik Makarska in vsi hoteli.

SLOVENIJA

SMLEPNIK - STARI GRAD — je zgodovinska utrdba nekdanjih graščakov na hribu pri Smedniku, 400 m nadmorske

višine. Od vznožja do vrha pelje makamska cesta, peš hoje je 20 minut, z motornim kolesom ali avtomobilom pa 10 minut. S hriba je čudovit razgled na bližnjo in daljno okolico.

CAMPING »ZARICA« — je lepo urejen prostor za postavitve šotorov za daljše bivanje. Leži v prijetni dolnini ob Savi v vasi Dragocajna. Možnost razvedrila, dobro založen bife. V Savi je možen tudi ribolov. Informacije daje turistično društvo Smednik.

TURISTIČNA POSTA

NAPAKE NAJ GREDO V POZABO

Omeniti želimo zadevo, ki se je zgodila tujcu iz Freiburga v Piranu. Pri »Izletniku« v Ljubljani je vnaprej plačal za 2 dni 4 ležišča v zasebni sobi v Piranu. Ko pa je prišel tja, mu je uslužbenka turistične agencije Primorske dejala, da nima zanj nobene

plačane rezervacije. Tujec je moral v Portoroč, kjer je na srečo dobil sobo s 4 ležišči v hotelu »Central«. Seveda pa je bil zaradi razlike v ceni med zasebno sobo in hotelom na zgubi.

Občina Piran je sicer poskrbela, da so tujcu povrnil znesek, ki ga je plačal v Ljubljani za rezervacijo. S te plači je torej stvar urejena, ni pa z druge. Kolikor poznam zadevo, bo, kot je že običajno, vse skupaj šlo v pozabo. Menim, da bi morala uslužbenka, ki je vse zadevo zakrivala, plačati nekaj zara, ki jo je tujec plačal zaradi njenega slabega poslovanja. Tujec bi bilo treba tudi obvestiti, da mu je ta razlika prihodnje leto na razpolago. Če ne bo nihče v tej zadevi posredoval, bržkone to ne bo urejeno, če pa ne bo urejeno, se bodo podobne napake ponavljale.

LOJZE JAMNIK, Izola, Ob starem zidovju 8

USNJEANA LJUBLJANA GALANTERIJA obrat SODRAŽICA

ZA III. RIBNIŠKI FESTIVAL V RIBNICI POSILJA KOLEKTIV BORBENE POZDRAVE VSEM DELOVNIH LJUDEH IN OBČANOM TER PRIPOROČA SVOJE PRVOVRSTNE IZDELKE.

Tekstilna tovarna

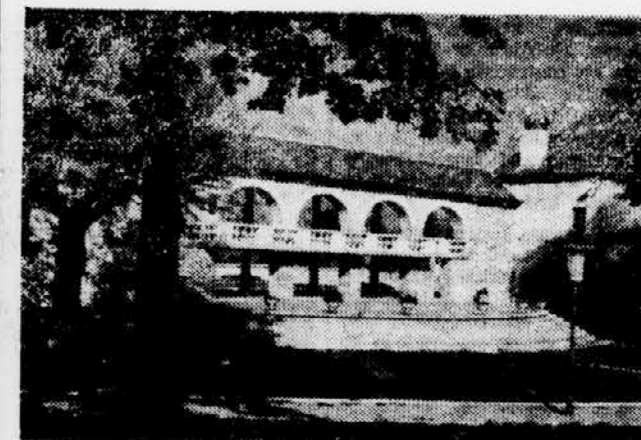
SUKNO

Zapuže p. Begunje na Gorenjskem

Obrat: JURJEVICA pri Ribnici Trgovina: Ribnica Za potrošnike imamo prvovrstno žensko in moško blago za plašče, kostime in obleke ter volnene odeje v veliki izbiri. Kolektiv se pridružuje čestitki.

OB TRETJEM

Prizorišče vsakotnega ribniškega festivala — stari grad ob Bistri s ploščadjo, na kateri prirejajo gledališka dela na prostem.

0 letošnjem sporedu ...

Na dan 25. avgusta t. l. bo svečana otvoritev III. RIBNIŠKEGA FESTIVALA. Z njim pa je že nekako ustaljena ta oblika raznovrstnih prireditev, katerih namen je, prikazati gospodarske uspehe in kulturno-prosvetna prizadevanja Ribnice in okolice. Gospodarski napredek občine Ribnica bo na festivalih razviden vsakih pet let, vsako leto pa bo festival obsegal razviden kulturno-prosvetni in športni program. Kaksen bo program letošnjih prireditev, ki se bodo vrstile vse do 14. septembra t. l.?

Predvsem naj omenimo gostovanje Narodnega gledališča z Reke, ki vsako leto v dneh festivala posreduje gledalcem del svojega repertoarja. Letos bodo na ploščadi gradu v Ribnici prikazali dramo A. Seneca: ZLATARJEVO

Zdravstveni dom RIBNICA na Dolenjskem se pridružuje čestitki.

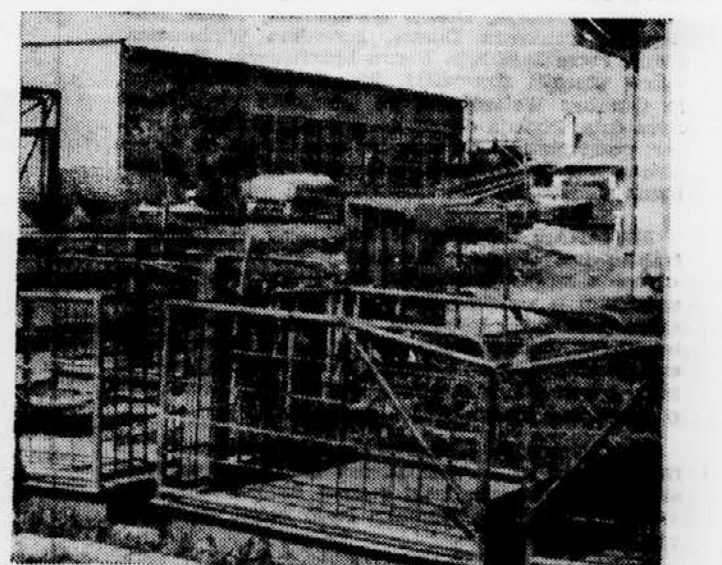
Za III. ribniški festival čestita vsem občanom LEKARNA RIBNICA na Dolenjskem.

ZICNICA

LJUBLJANA OBRAT ZA IZDELOVANJE SUŠILNIC RIBNICA IZDELUJE IN MONTIRA SUŠILNICE ZA LESNO INDUSTRIJO KAKOR TUDI DRUGE SUŠILNICE. ZELIMO PRIJETNO PRAZNOVANJE.

Kovinsko podjetje Ribnica na Dolenjskem

posilja borbene pozdrave za III. ribniški festival vsem občanom in poslovnim prijateljem, priporoča pa tudi v prihodnje kakovostne jelekne konstrukcije, gradbene stroje in opremo, na novo osvojevalne izdelke iz ladjedelnstva, kmetijske stroje itd. Priporočamo se za naročila.

V. IN VI. ETAPA KOLESARSKE DIRKE »PO JUGOSLAVIJI«

V Pulj zmagal Roner, na Reki Boltežar

RIJEKA, 21. avgusta. — V peti etapi mednarodne kolesarske dirke »Po Jugoslaviji« je slavil zmagovalec član ekipe Slovenije I. Andrej Boltežar, ki je priskočil od Karlova od Rijeke (134 km) prevozil v času 3:28.10. Za njim sta se zvrstila na najvišjih mestih še Doek (Niz.) in Valenčič (Jug. I.), oba 57 sekund za zmagovalcem.

ANDREJ BOLTEŽAR — zmagovalec V. etape

To je bila zanimiva in za Slovence zmagovalna etapa. Kaže, da so veliki favoriti. Vzhodni Nemci, danes precej nevarni, so se v tej etapi na ravnanju od Karlova, prvi večji klanci v današnji etapi so slednjič kronali dosežanja prizadevanja naših kolesarjev, med katerimi je bil 22-letni Andrej Boltežar — lahko rečemo — junak med junaki. S prvim mestom v V. etapi in še z malo minuto prednosti je kot drugi Jugoslovijan zabeležil etapo zmagovala Andrej Boltežar. Za njim sta se zvrstila na najvišjih mestih še Doek (Niz.) in Valenčič (Jug. I.), oba 57 sekund za zmagovalcem.

va razmeroma kratki in valoviti progi, ki jo najbolj poznajo naši, so se usteli zmagali Nemci. Za takoj po startu so se začeli prvi poskusi pobegov, predvsem pri tujcih. Najprej so se tega lotili Italijani Giordani, Nemec Kasimierzak, Španjolec in Bolgar Asenov, ki so dali korajžno še Palmetti, Luxu in Zidanu. Ta skupina se je v začetku vidno oddaljevala, toda na nadaljnjih vzpetinah so se vsi razen Palmettija oddolili.

Gluhonemi iz Kopra in Kranja so se spopadli za povratno srečanje, ki bo septembra v Kranju.

M. G.

po zaslugi Boltežarjevih tovaršev, predvsem Valenčiča, ki je zadrževal to nemarno skupino. Ko so Nemci uvideli, da bodo ostali njihovi poskusi brez uspeha, so se umirili.

Od Opatije do Pule med viharjem

PULA, 21. avg. Na cilj VI. etape v Puli je prvi prispel Roner, in sicer 65 sekund pred Cvetom Bilicem in Nemcem Kasimierzakom. Šeste etape v Opatiji ni začel Hafner, član druge slovenske ekipe, ki je odstopil na Reki.

Takoj po startu se je kolona znašla v hudem viharju, ki jo je spremljal 50 km. Mokra, spolzka cesta in močna burja so terjale vso pozornost od vsakega. Nihče ni skušal zbežati iz skupine. Zadnji vzponi na tej etapi so šele razločili zadnji del skupine, v kateri so ostali Hvasija, Španjolec, Razborsek, nekaj Bolgarov in Poljakov. Nizozemec Paas in eden izmed favorited Rittmeyer. Dvajset kilometrov pred Pulo pa je Roner blizu črto potegnil iz glavnine in kot rečeno sam prispel na cilj VI. etape.

Rezultati V. etape: 1. Boltežar (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07 (bonifikacija pol minute), 3. Valenčič (Jug. I.) 3:28.54.

(SII)

Rezultati VI. etape: 1. Roner (SII) 3:27.10 (bonifikacija 1 min.), 2. Doek (Niz.) 3:28.07

Vrtimo globus

IRWIN — Nad vojaško bazo v bližini mesta Irwin (Iowa, ZDA) se začeli rekonstruirati letališča, ki bodo posadke obeh letal, ki se rešili s padali, dva pa sta mrtila.

STOCKHOLM — Kljub številnim varnostnim signalom pogine vsako leto na švedskih cestah veliko divjadi. Razen tega povzroči divjad 2 odstotka prometnih nesreč. Državna uprava cest je zato sklenila, da bo na podeželskih cestah montirala pet tisoč ogledal iz nerjavečega jekla. Upajo, da bo od ogledal odbijajoča se luč avtomobilskih žarometov preganjala divjad s ceste. Ta sistem so z uspehom preizkusili na nizozemskem. (P)

SYDNEY — Sedem tabornikov, ki se je vozilo s kanujem ob jezeru v bližini Alburyja, je utonilo, ko je veter prevrnil njihov čoln.

PARIZ — Georges Simeoni, ki ga ni treba predstavljati, je pred dnevi rekel: »Če ne pišem, zbolim.« Napisal je že več kot tristo romanov.

BENETKE — Nemško turistično letalo, ki je vzletelo iz Baden Badna in ki so ga pričakovali na letališču Tessera, je izgubilo. Sklepajo, da je letalo strmoglavilo neke nad Brennerjem.

PARIZ — Guy Bes, 21-letni študent iz Orange, govori razen materinega jezika še finsko, koroško, kitajsko, rusko, češko, dansko, norveško, nemško, švedsko, holandsko, italijansko, špansko in portugalsko. Zda se je letl japonske in indonezijske.

GÖTEBORO — Pod tem švedskim mestom nameravajo zgraditi dva kilometra dolga železniška predor, ki bo najdaljši v državi in za 800 metrov daljši od predora Albusko na severu. Göteborgski predor bo stal dva milijona kron (nekaj manj kot tri milijarde dinarjev), imel bo tri proge: dve za potniški in eno za tovorni promet. Prvi vlak bo peljal skozi predor leta 1968.

PRAGA — Na moč slovesno in veselo so sprejeli v češkoslovaški prestolnici Vaclava Terjeskova, prvo kozmonavto sveta. Odlikovali so jo tudi z medaljo junaka socialističnega dela.

MANTOVA — Štirje angleški turisti so prišli pozno po noči v naselje Serravalle. Po se so uborili — na pokopališču. Policaji so drugo jutro povedali, češ da so mrtvi, da so v parku zapuščene mesta, stisko mirno in tih je bilov...

WALNUT — V tem kalifornijskem mestecu so rasisti planili v hišo Katherine Gammon Harwell, vdove z dvema otrokoma. ji povedali, da so jo prišli skaznovati, ker ima ramerle s črncem. Zvezaj so ji roke, jo namazali s katranom in povaljali po perju. Potem so jo zapirli v omaro in zažgali hišo. Zenska se je komaj pravočasno rešila. Hiša je zgorela do tal. Policija je dobila napadače, ki so povedali, da so se »samo šaljili«.

TORINO — Na razstavi piemontskega baroka sta bila tudi dva kipa iz 17. stoletja. Pred dnevi so ugotovili, da sta bila kipa ukradena v decembru 1960 blizu vasice Revigliasco. Več kot deset milijonov lir vredna kipa so organizatorji razstave kupili pri znanem torinskem starinarju.

Za dobro voljo

»Ali mi lahko zapnete zadrgo?«

»Sicer pa sem si premislila. Kupila si bom raje klobuk!«

1	2	3	4	5	6	7
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						

KRAVA NE VERJAME — Šestindesetletni Ron Costello iz Victorie v Avstraliji se je očividno nenadoma naveličal življenja na tem svetu in upa, da ni boljše možnosti za odhod na drugi svet kot polet z motovilom, ki ga je sam sestavil iz žice, aluminija in gumijastih trakov. Poskusni samomor misli napraviti zelo kmalu, pomagal pa si bo s pedali, ker je vse narejeno tako, da bo letalo mahalo s krili kot ptič s peruti. Telefoto AP

Nove zvezde nastajajo iz „odpadkov“

Zanimiv objekt astronomov: zvezde s spreminjajočo se svetlostjo

Zvezde, ki se jim svetlost s časom spreminja, so za astronomo, ki se ukvarja z vprašanji astrofizike, zanimivejši objekti. Ta nenavadna svetila, ki jih je zaradi omenjene lastnosti lahko odkriti, so pogosto edini izvor podatkov o fizikalni naravi zvezd, o razdaljah med zvezdami in zvezdnimi meglicami ter o sestavi zvezdnih sistemov. Poleg tega pa dajejo astronomom dragocene podatke za tvorbo teorije o razvoju zvezd.

Na nedavni konferenci svetjskih astronomov je razbujalo veliko pozornost poročilo kandidata fizikalno matematične ved Aleksandra Sarova o točkastih izvorih radijskih valov v vesolju. Sarov in njegov sodelavec Jurij Jefremov sta skupaj z nekaj ameriškim astronomi odkrila, da je eden od takih objektov pravzaprav zvezda s spreminjajočo se svetlostjo. Nahajala se v ozvezdju Borenikina kodra in je med največjimi doslej znanimi zvezdami. Njen premer znaša več svetlobnih letov!

Eden največjih problemov sodobne astronomije je proučevanje periode prizgavanja in ugašanja cefeid (tako se

te zvezde imenujejo po tipični predstavici — zvezdi Delta v ozvezdju Cefeja). Ko astronomi dobijo ta podatek, določijo se svetlost in množino energije, ki jo zvezda seva, nato pa iz primerjave z gostoto svetlobnega toka na zemlji izračunajo njeno oddaljenost. Prav na ta način so privrati določili oddaljenost sosednjih galaksij.

Leta 1952 je na veliko čudenje astronomov ameriški znanstvenik Walter Bode sporočil, da je po njegovih računih na omenjeni zvezdi dobljene razdalje v vesolju treba podvojiti. Razvila se je živahna diskusija. Cefeide so za nekaj časa izgubile pravico kriterija za

Satelit Syncom rad nagaja konstruktorjem

Poročali smo že o satelitu Syncom, ki so ga ameriški znanstveniki izstrelili februarja letos z namenom, da bi stalno lebdel nad isto točko zemeljske površine in tako omogočil na širšem področju nepretrgan radijsko in telefonsko zvezo. Kot je znano, je poskus uspel v toliko, da je satelit prišel skoraj v natančno predvideni tir, vendar pa je zaradi okvare na radijskem oddajniku ostal nem. Konec julija so poskus ponovili in kaže, da je Syncom-II bolje izpolnil pričakovanja.

Če hočemo, da bo satelit nad Zemljo, mora njegova navidežno miroval visoko obhodna doba znašati na-

tančno 24 ur, smer gibanja pa se mora ujemati s smerjo vrtenja Zemlje. Razmeroma preprost račun pove, da je ta pogoj izpolnjen na višini 35.000 km, kar je precejšnja razdalja, saj vemo, da se na primer sateliti, ki so ponesli v vesolje kozmonavte, niso oddaljili od našega planeta za dosti več kot 300 km.

Syncom-II so izstrelili z raketo Delta, ki ga je najprej spravila v eliptični tir, čez dobrih pet ur pa so sprožili raketni motor s trdnim gorivom in tako dosegli, da se je začel gibati po krožnici. Z radijskimi postajami na Zemlji so ves čas spremljali njegovo gibanje, da bi videli, ali se oddalja od predvidene lege. Nazadnje so njegovo hitrost korigirali z raketnim motorjem, ki ga poganja vodikov peroksid in ki so ga bili v ta namen vgradili vanj. Izkazalo pa se je, da kljub temu satelit še vedno ne miruje nad isto točko, temveč opisuje velikanško osmico nad Atlantskim oceanom, ki sega 30 stopinj severno in južno od ekvatorja.

Kljub temu pa so kmalu vzpostavili radijsko zvezo preko satelita Syncom-II med vojno ladjo Kingsport, ki je bila zasidrana v pristanišču Lagos v Nigeriji, in med drugo postajo v mestu Lakehurst v ameriški državi New Jersey. Tako so prvič na svetu preko satelita prenašali radijsko športno reportažo — dvoboj med ameriškim in nigerijskim boksarjem za svetovno prvenstvo v srednji kategoriji.

Sateliti Syncom pa imajo še neko pomankljivost: čeprav lahko v obe smeri prenašajo po več telefonskih ali teleprinterjskih poročilih, niso uporabni za prenos televizijskih slik, kot na primer sateliti tipa Telstar.

Na podlagi dosedanjih uspehov lahko znanstveniki upajo, da jim bo z uporabo treh ali več podobnih satelitov res uspelo ustvariti enotno telekomunikacijsko mrežo po vsem svetu, ki bo hkrati zanesljiva in ekonomska. R. P.

Celice se »vdajajo« mamilom

Biologi na univerzi v Michiganu (ZDA) so napravili zanimive raziskave o vplivu mamil na celice, ki sestavljajo človeški organizem. Rezultati ugotevajo v precejšnji meri spreminiti mnenje, ki ga ima medicina o tem problemu. Znanstvenika G. Corssen in I. Skora sta vzela kulture celic iz raznih vrst telesnega tkiva in jih za več tednov izpostavili delovanju morfija. Celice so se »privadile« in pod vplivom mamila celo rastle. Ko sta jim nato morfij odvzela, so prenehale z rasto in opazili je bilo znatne spremembe na obliki in sestavi celic, nekateri pa so celo odmirali.

Ce sta jim prej kot v treh dneh znova pričela dajati morfij, so si spet opomogle. Se več, celice, ki so se bile privadile, so prenesle tolikšno dozo, ki bi jih v normalnih razmerah zagotovo uničila.

Po dosedanjih teorijah naj bi morfij vplival samo na celice živčnega tkiva, omenjene raziskave pa so zanimive ravno zato, ker so pokazale, da mamilo napada tudi druga tkiva, mogoče sploh celotno telo.

Te podatke so privrati objavili na nedavnem kongresu Ameriškega združenja zdravnikov. R. P.

Dobra letina gin-senga

Pred dnevi je prišla iz Vladivostoka novica, da je nabiralec zdravilnih zelišč našel 172 gramov težko korenino gin-senga, rastline, ki jo v Aziji že stoletja uporabljajo pri izdelovanju preparatov za zdravljenje in pomlajevanje tkiva. Strokovnjaki trde, da je ta korenina stara najmanj 150 let, saj običajno tehtajo komaj nekaj več od deset gramov. Strokovnjaki so tudi ugotovili, da je bila letosnja letina gin-senga na Daljnem vzhodu zelo dobra, verjetno zaradi velikega števila sončnih dni: pridobili bodo kakih 150 kilogramov gin-sengovih korenin.

NI JI PREVEČ VSEČ — Mali Japonki ni kaj vseč očetova zamisel o izvirni fotografiji. Punčka namreč stoji na velikanskem lotosovem listu, imenovanem Oo Oni (Veliki vrag) v tokiškem parku Jugavara. List je širok 1,30 metra in vzdrži do 22 kilogramov teško breme. Čeprav tehta punčka dosti manj, se vendarle slabo počuti. Telefoto AP

RICHARD DEMING

VLJUDNI MORILEC

Frank je zapeljal avto na desno in ga parkirnil ob cesti. Oni z oddelka za tatvine so parkirali za nami.

Vseh šest nas je šlo čez cesto. Gledali smo listnico, ne da bi stopili z betonskega cestišča. Marty Wynn in jaz sva osvetlila kraj z žepnima svetilkama. Na zemlji ob cesti je bilo rahlo opaziti sledove gum, ki so kazali, kje je bil parkirani avto. Šest ogorkov z zlatim ustnikom je ležalo na robu betona. Vrgel jih je skozi avtomobilsko okno tisti, ki je sedel za volanom. Šest ciklov brez ustnika pa je ležalo v bližini listnice. Vrženi so bili skozi okno avtomobila na drugi strani.

Wilma Stenson je zardela, ko je opazila, da gledam čike. Z medijim glasom je dejala: »Morda sva bila tukaj nekoliko dlje, kot sem mislila.«

»Da.« sem odvrnil. Z Martyjem Wynnem sva stopila do roba ceste in si natanko ogledala tla. Sledovi gum, čeprav so bili rahli, so bili sicer dovolj razločni, toda zemlja je bila preveč trda in suha, da bi se na njej poznale stopinje. Drugih sledov ni bilo razen tistih, ki so jih naredile avtomobilske gume.

Vstal sem in naročil fotografu, kakšne slike hočem imeti. Napisal je več posnetkov prizorišča z različnih zornih kotov. Wilma Stenson je vprašujoče opazovala vse to.

Ko je napravil zadnji posnetek, je vprašala: »Zakaj so potrebne fotografije?« Nisem ji povedal, da so policaji po navedeni zgodbi, da sva sicer trenutno verjeli njeni zgodbi, da pa sva hoteli imeti fotografsko gradivo s kraja zločina, če bi si morda zgodbo o roparju kratko in malo izmislija in dejansko sama razbila Haroldu Greenu lobanjo. Odgovoril sem le: »Predpiši, gospa.«

Oglasil se je Marty Wynn: »Menda ne bomo nič pomendrali! Stopil je z betonskega cestišča in dvignil listnico tako, da je vstal vanjo svinčnik.«

»Zakaj dela to?« je vprašala gospa Stenson. »Prstni odtisi.« sem jo odrezavo poučil. Ko smo pobrali čike in jih shranili v polivilniško vrečko, smo opravili delo. Naročili smo Wilmi Stenson, naj pride ob enih naslednjih dne na policijo, da ji jih pokažemo fotografije raznih zločincev. Dejala je, da bo prišla. Potem smo jo odpeljali nazaj čez neozdrnjo, kjer je bil parkirani njen avto, in jo pustili domov.

Naslednjega dne, v četrtek, 20. junija, sem prišel na policijo ob tri četrta na eno. Preden sem šel na številko 314, sem se ustavil v drugem nadstropju, da bi videl, kaj so dogajali na oddelku za dokumentacijo in identifikacijo. Zvedel sem, da je stas-

RAZNAŠALKO

za dostavo jutranjika »DELO« naročnikom na dom za teren STRAZIŠČE sprejemamo takoj. Dober zaslužek. Ponudbe sprejema CASOPTIS-NO PODJETJE »DELO«, podružnica KRANJ.

IZŠLA JE NOVA ŠTEVILKA ILUSTRIRANE REVIJE

- VRSTA ZANIMIVIH REPORTAŽ:
- SIBIRJAK V SKOPJU — naš reporter piše iz porušenega Skopja
 - S 100 KM/H ČEZ HUDOURNIKE IN GREBENE po novi ljubljenski cesti
 - SE ENA RAKETNA VOJNA — hladna vojna med Izraelom in ZAR
 - »PRIMER BRATUSA« — peto nadaljevanje reportaže o znani justični zmoti, primer po nedolžnem obsojenega kmeta Bratusa
 - MODA: FLORENTINSKA KRONIKA — modne novosti iz Firenc
 - SE VALSATOR BI BIL NAVDUŠEN — s turističnimi prireditvami na Ljubljani

Novela — roman: »MELODIJA V PODZEMLJU« — humoreska — silce grenčice — feljton — film: IGRALCI BEZJUGA PRED DAVKARJO V SVICO Rubrike: Kaditi prepovedano! — Svet v mozaiku — Pssti!

V ugankarski prilogi »KAJ VES — KAJ ZNAS« vrsta najrazličnejših ugank

NE POZABITE: NOVA ŠTEVILKA »TOVARIS« JE ŽE NA PRODAJU!

17. Trikrat je Erik prezimil na Grenlandiji, ob obalah fjorda, ki je dobil po njem ime Eriksfjord, trikrat je na pomlad spet pregledal svojo ladjo, jo nanovo zalil in opremil in spet vse poletje jadriral ob obali odkrite dežele, pošiljal na kopno oglednike in si skrbno zapisoval njihova poročila. Erik Rdeči je zares dobro izkoristil svoje tri-

letno prebivalstvo. Dodobra si je ogledal novo deželo, kjer se je nameraval naseliti in kamor je upal privabiti tudi druge pogumne družinske poglavarje s prenaseljenega Islandskega.

Čeprav doma na Islandu niso še ničesar vedeli o Erikovem odkritju, so mu pripravili, ko se je vračal, sijajen sprejem. Na prvi klic o belem

jadru v daljavi se je zbralo v pristani vse živo z bližnjih in daljnjih kmetij. Mladci so zaveslali v čolnih Erikovi škriparci naproti in prenesli na obalo vest, da je Erik Rdeči našel deželo, ki so jo videli njihovi dedje v zahodnem morju, in da ji je zaradi njenih lepot dal ime Zelena dežela (Grenlandija).

Križanka

VODORAVNO: 1. velika hidroelektrarna v Makedoniji, južno od Gostivara, 8. rob, 9. oče, 10. kemični znak za titan, 11. francoski klasični slikar (Jean Dominique, 1780-1867, 14. velik, pravokotno obklesan kamen, 15. vprašalnica, 16. sukanec, 18. prebivalci našega največjega polotoka, 21. pripadnik preproste živalske vrste.

NAVPIČNO: 1. orjaška izumrla ptica, katere ostanke so našli na Novi Zelandiji, 2. politični delavec na terenu med NOB, 3. poljska ptica, 4. epipski sončni bor, 5. vzelek, 6. živinodravstvo, 7. oksid, 12. kemični znak za gadolinij, 13. francoski zgodovinar in pisatelj iz prejšnjega stoletja (Ernest), 14. kraj s starim gradom ob progi Split-Sinj, 17. železniška proga, 19. avtomobilska oznaka Turčije, 20. kemični znak za rutenij.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. Rab, 4. sol, 7. ura, 8. Ero, 9. sel, 10. kap, 11. soteska, 13. Epiktet, 14. lak, 15. ala, 16. (Luigi) Galvani, 17. Jr.

NAVPIČNO: 12. (Edvard) K(ardelj).

BONCI SE SEŽIGAJO — Negotov položaj v Južnem Vietnamu se slabša tudi zaradi odpora budistične večine proti Diemovi politiki. Slika prikazuje budiste, ki je iz protesta proti vladi napravil samomor.

MED NEDAVNIM UPOROM V KONGU (BRAZILIA) je imela vojska pomembno vlogo. Takoj po nemirih delavcev so vojaki zasedli vse važne točke v mestu. Na sliki je major David Moutsaka, poveljnik kongoške vojske.

TURISTOV ZMERAJ DOVOLJ — Zadnje dni se je vreme dopustnikom izboljšalo, toda to ne vpliva na zasedenost letovišč. Ladije, vlakni in avtobusi vozijo polni. Turisti se vračajo, prihajajo pa novi. Letošnja sezona je, posebno na Jadranu, za sedaj izpolnila pričakovanja.

NOVA TOVARNA KOVINSKE GALANTERIJE — Nedavno so dogradili novo poslopje tovarne kovinske galanterije v Ljubljani za Bežigradu. Pričakujejo, da bodo v novih pogojih povečali proizvodnjo za 120 odstotkov. Zgraditi pa morajo še skladišča in druge pomožne prostore.

Nadaljevanje s prve strani

Obisk

manjkalo šaljivih iskric, zabavljiv o kar predobro obsebnosti in natančnosti, v katerih vrste se bodo želeli ponekod uvrstiti tisti, ki te asinje pomilujejo. Vpletal je ljudske modrosti, svetopisemske prišpodebe, in končal z besedami, ki jih nenehno poudarja: tudi svojim rojakom in česar se zavedamo tudi pri nas: lepše življenje in zadovoljitev rastočih potreb lahko doseže človek le s prizadevnim delom, povečano proizvodnostjo, razvojem znanosti in tehniki.

Poslušalci so prekinjali govornika s pogostimi aplavzi, vzkliki, smehom in zadovoljstvom ob pohvalah in priznanjih. Ob koncu je tovarš Hruščov podaril kolektiv v spomin Leninov kip, nekaj albumov in knjig. Rakovski delavci so se mu oddolžili z miniaturno kolekcijo svojih proizvodov in spominskim albumom, v katerem so bile tudi fotografije z današnjega obiska v tem industrijskem obratu.

VIDA HREŠČAK

Pogovor

Zanimalo ga je, kako v praksi rešujejo posamezne probleme, kdo odloča o planu proizvodnje, kako volijo delavski svet in direktorja, če so za direktorja obvezni sklepi delavskega sveta itd. Povedal je, da imajo v Sovjetski zvezi sistem jedrnatih načelnikov v upravljanju in dejal, da mu je všeč oblika delavskih svetov in da je to napredni pojav. Mi iščemo zdaj nove organizacijske oblike upravljanja, pri katerih bi javnost prišla do polnega izražanja in zato nas zanimajo tudi vaše izkušnje.

Ko mu je predstavnik podjetja odgovoril na zastavljena vprašanja o delavskem samoupravljanju, je Hruščov med smehom izjavil: »Vprašanja je lažje postavljati, kot za odgovorjati nanje in se enkrat poudariti, da je jugoslovansko izkušnjo lahko koristno in da ga je treba preučevati. Rekli so, da bodo v Jugoslavijo večje poslade delovno skupino partijskih, sindikalnih in gospodarskih funkcionarjev, ki se bo podrobneje seznanila z delavskim samoupravljanjem v jugoslovanski praksi.

Po ogledu je Hruščov dejal, da je dobil dober vtis o tovarni, da proizvodnja ustreza sodobnim zahtevam,

da traktorji lepo izgledajo in da so delavci dobri ljudje. Za pomanjkljivosti, ki jih je mimogrede opazil, je dejal, da jih je lahko opaziti, ker so podobne pomanjkljivosti tudi v njihovi industriji. Dodal je, da je glavna pomanjkljivost odpravljalni ter osvajati veliko serijsko proizvodnjo in novo tehniko.

Zatem je v razgovoru s predstavniki tovarne, Hruščov omenil, da trditve najekstremnejših predstavnikov ameriškega kapitalizma, da sta v svetu dva giganta, od katerih je eden Sovjetska zveza, mislo slabo priznava. Zavrnil je tudi trditve nekaterih kapitalističnih krogov, češ da Sovjetska zveza zahteva od drugih socialističnih držav, naj svojo proizvodnjo vsilijo z njej in interesi in naj bodo samo njeni agrarni privranci. Govoril je tudi o uspehih, ki jih je dosegla Sovjetska zveza, in dejal, da jih pripisujejo socialističnemu sistemu in teoriji.

Ko je govoril o tekmi med dvema sistemoma, je dejal, da produktivnost odloča, kdo bo zmaga, in poudaril, da je treba preseči kapitalistično organizacijo proizvodnje. Kritično je govoril o tistih, ki govorijo eno, delajo pa drugo, in poudaril, da se je pri graditvi socializma treba zvesti na lastne sile. Nič ne bo zgradila socializma, če ga ne boš sam gradil. Je dejal Hruščov in nadaljeval: »Če pa se kdo zapre v svoje meje in zavrne izmenjavo z drugimi državami, bo izgubil ekonomski potencial in zmanjšal možnosti ekonomskega razvoja. Dejaj je, da so takšni, ki pravijo, da so zanesljiva lastne sile, v Sovjetski zvezi pa prosijo za kredite, in dodal, da po njihovi logiki to izgleda tako: naše lastne sile in vaša kredita. Ob koncu razgovora je Hruščov še poudaril, da se morajo vse države razvijati proporcionalno in harmonično.

Stavka britanskih gradbenih delavcev

LONDON, 21. avg. (Reuters). Vodstva britanskih Trade Unionov ni uspelo prepričati vlado, naj posreduje v stavki 200.000 gradbenih delavcev. Generalni sekretar nacionalnega kongresa Trade Unionov George Woodcock je izjavil, da mu ni uspelo prepričati ministra za delo, da bi sklical sestanek predstavnikov sindikatov in delodajalcev.

Na kakih 500 gradbiščih v Angliji in Walesu je prenehal z delom od 150.000 do 200.000 gradbenih delavcev.

Iz včerajšnje tretje izdaje

ZDRAVICI JOSIPA BROZA TITA IN NIKITE HRUŠČOVA NA SLOVESNI VEČERJI V PROSTORIH ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA

Zagotovitev miru je najvažnejša naloga človeštva

BEOGRAD, 20. avg. (Tanjug). Predsednik SFRJ in generalni sekretar ZKJ Josip Broz Tito s soprogo Jovanka je nočijo v prostorih zveznega izvršnega sveta priredil slovesno večerjo na čast prvega sekretarja CK KP SZ in predsednika ministrskega sveta ZSSR Nikiti Sergejeviču Hruščovu in njegovi soprogi Nini Petrovni.

Gostje predsednika Tita na večerji so bili tudi člani spremljevalne delegacije, sekretar CK KP SZ Juri Andropov, prvi sekretar moskovskega mestnega komiteja KP SZ Nikolaj Jegorčev, prvi sekretar leningrajskega industrijskega oblastnega komiteja KP SZ Vasilij Tolstoj, veleposlanik v Jugoslaviji Aleksander Puzanov s

soprogo kot tudi člani družine tovarša N. S. Hruščova, sin Sergej, hči Jelena in snaha Galina Sumova. Na večerji so bili tudi visoki jugoslovanski voditelji — predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj s soprogo, podpredsednik republike Aleksandar Ranković s soprogo, predsednik ZIS Petar Stambolić s soprogo, predsednik zveznega odbora

SZDLJ Lazar Koliševski, predsednik centralnega sveta ZSJ Svetozar Vukmanović s soprogo, sekretar CK ZK Srbije Jovan Veselinov s soprogo, sekretar CK ZK BiH Djuro Pucar s soprogo, državni sekretar za narodno obrambo Ivan Gošnjak s soprogo, državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović s soprogo, člani častnega spremljevalnega tovarša N. S. Hruščova med njegovim obiskom v Jugoslaviji: Dobrović Vidic s soprogo, Danilo Lekić, Cvjetin Mijatović s soprogo, generalpolkovnik Milan Kupresanin in Dalibor Soldatović ter številne druge osebnosti.

Novi razvoj na svetu je zlasti pripomogel, da je bil v mednarodnem delavskem gibanju zastavljen kot najvažnejši cilj boja za ohranitev miru in uresničitev aktivne in miroljubne koeksistence, kar je bilo veliko zaupanje, narodom, okrepilo ugled socialističnih in miroljubnih sil in obsodilo na osamitev iste dogmatike in reakcionarje, ki z avtoritarnim nerazumevanjem obravnavajo probleme sedanjosti. Zadnji dogodki, uspešna sklenitev sporazumov o prepovedi jedrskih poskusov in druge pobude sovjetske vlade z namenom, da bi se okrepila politika pogajanj, so postavili v ospredje boja za mir Sovjetsko zvezo, Komunistično partijo Sovjetske zveze in vas osebno, tovarš Nikita Sergejevič. Takšna politika koeksistence in medsebojnega sporazumevanja, ki jo uveljavlja vlada Sovjetske zveze, je posebnega pomena za mir. S takšno politiko si Sovjetska zveza, velika in močna država, prizadeva, da bi se v njej ustvarila mirna klima in da bi se v njej razvijalo srečno sodelovanje med ljudmi in med državami. Sredstvo za urejanje svetovnih problemov, pridobiva dneva v dan čedalje večji ugled in čedalje širšo podporo na svetu.

Sporazum o prepovedi jedrskih poskusov v vesolju, očiščeni pod vodo, ki ga je vlada ZSSR skupaj z vlada Zdrženih držav Amerike in Velike Britanije podpisala ta mesec v Moskvi, pomeni velik korak naprej in mi želimo izreči priznanje vsem državam, ki so prispevale k temu, da je po daljšem obdobju hladne vojne in neuspešnih pogajanj prišlo do prvih, začetnih rezultatov sporazumevanja. Sklenitev tega sporazuma kaže, da so pogajanja in sporazumevanje edina pot za urejanje tujih drugih perečih svetovnih problemov: to vilojupno in zaupanje vsem mirujočim silam, da bodo storili nadaljnji koraki, ki bodo zaustavili brezperspektivno oboroževanje, tekmo, da se bodo ogromna materialna sredstva, ki so jih vlagali v te namene, začela sproščati in da bi jih izkoristili za blaginjo narodov povsod na svetu. Rad bi poudaril, da v Moskvi sklenjen sporazum po naših mislih pomeni zmago razuma in poraz politike reakcionarnih krogov, s kakršno koli barvo jih obarvamo, ki je sebičnija in drugih nečloveških nagibov nasprotujejo popuščanju mednarodne napetosti in sporazumevanju med narodi. Zato je vlada socialistične Jugoslavije pozdravila ta korak, s čimer je izrazila željo in stremiljena vseh narodov naše države, ter je skupaj z drugimi državami, ki zastopajo podobna gledanja, takoj podpisala sporazum.

Prepričani smo, da je po tem sporazumu, h kateremu je pristopilo toliko držav, mogoče in nujno treba kreniti naprej, tako da bi postopno razrešili, da bi se razvijalo v skladu z zahtevami sedanjega časa ter s potrebami in koristmi tistih narodov in držav, ki so se nevedno našli v položaju, ki ga globoko zainteresirani za opustitev atomskih poskusov in za rešitev razorožitvenega problema.

Seve ne mislimo, da so s tem sporazumom rešeni bi-

lomo tako kot tudi doslej, aktivno prispevali, po naših močeh, k progresivnemu reševanju teh in drugih problemov svetovne skupnosti.

Veliko silo v progresivnem reševanju teh in drugih mednarodnih problemov pomenijo nove osvobodilne dežele, za katere je koeksistenca edina alternativa in jamstvo njihove neodvisnosti in razvoja. To je razumljivo, saj je politika miru in neangažiranosti v vojaških grupacijah, ki jo izvajajo, v ogromni meri prispevala k premagovanju protisilov in nevarnosti, ki tajejo današnji svet. Zagotovitev miru je dandanes postala cilj številnih držav in odgovornih državnikov, politika koeksistence čedalje bolj poudarja kot imperativ našega časa in najmočnejše politično sredstvo družbenega napredka.

Zelo smo veseli, da obstaja med socialistično Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo sodelovanje v najvažnejših mednarodnih vprašanjih in da se naša država skupaj zavzema za nadaljnje rezultate na področju zagotovitve miru, miroljubne koeksistence in socializma.

Dragi tovarš Hruščov, dragi gostje! Rad bi posebej poudaril, da nam je zelo ljubo, da nam bo vaš prihod na obisk v Jugoslavijo nudil priložnost za neposredno prijateljsko izmenjavo mnenj. Živo se spominjamo iskrenih in odkritih razgovorov, ki smo jih ime-

li med našim zadnjim srečanjem in tistega vedrega in ustvarjalnega vzdušja, h kateremu ste vi osebno, tovarš Hruščov, in tovarši iz centralnega komiteja KP SZ toliko prispevali. Prepričani smo, da bodo tudi naši sedanj razgovori potekali v takem vzdušju in da bo ta vaš obisk nov pomemben prispevek k razvoju naših medsebojnih odnosov, da bo prispeval k razvoju socializma in miru na svetu.

Dragi tovarši in tovarišice! Dovolite mi, da tudi ob tej priložnosti izrazim toplo zahvalo vladi in narodu Sovjetske zveze za iskreno pomoč, izkazano v hudi nesreči, ki nas je doletela ob katastrofalnem potresu v Skopju. S tem, da ste nam poslali potreben material in strokovni kader, razen tega pa tudi kompletno tovarno za gradnjo stanovanj, ki bo tako zelo koristila v veliki in nujni nalogi obnove Skopja, ste v marsičem olajali nesrečo prebivalcev glavnega mesta Socialistične republike Makedonije in s tem zadolžili vse naše narode. Vaši deželi in drugim narodom sveta kot tudi številnim posameznikom, ki so po svojih vladah in organizacijah ali z osebni prispevki izprizili toliko človeške solidarnosti in sočustvovanja in nam prisločili na pomoč, smo iskreno hvaležni. V tem vidimo, ob konkretnem primeru relativno omejene človeške nesreče, ne le izraz humane soli-

darnosti človeštva, ampak tudi več — politično solidarnost narodov sveta, trdno odločenost, da ohranijo mir in preprečijo veliko katastrofo, ki bi lahko prinesla človeštvu novo vojno.

Dragi tovarši! Znano vam je, da smo s sprejetjem ustave SFRJ uspešno zaključili važno fazo v izgradnji socializma v naši državi, v njenem družbeno-ekonomskem razvoju in krepitvi socialistične demokracije. Na gospodarskem področju nam je v tem letu uspelo premagati nekatere prehodne težave in slabosti ter zagotoviti trajen nagel razvoj materialnih sil in proizvodnje, predvsem sprico enotnosti našega ljudstva in aktivne vloge Zveze komunistov Jugoslavije. Veseli nas, da se boste vi, dragi tovarš Nikita Sergejevič, čeprav prihajate v našo deželo na odhiti, lahko vsaj do neke mere, skupaj s spoštovano Nino Petrovno in drugimi našimi dragimi gosti, seznanili z našim razvojem, z življenjem in delom naših delavskih ljudi, se poleg vtisov, ki vam jih bodo vzbudile naravne lepote naše dežele. Vsi vam želimo, da bi se med svojim obiskom pri nas kar najprijetneje počutili.

Dovolite mi, da dvignem to čašo v čast in na zdravje ter za dolga življenja tovarša Nikite Hruščova, tovaršice Nine Petrovne in drugih dragih gostov iz Sovjetske zveze.

Moskovski sporazum izraža življenjske zahteve narodov

Na zdravico predsednika Tita je prvi sekretar CK KP SZ in predsednik ministrskega sveta ZSSR Nikita Sergejevič Hruščov odgovoril z naslednjimi besedami:

»Dragi tovarš Josip Broz Tito, spoštovana Jovanka Broz, dragi tovarši, prijatelji! Dovolite mi, da predvsem izrazim iskreno hvaležnost našim dragim gostiteljem za ta topli in priširni sprejem. Dovolite mi tudi, da se zahvalim tovaršju Titu za prijateljske pozdrave in tople besede, naslovljene na sovjetsko vlado in vse sovjetsko ljudstvo, ki jih je izrekel na tej večerji

V veliko zadovoljstvo nam je, da smo spet v krogu naših jugoslovanskih prijateljev. Prišli smo v Socialistično federativno republiko Jugoslavijo na odhiti, na ljubljansko povabilo tovarša Tita. Toda kot sem že dejal, upam, da se bomo polizice seznanili z ustvarjalnim delom jugoslovanskega ljudstva in v tovaršnem vzdušju izmenjali mnenja z voditelji Jugoslavije o sodobnih mednarodnih problemih, ki enako zanimajo naši državi in naše narode.

Tovariš Tito je tu lepo govoril o pomenu moskovskega sporazuma o prepovedi jedrskih poskusov v atmosferi, pod vodo in v vesolju. Mislimo, da je ta sporazum korak na poti do miroljubne rešitve neodoljivih mednarodnih problemov. Sporazum izraža življenjske zahteve našega časa, ki so globoko zainteresirani za opustitev atomskih poskusov in za rešitev razorožitvenega problema.

Seve ne mislimo, da so s tem sporazumom rešeni bi-

stveni problemi razorožitve. Ne moremo pa misliti o tem sporazumu drugače, kot da ustvarja ugodnejše pogoje za napredovanje k rešitvi tega važnega problema. Dejstvo, da je bil sporazum o opustitvi termoklebrnih poskusov v kratkem času deležen široke podpore narodov in vlad večine držav na svetu, kaže, da so realne možnosti za urejanje mednarodnih problemov s pogajanjem.

Komunistična partija Sovjetske zveze in Zveza komunistov Jugoslavije ter vladi naših držav si zelo prizadevajo v boju za okrepitev miru, za zboljšanje odnosov med državami na podlagi leninskih načel miroljubne koeksistence. Boj za mir, za preprečitev svetovne termoklebrne vojne je ena najvažnejših in najbolj bistvenih nalog človeštva. Z bojem za mir je neločljivo povezan rešitev vseh poglavitnih socialnih problemov, s katerimi se spoprijemajo narodi.

Visoko cenimo aktivno udeleževanje vlade Socialistične federativne republike Jugoslavije in vsega jugoslovanskega ljudstva v ublaževanju mednarodne napetosti in za odvrnitev svetovne vojne. Sovjetski komunisti, kakor tudi vsi marksisti-leninisti so trdno prepričani o tem, da je z združenimi naporom socialističnih dežel in vseh miroljubnih dežel in narodov mogoče preprečiti in ne dopustiti agresivnim silam, da bi odvrmile človeštvu s miroljubno poti razvoja.

Zadovoljni smo z razvojem sovjetsko-jugoslovanskih odnosov. Njihovo sedanjo stopnjo smo dosegli sprico napora partij in vlad naših drž-

av. Velikega pomena je bil v tem pogledu obisk tovarša Tita, ki se je v lanskem decembru mudil na odhiti v Sovjetski zvezi, kakor tudi obisk njegovih sledilcev, tovaršev Rankovića, Veselinova in drugih. In danes lahko povsem upravičeno poudarimo, da je bilo v relativno kratkem časovnem obdobju, ki je minilo odlej, kar največ storjenega za uspešen razvoj odnosov prijateljstva in sodelovanja med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo. Seveda to ne pomeni, da je bilo storjeno že vse in da ni treba več delati za nadaljnjo krepitvijo sovjetsko-jugoslovanskega prijateljstva.

Prepričan sem, da bomo imeli med našim obiskom v vaš čudoviti deželi priložnost, da se bomo enkrat izmenjali mnenja o mednarodnih problemih. Nedvomno se bo kot rezultat takšne tovaršice izmenjave mnenj še bolj okrepilo naše sodelovanje v interesu ljudstva obeh naših držav, v prid nadaljnji ublažitvi mednarodne napetosti, v interesu okrepitve svetovne socialistične skupnosti in v interesu miru na vsem svetu. Drugače tudi ne more biti. Sestajamo se kot predstavniki človeštva, katerih tradicionalno prijateljstvo temelji na skupni zgodovinski usodi bratskih narodov in na našem skupnem končnem cilju.

Dovolite mi, da nazdravim za neomajno bratsko prijateljstvo med narodi Sovjetske zveze in Socialistične federativne republike Jugoslavije! Na vaše zdravje, dragi tovarš Tito! Na zdravje vaše soproge! Na zdravje vseh voditeljev bratske Jugoslavije! Za mir na vsem svetu!

Svet pozorno spremlja obisk Hruščova

V tujini so objavili vesti in komentarje še pred prihodom Hruščova v Jugoslavijo

BEOGRAD, 21. avg. (Tanjug). Obisk predsednika sovjetske vlade Nikite S. Hruščova v Jugoslaviji in bližnji razgovori, ki jih bo imel z njim predsednik Tito, so vzbudili izredno pozornost mednarodne javnosti. Stevilni časopisi v tujini so objavili vesti in komentarje še pred prihodom sovjetskega premiera v Beograd.

Veliko število tujih novinarjev, ki so prispevali v naše glavno mesto, je že včeraj poslalo poročila o prvem dnevu bivanja sovjetskega premiera v Beogradu. Prihod sovjetskega gosta je prenašala Evrovizija.

Tuji časopisi posvečajo veliko pozornost razgovorom med tem obiskom, katerih cilj je, kot ocenjujejo številni časopisi, »počistiti in delotestirati« bilaterale odnose, mednarodna vprašanja in odnose v mednarodnem komunističnem gibanju.

Vsi sovjetski časopisi so svoje prve strani danes posvetili prihodu N. S. Hru-

ščova v Beograd. Že v velikih naslovih so poudarili prišeren sprejem, ki so ga prebivalci glavnega mesta SFRJ pričakovali visokemu gostu iz ZSSR. »Pravda« in »Sovjetskaja Rosija« v celoti objavljata pozdravna govora Josipa Broza Tita in Nikite Hruščova ter poročata o prvem dnevu bivanja N. S. Hruščova v Jugoslaviji. Tudi vsi drugi časopisi na vidnih mestih poudarjajo toplino sprejema.

Sovjetska televizija je v dveh oddajah, ob 18. in ob 22. prenašala spored prihoda N. S. Hruščova v Beograd. Vse sovjetske radijske postaje so v svojih poročilih poročale o obisku N. S. Hru-

ščova in o prisrčnem sprejemu na letališču v Surčinu. Sovjetski tisk je prav tako poročal o razstavi fotografij, posvečenih sodelovanju med SFRJ in ZSSR, ki so jo odprli v Beogradu, medtem ko je časopis »Trud« objavil razgovor s članom kolektivnega državnega plana ZSSR Pavlenkom, ki je prejšnji mesec vodil sovjetsko delegacijo v Jugoslavijo. Ob tej priliki poudarja, da se sovjetsko-jugoslovansko gospodarsko sodelovanje utrjuje.

Več britanskih časopisov, med katerimi je tudi »Times«, danes poroča o obisku Nikite Hruščova v Jugoslaviji. Grški časopisi še nekaj dni ni vidnih mestih prinašajo komentarje o sovjetskem obisku v Jugoslaviji in menijo, da se bosta Hruščov in Tito morda pogovarjala tudi o dezatomizaciji Balkana.

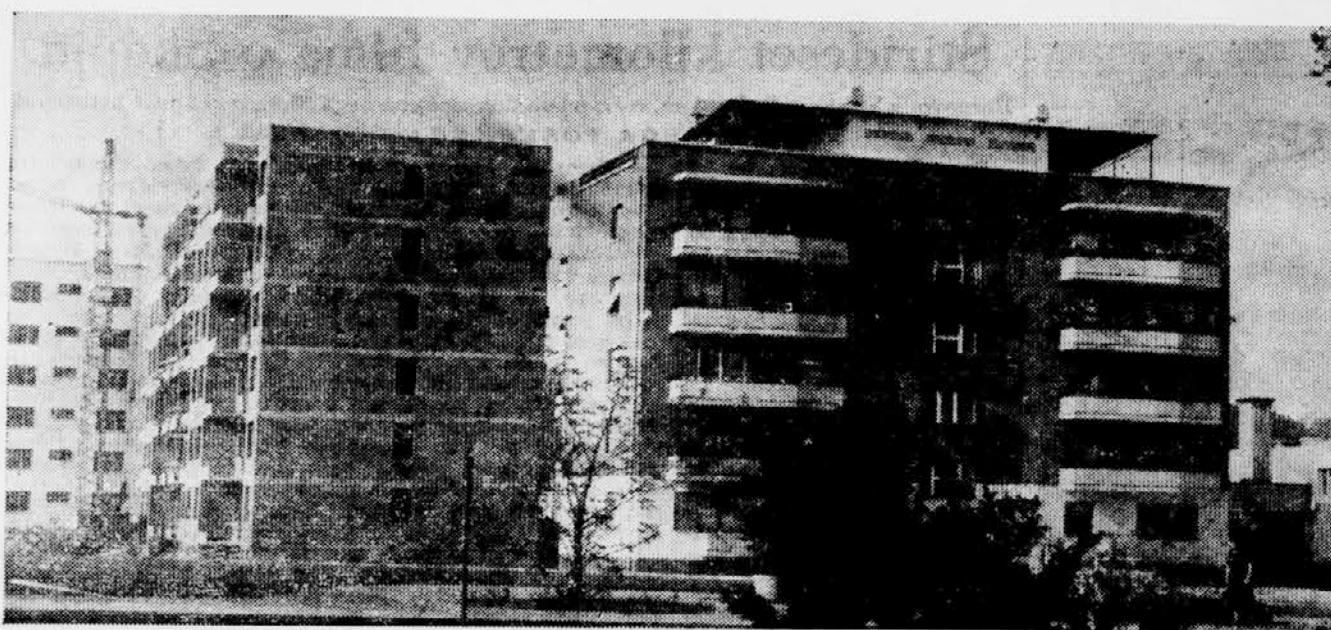
»Vsi, ki jim je pri srcu

mednarodno sodelovanje in razvoj socializma, vidijo v tem obisku prispevek k stvarni miru, — piše danes vodilni vzhodnoberlinski časopis »Neues Deutschland«.

Vsi varšavski časopisi poročajo danes na prvih straneh o prihodu sovjetskega premiera.

Med komentirani današnjih italijanskih časopisov je članek časopisa »Il Popolo«, ki podaja pregled odnosov med SFRJ in ZSSR in poudarja, da ima obisk Hruščova velik zunanje-politični pomen. Daljše članke in komentarje objavljajo ob tej priliki tudi francoski časopisi, ki so poslali v Beograd posebne poročevalce. Obisk premiera Hruščova je bila sinoči glavna vest na francoski televiziji.

Tudi časopisi ZAR, skandinavijskih držav, Mehike, Alžirije in vrste drugih držav usmerjajo svoja prizadevanja in dejavnosti v boju za mir in socializem.

165 STANOVANJ ZA PRODAJO — V občini Nova Gorica je letos razgibana gradbena dejavnost. Med največja dela, ki bodo trajala več let, sodi gradnja 13-nadstropne stanovanjske stolpnice s 104 stanovanji in trgovskimi lokali v pritličju. Visoka bo približno 50 m. Največ gradi domače podjetje SGP Gorica. Razen gradnji po naročilih investitorjev letos gradijo tudi stanovanja za trg, S 165 takimi stanovanji, ki jih gradijo, bodo v dobri meri prispevali k odpravljanju stanovanjske stiske. — Naš posnetek kaže gradnjo dveh stanovanjskih blokov za prodajo. Foto: Perat

KRANJ

Septembra avtobusni mestni promet

Hkrati z naglim razvojem gospodarstva, zlasti industrije, je Kranj v zadnjih letih zabeležil tudi dokajšen prirastek prebivalstva. Ob robu nekdanjega centra mesta so zrasla nova naselja za več tisoč prebivalcev, precej več Kranjčanov pa je zdaj tudi v predmestju, kjer je prav tako več novih stanovanjskih zgradb.

Poslovni in trgovinski center Kranja obsega vsak dan več ljudi; zmerom več je tudi občanov iz bližnjih naselij. Večina naselij v občini ima s Kranjem redne avtobusne zveze, vendar so vsaj za bližnje vasi prešibke, medtem ko so prebivalci iz pred-

mestja, ki je tudi po pol ure in še več oddaljeno od centra, vezani na svoja prevozna sredstva ali pa hodijo pes.

Pred petimi leti je kranjsko avtobusno podjetje Avtopromet uvedel v Kranju mestni avtobusni promet. Vendar pa so bile potrebe za to uslugo občanom tedaj še premajhne, tako da so ga kmalu ukinili.

Od tedaj se je podoba Kranja močno spremenila s številnimi novimi gradnjami stanovanjskih blokov na Zlatem polju in v Stražišču ter privlačnimi hišicami v ostalem predmestju. Potreba po mestnem avtobusnem pro-

metu z naraščanjem prebivalstva postaja iz dneva v dan večja.

V poslovni enoti avtobusnega podjetja SAP v Kranju sodijo, da bi sedaj mestni avtobusi še lahko precej koristneje opravljali svojo nalogo, oziroma da je sedanjim potrebam že treba ustreči, čeprav bi morda pri tem imeli manjšo izgubo.

Mestni promet, kjer bi vozili avtobusi predvidoma vsake pol ure, bo imel končne postaje na Zlatem polju, Primorskem, v Cirkah in Stražišču. Poleg tega pa bodo uvedli še primestni promet s končnimi postajami v Naklem, Brkiču, Predosljah,

Kokrici, Senčurju, Vogljah in Zabnici. Tu bi avtobusi vozili bolj poredko, odvisno pač od potreb.

Podjetje bo najelo kredit 20 milijonov dinarjev za lastno udeležbo pri nakupu dveh večjih in dveh manjših Papovih avtobusov za mestni promet. Ker pa zahteva FAP polovico lastne udeležbe pri nakupu avtobusov, bodo sredstva verjetno zadostila le za tri nove avtobuse, četrtega pa bodo potem vzeli iz sedanjega avtobusnega voznega parka v podjetju.

O mestnem in primestnem avtobusnem prometu so se razpravljali v podjetju SAP, v prihodnjih dneh pa bosta o tem odločala še občinska skupščina in TNZ. Prometni odsek bo moral namreč še določiti avtobusna postajališča v mestu, medtem ko jih okoliške vasi že imajo.

V poslovni enoti SAP v Kranju upajo, da bodo vse zadeve v zvezi z mestnim avtobusnim prometom kmalu uredili, tako da bi mestni avtobusi pričeli voziti dne 15. septembra. L. S.

Kratke iz Zasavja

Te dni je izšel za Zasavje turistični vodnik, ki se ga bodo lahko posluževali tuji in domači turisti. V vodniku so v besedi in sliki opisani vsi pomembnejši turistični kraji in objekti ter vse zasavske planinske postojanke. Razen v slovenskem jeziku so pojavila tudi v angleščini in nemščini.

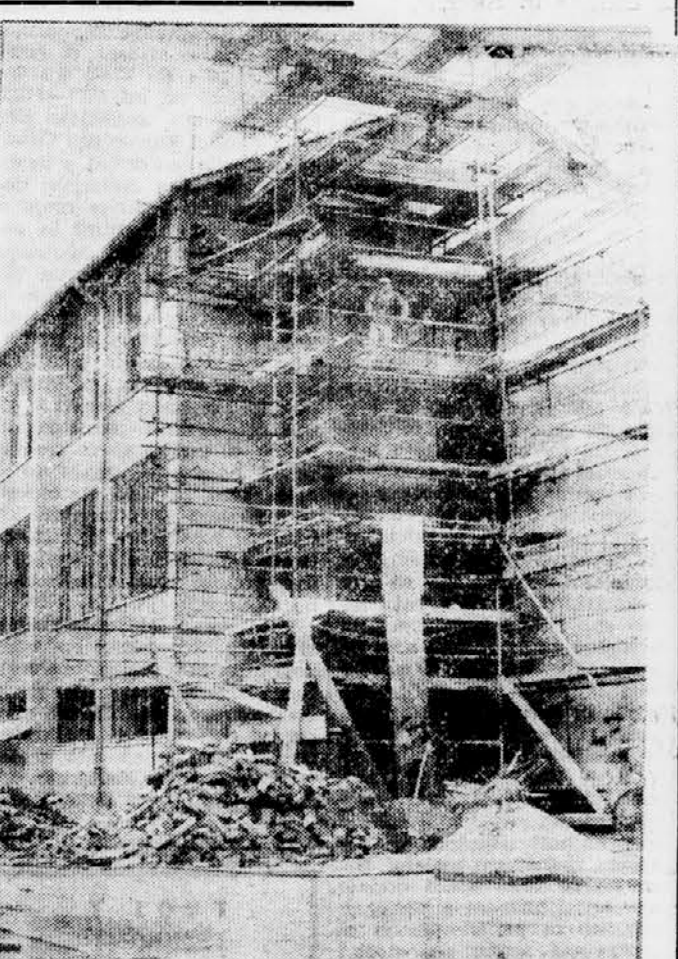
Na zadnji seji občinske skupščine Hrastnik so po razpravi o šestmesečnem gospodarnem poslovanju, da bi morali biti delovni kolektivi v občini bolj seznanjeni z izpolnjevanjem planskih obveznosti tako svojega podjetja kot tudi občine kot celote. Ponekod je to informiranje še preveč ozko, zato gredo na to, da bi bilo treba čimprej razširiti na ves kolektiv.

Hrastniška podjetja so v prvih šestih mesecih letošnjega leta izvozila za 628.310 dolarjev izdelkov ali 63,7 odstotka letnega plana izvoza. Letošnji izvoz pa je za 94,8% večji kot v istem obdobju lanskega leta. Pri tem je zabeležila največji uspeha tovarna Kešič, ki je že v prvem polletju dosegla celoletno realizacijo. V drugi polovici leta pa bo izvoz nekoliko manjši, ker bo kemična tovarna Krki v prvi vrsti potrebovala domače kupec. V stečajni, ki največ izvažajo za zaradi slabe kvalitete kremenčevega peska in s tem tudi stekla zmanjšali izvoz izdelkov. Vendar pa v tovarni kar trjujejo, da bodo že v kratkem izpolnili planske obveznosti v izvozu.

Mladinski aktivni v trboveljskih podjetjih se že pripravljajo na bližnje letne konference, ki jih menijo v Trbovljah končati do 15. septembra. Te dni so sektorski sestanki, na katerih se člani vodstev aktivov in občinskega komiteja dogovarjajo o organizacijskih in vsebinskih pripravah letnih konferenc.

Obrotno podjetje »Usluga« v Hrastniku se letos bori z nekaterimi težavami. Tako gradbeni in kovinski skupini primanjkuje kvalificiranih in tudi visokokvalificiranih delavcev, zaradi česar podjetje ne more sprejeti vseh naročil. Precejšnje težave imajo v »Uslugi« tudi v avtoparku, komunalni službi pa primanjkuje sredstev za vzdrževanje snage in cest. P. B.

Naš fotozapisek

OB KRAJEVNEM PRAZNIKU RADEČ, 8. septembra, bodo slovesno odprli novo šolsko poslopje, ki je bilo temu kraju več kot potrebno. Pouk v stari radeški šoli je bil že v treh izmenah, grozila pa je še četrta. Razen novih, svetlih in sodobnih učilnic bodo za krajevni praznik preurejeni tudi šolski prostori stare šole. Na sliki: zadnja dela na novi osemletki v Radečah. Foto: P. Burkelje

Preživnina starih kmečkih ljudi

Določena bo po vrednosti odstojenega posestva ali najnižja nujna

V celjskem okraju so doslej gotovo najbolj proučili, kako je treba urediti preživninsko varstvo starih kmečkih ljudi, ki svoja posestva razen nekaj ohišnice s pogodbo izročijo družbenim kmetijskim organizacijam. Pri tem so sodelovali z ustreznimi republiški organi, ki se strinjajo z njihovim osnutkom in ga bodo verjetno priporočili tudi drugim občinam v Sloveniji.

Občine celjskega okraja že pripravljajo odloke o ustanovitvi sklada za preživnino in določanje višine preživnine. V ta sklad se bodo stekala sredstva, ki jih bodo prispevala kmetijske organizacije namesto kupne cene za tista posestva, katerih lastniki si bodo želeli zagotoviti preživnino, in rento od njihovih gozdov, za katere ni moči določiti kupne vrednosti, ter še potrebne dotacije občine iz sredstev socialnega skrbstva. Preživnine bodo torej temeljile v glavnem na gospodarski osnovi; družba

bo prispevala le razliko med gospodarskimi in nujnimi najnižjimi preživninami.

V že pripravljenih osnutkih takšnih odlokov sta določeni dve vrsti preživnin: gospodarska in najnižja, nujna za preživetje.

Gospodarsko preživnino bodo določili po vrednosti izročene posestva družbeni kmetijski organizaciji in starosti izročiteljev. Čim več bo vredno posestvo, višja bo preživnina. Pri enakih vrednostih izročene posestva bodo starejši izročitelji tudi dobivali višjo preživnino kot mlajši. Višjo preživnino bodo izračunali po verjetnostnem račun — podobno kot zavarovalnica določa premije pri doživljenjskem zavarovanju — da bodo starejši ljudje manj časa uživali preživnino, ki preneha z njihovo smrtjo. Preživnino pa bodo odobrili le tistim lastnikom posestev, ki so že dopolnili moške 65, ženske pa 60 let starosti. Izjema bodo le pri takšnih kmečkih ljudeh, pri katerih zdravniška komisija ugotovi, da niso sposobni za delo. Družinska preživnina bo lahko dosegla največ 40 tisoč dinarjev mesečno.

Nujna, najnižja preživnina bo 11.000 din za dva družinska člana, za vsakega nadaljnjega člana pa še 40% tega zneska zraven. Priznali jo bodo takšnim

čim bolj kmetijskim družinam, katerih posestvo, ki ga bo preživila družbena organizacija, ne bo vredno toliko, da bi lahko prejeli višjo preživnino.

Pri odobravanju nujnih, najnižjih preživnin se bodo zavarovali pred spekulacijo lastnikov posestev med drugim tako, da bo vsak moral izročiti družbeni kmetijski organizaciji takšno posestvo, kot ga je imel 1. januarja 1960. leta. Če je po tem datumu del posestva odprodal ali komu podaril, bo moral vplačati v sklad za preživnino vrednost odtujenega dela posestva ali mu bodo odobrili sorazmerno nižjo nujno preživnino. Drugače bi se lahko dogajalo, da bi nekateri posestniki zemljišča odprodali ali izročili otrokom, ko bi imeli že čisto malo posestvo, pa bi si hoteli zagotoviti še nujno preživnino na račun družbe.

Odloke o doživljenjskem preživetju preživnin in višini le-te bodo izdajale občinske skupščine oziroma od njih pooblaščen organi. Pri naročanju življenjskih stroškov bodo rastle tudi preživnine, in sicer v enaki meri kot pokojnine socialnega zavarovanja. Urejeno pa bo tudi zdravstveno zavarovanje takih preživetkarjev.

To bo precej olajšalo odkup kmetijskih zemljišč, čeprav se ne bo rešilo vseh odprtih vprašanj. Nekateri starejši kmečki ljudje so namreč še premladi, da bi dobili preživnino, a preostalo, oziroma telesno izčrpanost in brez potrebnega strokovnega znanja, da bi po prodaji posestva lahko dobili ustrezno zaposlitev. V nekaterih krajih pa družbene kmetijske organizacije tudi ne bodo mogle sprejeti vseh pomoljenih posestev, ker zaradi razdrobljenosti zemljišč in drugih vzrokov na njih še ne bi mogle organizirati donosne proizvodnje. Zato bo tudi v prihodnjih letih imelo pogodbeno sodelovanje z zasebnimi lastniki še zelo pomembno vlogo. Treba pa bo uvažati takšne oblike sodelovanja, da bodo tudi posestva starejših, za delo manj sposobnih ljudi dobro obdelana in koristna družbi in njih samim. J. P.

Boljši zaslužek pri »turističnih« čipkah

Klekljanje čipk je bilo v Zelenikah pred 50 in več leti za domačino najvrednejši vir zaslužka in je bilo še posebej pomembno v tedanji gospodarski krizi. Takrat so klekljali vsi, mladi in stari obeh spolov. Da bi se mladi laže in hitreje pridružili novi obrti, so ustanovili celo posebno šolo. Ta šola pa je po več kot 50-letnem obstoju pred dvema letoma prenehala delovati. Sedaj pa, ko se mladi laže pridružijo obrti, se je spet začelo klekljanje. Šola pa je spet začela delovati. Sedaj pa je spet začelo klekljanje. Šola pa je spet začela delovati.

Klekljanje je koristno razvedrilno in prostem času, zlasti pozimi. Kljub močnemu razmahu industrije, ki je odvrnila mlado oboroženo, pa ta domača obrt v Zelenikah še ni povsem izumrla. Še vedno je najti pri tem delu skoro 100 domačinov, zvečne seveda starejših. Izdelovanje čipk jim je sicer le kot sezonsko delo, kakih deset pa se jih še vedno preživlja s čipkami in kleklja vse leto. Vendar pa je to delo urnih

prstov zelo slabo plačano. Spretna klekljarka zasluži namreč komaj 40 dinarjev v eni uri, mesečni zaslužek pa skoraj ne preseže 10 tisočakov na mesec. Izdelovanje čipk bodo v Zelenikah ponovno oživil, tokar v povezavi s turizmom. Uvod v to bo prvi čipkarski dan, ki ga bodo priredili to nedeljo. Od klekljanja in čipk kot turistične zanimivosti si ne obetajo izboljšanja le turistični delavci v Zelenikah, ampak tudi izdelovalci čipk, ki upajo na boljši zaslužek.

Še ena peč v dobrepoljski apnenici

Po precejšnjem zastoju, ki je nastal lani v dobrepoljski apnenici (nova peč nekaj časa sploh ni obratovala), se je letos kolektiv dobro postavil na noge. Zaradi dolge zime so začele nove peči obratovati šele marca, stara pa v začetku aprila. Kljub temu so v prvem polletju dosegli že 38 odstotkov fakturirane realizacije, planirane za letoš.

V novo zgrajeni peč je bilo več konstrukcijskih napak, novo načeti sloj kamna je zbežaval preveč magnezija. Fomankanje in fluktuacija delovne sile sta bila vzrok lanskega zastoja. Letos so v

peč odpravili napake, zgradili tudi potrebne cisterne za vodo. S pomočjo geološkega zavoda iz Ljubljane so odprli nov kamnolom. Iz drugih republik so dobili delovno silo.

Prej so iskali kupce za apno, danes pa imajo težave, kako ustreči tolikšnim naročilom. Pri tem je največja težava pomanjkanje vagonov in skladišč.

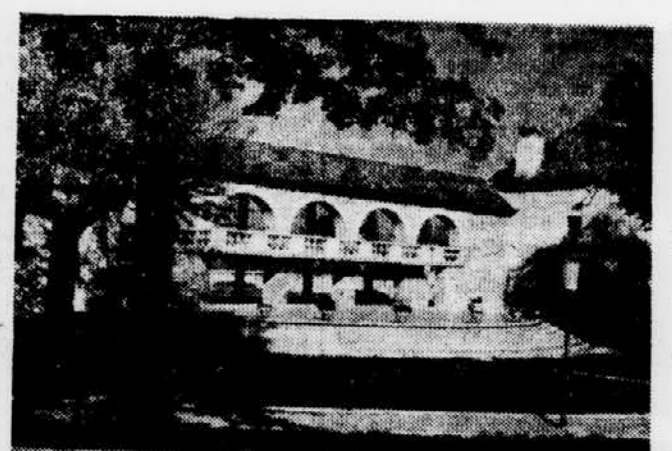
Pomembne uspehe so dosegli tudi pri kvaliteti apna. Iz bitena, ki ga izdaja zavod za raziskavo materiala in konstrukcij v Ljubljani, povzemanje, da je dobrepoljsko apno najboljše v Jugoslaviji.

Za njim je po kvaliteti apno iz Kresnice, Kučeva in Solkanca.

Kolektiv apnenice je tudi že razpravljal o sedemletnem planu razvoja. Sklenili so, da bodo zgradili še eno 30-tonsko peč in uredili naprave za hidriranje apna. Sedaj proizvedeno apno je treba še vedno gasti na star način, preden ga uporabljajo. Po svetu pa se vedno bolj uveljavlja hidrirano apno (že nekoliko prepojeno z vodo), ki ga ni treba posebej gasti.

Da ne bi bili odvisni od sezonske delovne sile, bodo precej sredstev namenili za gradnjo stanovanj. MC

OB TRETJEM

Prizorišče vsakoletnega ribniškega festivala — stari grad ob Bistri s ploščadjo, na kateri prireajo gledališka dela na prostem.

ZLATO, in sicer na dan otvoritve festivala, dne 25. avgusta zvečer. Ta dan bo tudi otvoritev slikarske razstave amaterjev Orazma in Kalisnika, ki bo odprta vse praznične dneve. Prvi bo razstavljal tihotižja, drugi pa krajine (iz Ribnice in okolice).

Dne 31. 8. 1963 je na sporedu Ribniški kulturni večer. Pregledno podajanje kulturne zgodovine »Od Galusa do danes« bodo izpolnjevale recitacije, pevске točke itd. Ljubiteljem popevk in zabavnih ritmov je pripravil program »Six blues + 1« z mladimi pevci. Udeleženci festivala bodo to prireditev obiskali 2. IX.

4. septembra pa gostuje v Ribnici Ljubljanska drama z Behanovo komedijo »TALECA«. Svoj delež festivalu bo

Zdravstveni dom
RIBNICA na Dolenjskem
se pridružuje čestitki.
Za III. ribniški festival
čestita vsem občanom
LEKARNA
RIBNICA na Dolenjskem.

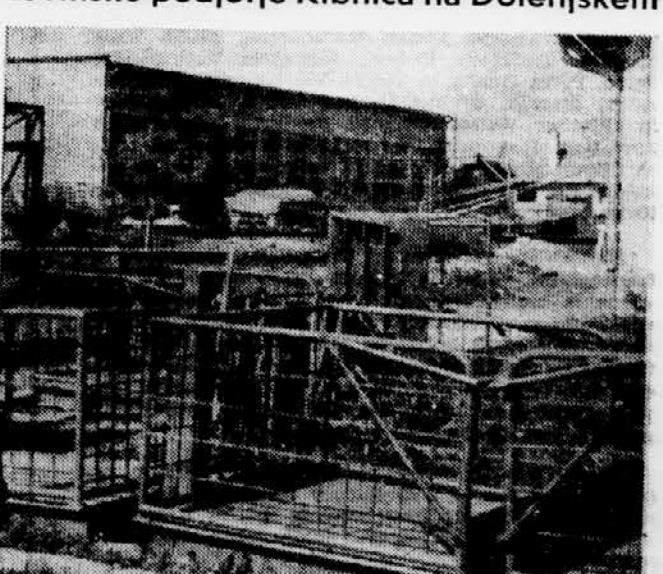

ŽIČNICA

LJUBLJANA
OBRAT ZA IZDELOVANJE SUŠILNIC
RIBNICA

IZDELUJE IN MONTIRA SUŠILNICE
Z LESNO INDUSTRIJO
KAKOR TUDI DRUGE SUŠILNICE.
ZELIMO PRIJETNO PRAZNOVANJE.

Kovinsko podjetje Ribnica na Dolenjskem

pošilja borbene pozdrave za III. ribniški festival vsem občanom in poslovnim prijateljem, priporoča pa tudi v prihodnje kakovostne jeklene konstrukcije, gradbene stroje in opremo, na novo osvojene izdelke iz ladjedelništva, kmetijske stroje itd. Priporočamo se za naročila.

Iz včerajšnje tretje izdaje

LJUBLJANA — V petek bo v osnovni šoli Toneta Cufarja prejel ravnatelj vseh osnovnih šol iz občine Center. Med drugim bodo obravnavali vprašanja v zvezi s prehajanjem na eno izmenno pouka v osnovnih šolah v tej občini. — V novi poslovni stavbi v Dalmatinski ulici bo Metaika dne 26. avgusta odprla novo trgovino. V prostorih v podpritičju bo detajlna trgovina z živilskimi, vtičnimi blagom, stavbenim in poljščinskimi orodji, raznimi orodji, seriji in elektrodomi, v pritličju pa bo specializirana trgovina, kjer bodo napredni krogični ležaji vseh vrst.

Iz današnje prve izdaje

MARIBOR — Zavod za zaposlovanje in rehabilitacijo invalidov »Bodočnost« se ukvarja z najbolj različno dejavnostjo, pri kateri zaposluje več kot 400 ljudi. Najbolj rentabilne so za ta zavod delavnice, v katerih izdelujejo različne izdelke kot kooperanti za večja industrijska podjetja. Od mariborske livarne so dobili polovatomatske stroje, na katerih izdelujejo zanje razne dele vodovodnih armatur. Za obrtno podjetje Kovinar izdelujejo kovinske stike za nov dravski most v Mariboru. V mizarški delavnici so se specializirali za izdelovanje opreme za trgovske lokale. Čevljarstva delavnica izdeluje zaščitne čevlje za industrijo, specialne copate za elektrifikacijo in monterje, usnjene predpasnike itd.

OTOČEC

Rekordno število gostov

V letošnji sezoni so vse zmogljivosti hotela Otočec polno izkoriščene, kot niso bile še nobeno leto. Več kot devetdeset odstotkov vseh nočitev v hotelu odpade na tuje goste. Prenocitvene zmogljivosti hotela so že prepolne, da bi lahko zadostili povpraševanju; ozko grlo za promet postaja že tudi zmogljivost kuhinje. Z gradnjo nove restavracije ob moteli, zraven priložna na avtomobilsko cesto bo to ozko grlo odpravljeno. Mislijo pa morajo že tudi na povečanje nastanitvenega prostora. Zda si čisto pomagajo tako, da napotijo goste prenočevati v Novo mesto ali Videm-Krško, če jim zmanjka prostora. Tako sodelovanje gostinskih podjetij je vsekakor koristno za vse. Tudi v Smarjeških Toplicah imajo to sezono vse zmogljivosti oddane. (r)

Turisti - Kam?

SREDNJA DALMACIJA

PROMAJNA — je majhno ribiško vasle, nedaleč od Baške Vode. Leži 9 km severozahodno od Makarske. Naselje ima veliko borovih gozdov, oljčnih nasadov in vinogradov. Ima zelo lepo peščen plažo. Izleti so možni v Baško Vodo, Brelo, Makarsko in na otoka Brač in Hvar. Možnost nastanitve je v zasebnih sobah, kjer je 40 postelj po 250 do 320 dinarjev. Prometne zveze so ugodne. Informacije daje turistično društvo Promajna.

MAKARSKA — ima 1600 prebivalcev, je lepo mesto in luka, ki leži pod Biokovim,

v delu lepih borovih gozdov, parkov in sprehajališč. Skraj 2 km dolga peščen plaža je v borovem gozdičku. Izleti so možni v Dubrovnik in Mostar, na otoka Hvar in Korčulo, na vsa mesta na makarski rivieri in na vrh Biokova, kjer je planinska kočica. Možnost nastanitve je v več hotelih (»Beograda«, »Biokovo«, »Olimpija«, »Osejavan«, »Parke in Rivijera« z depandansami), ki imajo približno 750 postelj. Penzion v sezoni je od 2400 do 3800 dinarjev, izven sezone pa so popusti tudi do 50%. V zasebnih sobah je več postelj po 300 do 500 dinarjev, izven sezone 20

odstotkov popusta. Hrana v restavracijah in gostinah od 650 do 1100 dinarjev. V sportsnem centru je 50 postelj za domače turiste po nižjih cenah. Za postavitev šotora na camp prostoru je treba plačati 150 dinarjev na osebo, za parkiranje avtomobila pa 150 dinarjev na dan. Prometne zveze so ugodne. Informacije daje turistično društvo Makarska, Putnik Makarska in vsi hoteli.

SLOVENIJA

SMLEPNIK - STARI GRAD — je zgodovinska utrdba nekdanjih graščakov na hribu pri Smedniku, 400 m nadmorske

višine. Od vznožja do vrha pelje makadamska cesta, peš hoje je 20 minut, z motornim kolesom ali avtomobilom pa 10 minut. S hriba je čudovit razgled na bližnjo in daljnjo okolico.

CAMPING »ZARICA« — je lepo urejen prostor za postavitve šotorov za daljše bivanje. Leži v prijetni dolnini ob Savi v vasi Dragocina. Možnost razvedrila, dožrta založen bife. V Savi je možen tudi ribolov. Informacije daje turistično društvo Smednik.

TURISTIČNA POSTA

NAPEKE NAJ GREDO V POZABO

Omeniti želimo zadevo, ki se je zgodila tujuju iz Preburga v Piranu. Pri »Zlatniku« v Ljubljani je vnaprej plačal za 2 dni 4 ležišča v zasebni sobi v Piranu. Ko pa je prišel tja, mu je uslužbenka turisticne agencije Primorske dejala, da nima zanj nobene

plačane rezervacije. Tujec je moral v Portorož, kjer je na srečo dobil sobo s 4 ležišči v hotelu »Central«. Seveda pa je bil zaradi razlike v ceni med zasebno sobo in hotelom na zgubi.

Občina Piran je sicer poskrbel, da so tujcu povrnil znesek, ki ga je plačal v Ljubljani za rezervacijo. S te plače je torej stvar urejena, ni pa z druge. Kolikor poznam zadevo, bo, kot je že običajno, vse skupaj šlo v pozabo. Menim, da bi morala uslužbenka, ki je vso zadevo zakrivila, plačati razliko v ceni, ki jo je tujec plačal zaradi njenega slabega poslovanja. Tujcu bi bilo treba tudi obvestiti, da mu je ta razlika prihodnje leto na raspolago. Če ne bo ničče v tej zadevi posredoval, brskote to ne bo urejeno, če pa ne bo urejeno, se bodo podobne napake ponavljale.

LOJZE JAMNIK,
Izola,
Ob starem ziduju 8

USNJEJA
GALANTERIJA
LJUBLJANA
obrat SODRAŽICA

ZA III. RIBNIŠKI FESTIVAL V RIBNICI POSILJA KOLEKTIV BORBENE POZDRAVE VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM TER PRIPOROČA SVOJE PRVOVRSTNE IZDELKE.

Tekstilna tovarna

SUKNO

Zapuže p. Begunje
na Gorenjskem

Obrat: JURJEVICA pri Ribnici

Trgovina: Ribnica
Za potrošnike imamo prvovrstno žensko in moško blago za plašče, kostime in obleke ter volnene odeje v veliki izbiri. Kolektiv se pridružuje čestitki.

V Domžalah na usnjarski šoli osemnajt alžirskih dijakov

V okviru tehniške pomoči, ki jo nudijo naši strokovnjaki in organizacije državam v razvoju doma in v tujini, bodo na srednjo usnjarsko šolo v Domžalah v letošnjem šolskem letu sprejeli tudi 18 mladih Alžircev. Šest alžirskih dijakov bo na domaški usnjarski srednji šoli študiralo dve leti. Po uspešno končanem študiju si

bodo pridobili naslove usnjarskih tehnikov. Ostalih dvanajst dijakov pa si bo v enem letu študija pridobilo visoko kvalifikacijo usnjarskega. Le-ti bodo prihodnje leto jeseni, ko bodo v kraju Ruiba pri mestu Alžiru dogradili moderne tovarne za predelavo kože v usnje in galanterijskih izdelkov, predstavljali jedro visokokvalificiranih domačih usnjarskih strokovnjakov.

Razen teoretične strokovne vzgoje mladih alžirskih gojencev bodo v domaški tovarni kovčkov in usnjenih izdelkov pod okriljem šole poskusno začeli predelovati tudi alžirske surovine in s tehničnimi postopki in posebnimi tega materiala pri praktičnem pouku seznanjali alžirske gojence.

Na srednji usnjarski šoli v Domžalah, ki si je pridobila že lep ugled doma in v svetu, bodo letos sprejeli 220 dijakov. Za alžirske dijake bodo domači predavatelji priredili snov v francoskem jeziku, razen tega pa so že pripravili tudi nekaj najpomembnejših skript v francosčini.

Skupina 18 alžirskih dijakov bo prispela v našo državo med 1. in 6. septembrom, ko se bo začel redni šolski pouk na usnjarski srednji šoli v Domžalah.

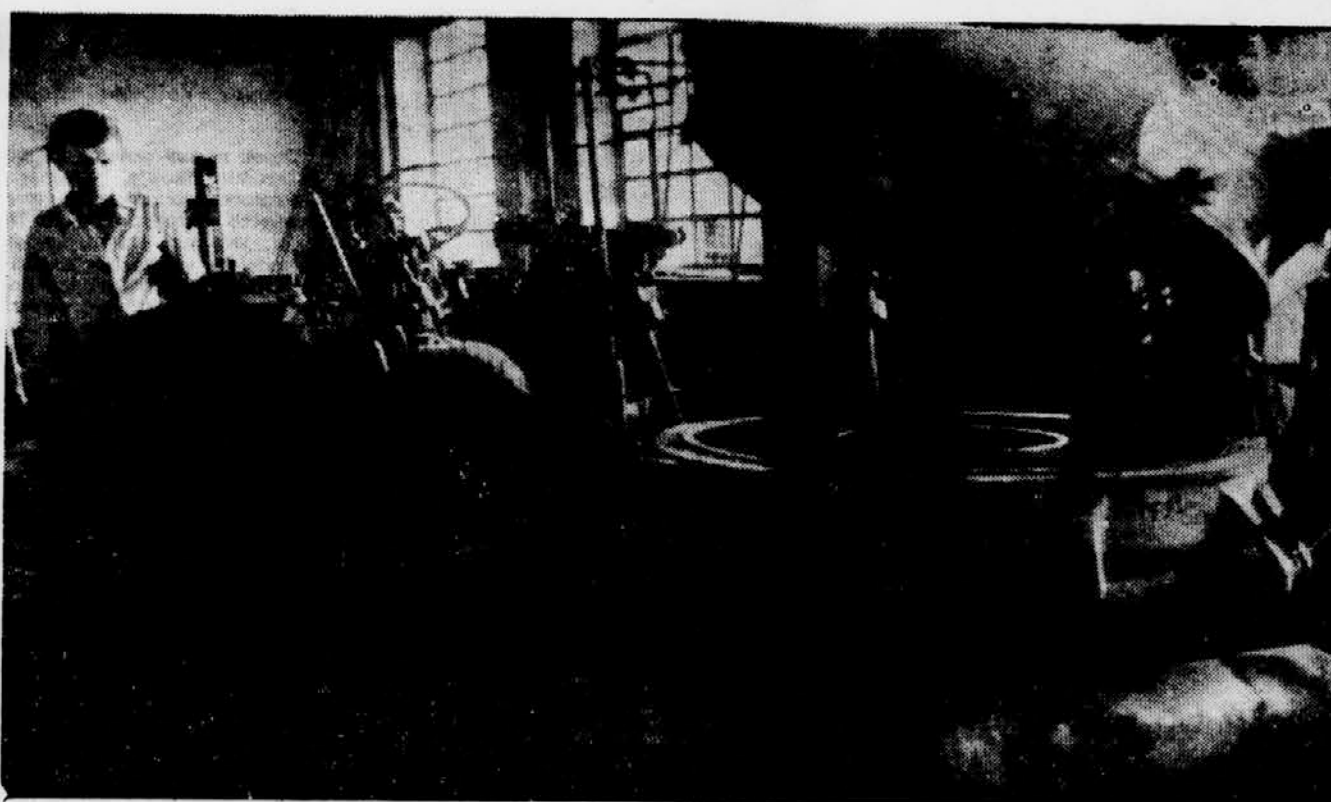
N. L.

Elektrarna v Medvodah – 5 milijonov kWh več

Pred desetimi leti je začela delati medvoška hidroelektrarna z enim samim agregatom, dve leti za tem pa so usposobili še drugo turbino, nakar se je proizvodnja električne energije podvojila. Največji uspeh je medvoška hidroelektrarna zabeležila v letu 1960, ko je proizvedla 107 milijonov kWh. Elektrarna v Medvodah je zelo pomembna, saj je z deljivimi povezani z reletno transformatorsko postajo v Klečah in Laborah, po 110 kV daljnovodu pa je vključena v 110 kV omrežje Slovenije. Razen tega pa napaja s svojo energijo tudi tovarno celuloze v Gorčanih.

Kolektiv elektrarne se je odločil povečati akumulacijski bazen za 1 meter; s tem se bo zmogljivost elektrarne povečala za 5 milijonov kWh.

L. S.

OBNAVLJANJE AVTOMOBILSKIH PLAŠČEV – V obrtnem podjetju »Protektor Vulkan« ob Šmartinski cesti v Ljubljani bodo letos obnovili 25 tisoč avtomobilskih plaščev. Drago in Mustafa dvigata velik avtomobilski plašč, ki so ga protektirali v tiskalnici, ki jo prikazuje naša fotografija.

Foto: Fermentun

Dokler proizvodnja ne bo urejena...

V ljubljanskih podjetjih razmišljajo o skrajšanju delovnega tedna

V večini ljubljanskih podjetij že dlje časa precej razpravljajo in razmišljajo o uvedbi skrajšanega 42-urnega delovnega tedna. Marsikje ga bodo kmalu uvedli, drugod pa so to le še načrti, ki pa nikakor niso neizpolnivi. Vprašali smo nekaj ljubljanskih podjetij, kako je pri njih z uvedbo skrajšanega delovnika, kdaj ga nameravajo uvedti in kaj so že ukrenili v ta namen. Pri petih ljubljanskih podjetjih so povedali naslednje:

Iz današnje prve izdaje

MARIBOR — Zavod za zaposlovanje in rehabilitacijo invalidov »Bodočnost« se ukvarja z najbolj različno dejavnostjo, pri kateri zaposluje več kot 400 ljudi. Najbolj rentabilne so za ta zavod delavnice, v katerih izdelujejo različne izdelke kot kooperanti za večja industrijska podjetja. Od mariborske livarne so dobili polavtomatske stroje, na katerih izdelujejo zanje razne dele vodovodnih amatur. Za obrtno podjetje Kovinar izdelujejo kovinske stike za nov dravski most v Mariboru. V mizarški delavnici so se specializirali za izdelovanje opreme za trgovske lokale. Čevljiarska delavnica izdeluje zaščitne čevlje za industrijo, specialne copate za električarje in monterje, usnjene predpasnike itd.

Iz današnje druge izdaje

RIBNICA — Lesnoindustrijski kombinat Inles je v letošnjih sedmih mesecih presegel dinamični plan izvoza za dva odstotka. Največji izvoz so dosegli v kočevskem obratu, kjer so ga presegli za 8 odstotkov. Po planu bodo letos izvozili za 1.600.000 dolarjev izdelkov. Ta uspeh je toliko večji, če vemo, da so zaradi nenavadno dolge zime in pomanjkanja hladovine prve tri mesece je delno obratovanje. Na račun osebnih preloženj so izplačali v tem času 60 milijonov dinarjev, ne da bi kaj proizvajali. Po prvih kritičnih mesecih so skladišča kasneje le napolnili, vendar je zadnje dni dobava ponovno manjša.

ŠKOFJA LOKA

Gospodarjenje na občnem zboru OSS

Na razširjeni seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta so sprejeli obširnen program začetnega pripravljalnega obsej zbor, ki naj bi bil predvidoma 25. septembra. Do 10. septembra naj bi bile končane konference po sindikalnih podružnicah, kjer bodo obravnavali gospodarjenje in izpolnjevanje planskih obveznosti, izdelavo statuta, aktivnost sindikata v zadnjem obdobju in volili delegate za občni zbor. Občinski odbor sindikata delavcev industrije, družbenih služb in uslužnostnih dejavnosti že zbira problematiko, ki jo bodo obravnavali na konferencah v prvi polovici septembra. Ostali organi občinskega sindikalnega sveta se bodo v tem času tehnično in organizacijsko pripravili na občni zbor. Letos ne bo občnih zborov v sindikalnih podružnicah, ker so jih v marcu in aprilu že imeli za dobo dveh let. Občni zbori bodo le v posameznih podružnicah, kjer to zahtevajo kadrovske spremembe ali opravljene organizacijske, tako v prosveti, kmetijski zadrugi in obratu gozdnega gospodarstva. Pripravlajo pa tudi več ustanovnih občnih zborov v manjših obrtnih podjetjih.

V. P.

Sejem šolskih knjig

Od drugega do petega septembra bo tako kot lani v Križankah v Ljubljani sejem šolskih knjig. Na sejmu bodo lahko šolarji kupovali knjige svojih starih kolegov in mlajših prodajali svoje knjige. Tudi tokrat bo organizacija sejma šolskih knjig prevzel občinski komite ZMS Ljubljana Center. J. V.

višine. Od vznožja do vrha peje makadamska cesta, peš hoje je 20 minut, z motornim kolesom ali avtomobilom pa 10 minut. S hriba je čudovit razgled na bližnjo in daljno okolico.

CAMPING »ZARICA« — je lepo urejen prostor za postavitve šotorov za daljše bivanje. Leži v prijetni dolinici ob Savi v vasi Dragočajna. Možnost razvedrila, dobro založen bife. V Savi je možen tudi ribolov. Informacije daje turistično društvo Smlednik.

TURISTICNA POSTA

NAPAKE NAJ GREDO V POZABO

Omeniti želimo zadevo, ki se je zgodila tujcu iz Freiburga v Piranu. Pri »Izletnikih« v Ljubljani je vnaprej plačal za 2 dni 4 ležišča v zasebni sobi v Piranu. Ko pa je prišel tja, mu je uslužbenka turistične agencije Primorske dejala, da nima zanj nobene

plačane rezervacije. Tujec je moral v Portorož, kjer je na srečo dobil sobo s 4 ležišči v hotelu »Central«. Seveda pa je bil zaradi razlike v ceni med zasebno sobo in hotelom na zgrbi.

Občina Piran je sicer poskrbela, da so tujcu povrnil znesek, ki ga je plačal v Ljubljani za rezervacijo. S te plači je torej stvar urejena, ni pa z druge. Kolikor poznam zadevo, bo, kot je že običajno, vse skupaj šlo v pozabo. Menim, da bi morala uslužbenka, ki je vso zadevo zakrivila, plačati razliko v ceni, ki jo je tujec plačal zaradi njenega slabega poslovanja. Tujca bi bilo treba tudi obvestiti, da mu je ta razlika prihodnje leto na razpolago. Če ne bo nihče v tej zadevi posredoval, bržkone to ne bo urejeno, če pa ne bo urejeno, se bodo podobne napake ponavljale.

LOJZE JAMNIK,
Izola,
Ob starem zidovju 8

Boljši zaslužek pri »turističnih« čipkah

Klekljanje čipk je bilo v Zelenikah pred 50 in več leti za domačine najvažnejši vir zaslužka in je bilo še posebej pomembno v tedanji gospodarski krizi. Takrat so klekljali vsi, mladi in stari obeh spolov. Da bi se mladi laže in

hitreje priučili novi obrti, so ustanovili celo posebno šolo. Ta šola pa je po več kot 50-letnem obstoju pred dvema letoma prenehala delovati. Sedaj pa kaže, da bo treba klekljarsko šolo ponovno oživeti, ker je v zadnjem času za izde-

lovanje čipk zlasti pri dekletih vedno več zanimanja. Klekljanje je koristno razvedrilo v prostem času, zlasti pozimi.

Kljub močnemu razmahu industrije, ki je odvrnila mladino od klekljanja, pa ta domača obrt v Zelenikah še ni povsem izumrla. Še vedno je najti pri tem delu skoro 100 domačinov, zvečine seveda starejših. Izdelovanje čipk jim je sicer le kot sezonsko delo pozimi, kakih deset pa se jih še vedno preživlja s čipkami in kleklja vse leto.

Vendar pa je to delo urnih prstov zelo slabo plačano. Spretna klekljarka zasluži namreč komaj 40 dinarjev v eni uri, mesečni zaslužek pa skoraj ne preseže 10 tisočakov na mesec.

Izdelovanje čipk bodo v Zelenikah ponovno oživili, tokrat v povezavi s turizmom. Uvod v to bo prvi čipkarski dan, ki ga bodo priredili nedeljo. Od klekljanja in čipk kot turistične zanimivosti si ne obetajo izboljšanja le turistični delavci v Zelenikah, ampak tudi izdelovalci čipk, ki upajo na boljši zaslužek.

E. JURIC

Ljudje radi kupujejo rože

V ljubljanskih cvetličarnah dovolj cvetja

V Ljubljani prodajajo rože v šestih poslovalnicah podjetja »Cvetličarne«, v sedmih privatnih cvetličarnah in na trgu. Zda poleti je rož v prodajalnah in na trgu dovolj. Večidel so zelo poceni in tudi izbira je velika, saj se da kupiti rože prav za vsako priložnost. V cvetličarnah imajo sicer v glavnem šopke za slovesne priložnosti, zato pa lahko na trgu kupite preprostejšo šopko, ki jih potrebujete za okras sobe.

Obiskali smo prodajalne cvetja in prodajalke rož na ljubljanskem trgu. Zanimalo nas je, kako so založeni s cvetjem in po kakšnih cenah ga prodajajo.

Prodajalna rož »Cvetica« na Titovi cesti 3 je izredno lepo in prijetno urejena, le nekoliko majhna je, vendar smo pri nas tega menda že navajeni. Prodajalica Elizabeta Knupč je imela polne rože dela.

Ljudje veliko kupujejo rože, — je dejala.

Kakšne so pri vas cene? »Nageljčki 30, vrtnice 60 do 70, odvisno od tega kako lepe in kako velike so, iokvart 40, gladiole 70 do 90, drobno vrtno cvetje vezemo v šopke, ki veljajo 30 do 50 din, lončnice so po 100 do 500 din...«

Ob enajstih dopoldne je bilo na trgu približno dvajset prodajal rož.

»Želite nageljčke, gladiole, astre, cinije...« so ponujale svoje blago. Kupcev ni bilo malo, saj je skoraj vsaka gospodinja razen sadja in zelenjave kupila tudi šopke rož. Cene so nas nekoliko presenetile, saj v večini primerov niso bile nižje od cen v cvetličarnah. Nageljne so prodajali po 10 do 20 din, cinije po 2 do 5 din, astre po 5 do 20 din, vrtnice po 20 do 40 din, gladiole po 40 do 80 din, ciklame po 20 din, šopke sestavljene iz drobnih rožic pa po 30 do 50 din.

V Tavčarjevi ulici 3 je zasebna cvetličarna »Hertaa«. Vlepo urejeni trgovinici, ki je bila dobro založena z vsakovrstnim cvetjem bi lahko

»ODLOČILA SEM SE ZA TOLE LONČNICO« — je dejala deklica in se zadovoljno nasmehnila. »Poleti in pozimi mi bo lepa soba. — Ali jo je treba večkrat zalivati?«

Foto: Svabič

OB TRETJEM

ZLATO, in sicer na dan otvoritve festivala, dne 25. avgusta zvečer. Ta dan bo tudi otvoritev slikarske razstave amaterjev Odraha in Kalishnika, ki bo odprta vse praznične dneve. Prvi bo razstavil tihotjita, drugi pa krajine (iz Ribnice in okolice).

Dne 31. 8. 1963 je na sporedu Ribniški kulturni večer. Pregledno podajanje zgodovine »Od Gallusa do danes« bodo izpolnjevale recitacije, pevke točke itd. Ljubiteljem pokaže in zabavnih ritmov je pripravil program »Six blues + 1« z mladimi pevci. Udeleženci festivala bodo to prireditve obiskali 2. IX.

4. septembra pa gostuje v Ribnici Ljubljanska drama z Behanovo komedijo »TALEC«. Svoj delež festivala bo

Zdravstveni dom
RIBNICA na Dolenjskem
se pridružuje čestitki.

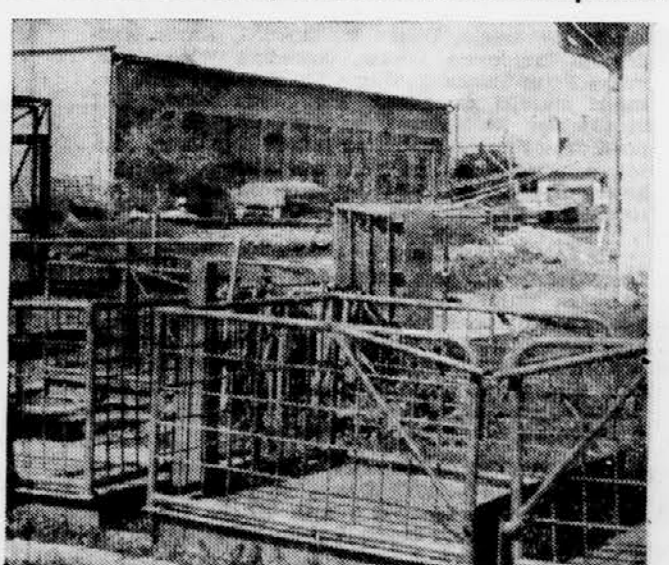
Za III. ribniški festival
čestita vsem občanom
LEKARNA
RIBNICA na Dolenjskem.

LJUBLJANA OBRAT ZA IZDELOVANJE SUŠILNICE RIBNICA

IZDELUJE IN MONTIRA SUŠILNICE
ZA LESNO INDUSTRIJO
KAKOR TUDI DRUGE SUŠILNICE.
ZELIMO PRIJETNO PRAZNOVANJE.

Kovinsko podjetje Ribnica na Dolenjskem

pošilja borbene pozdrave za III. ribniški festival vsem občanom in poslovnim partnerjem, priporoča pa tudi v prihodnje kakovostne izdelke konstrukcije, gradbene stroje in opremo, na novo osvoje izdelke iz ladjedelništva, kmetijske stroje itd. Priporočamo se za naročila.

NOVO POSLOPJE TUBE — Te dni so začeli za Bežigradom ob Tolstojevi ulici poleg ljubljanskih mlekar graditi novo tovarniško zgradbo. Za podjetje Tuba, ki je sedaj utesnjeno v premajhnih prostorih v Kamniški ulici in zaradi tega ne more razširiti proizvodnje, gradi novo halo gradbeno podjetje »Tehnika«.

Foto: Selhaus

Turisti - Kam?

SREDNJA DALMACIJA

PROMAJNA — je majhno ribiško naselje, nedaleč od Baške toče. Leži 9 km severozahodno od Makarske. Naselje ima veliko borovih gozdov, oljčnih nasadov in vinogradov. Ima zelo lepo peščen plažo. Izletni so možni v Baško Vodo, Breio, Makarsko in na otoka Brač in Hvar. Možnost nastanitve je v zasebnih sobah, kjer je 40 postelj po 250 do 320 dinarjev. Prometne zveze so ugodne. Informacije daje turistično društvo Promajna.

MAKARSKA — ima 1600 prebivalcev, je lepo mesto in luka, ki leži pod Biokovim,

v delu lepih borovih gozdov, parkov in sprehajališč. Skoraj 2 km dolga peščena plaža je v borovem gozdičku. Izletni so možni v Dubrovnik in Mostar, na otoka Hvar in Korčulo, na vsa mesta na makarski rivieri in na vrh Biokova. Možnost nastanitve je v več hotelih (»Beograd«, »Biokov«, »Olimpija«, »Osejava«, »Park« in »Riviera« z depandansami), ki imajo približno 750 postelj. Penzion v sezoni je od 2400 do 3800 dinarjev, izven sezone pa so popusti tudi do 50%. V zasebnih sobah je več postelj po 300 do 500 dinarjev, izven sezone 20

odstotkov popusta. Hrana v restavracijah in gostilnah od 650 do 1100 dinarjev. V sportnem centru je 50 postelj za domače turiste po nižjih cenah. Za postavitve šotorov na camp prostoru je treba plačati 150 dinarjev na osebo, za parkiranje avtomobila pa 150 dinarjev na dan. Prometne zveze so ugodne. Informacije daje turistično društvo Makarska, Putnik Makarske in vsi hoteli.

SLOVENIJA

SMLEDNIK - STARI GRAD — je zgodovinska utrdba nekdanjih graščakov na hribu pri Smledniku, 400 m nadmorske

BONCI SE SEŽIGAJO — Negotov položaj v Južnem Vietnamu se slabša tudi zaradi odpora budistične večine proti Diemovi politiki. Slika prikazuje budista, ki je iz protesta proti vladi napravil samomor.

MED NEDAVNIM UPOROM V KONGU (BRAZ-ZAVILLE) je imela vojska pomembno vlogo. Takoj po nemirih delavcev so vojski zasedli vse važne točke v mestu. Na sliki je major David Moutsaka, poveljnik kongške vojske.

TURISTOV ZMERAJ DOVOLJ — Zadnje dni se je vreme dopustnikom izboljšalo, toda to ne vpliva na zasedenost letovišč. Ladije, vlaki in avtobusi vozijo polni. Turisti se vračajo, prihajajo pa novi. Letošnja sezona je, posebno na Jadranu, za sedaj izpolnila pričakovanja.

NOVA TOVARNA KOVINSKE GALANTERIE — Nedavno so dogradili novo poslopje tovarne kovinske galanterije v Ljubljani za Bežigradu. Pričakujejo, da bodo v novih pogojih povečali proizvodnjo za 120 odstotkov. Zgraditi pa morajo še skladišča in druge pomožne prostore.

NOVA TOVARNA KOVINSKE GALANTERIE — Nedavno so dogradili novo poslopje tovarne kovinske galanterije v Ljubljani za Bežigradu. Pričakujejo, da bodo v novih pogojih povečali proizvodnjo za 120 odstotkov. Zgraditi pa morajo še skladišča in druge pomožne prostore.

Nadaljevanje s prve strani

Obisk

manjše šaljivih iskric, zbadljivk o kar predobro običnih in nahranjenih suznih komunistov, v katerih vrste se bodo želeli ponekod uvrstiti tisti, ki se uslužijo pomilituje. Vpletal je ljudske modrosti, svetopisemske pripovedbe, in končal s besedami, ki jih nenehno poudarja tudi svojim rojakom in česar se zavedamo tudi pri nas: lepše življenje in zadovoljitev rastočih potreb lahko doseže človek le s prizadevanjem, povečano proizvodnostjo, razvojem znanosti in tehnike.

Poslušalci so prekinjali govornika s pogostimi aplavzi, vzkliki, smehom in zadovoljstvom ob pohvalah in priznanjih.

Ob koncu je tovarš Hruščov podaril kolektiv v spomin Leninov kip, nekaj albumov in knjig. Rakovski delavci so se mu oddolžili z miniaturno kolekcijo svojih proizvodov in spominih albumov, v katerem so bile tudi te fotografije z današnjega obiska v tem industrijskem obratu.

VIDA HREŠČAK
Pogovor

Zanimalo ga je, kako v praksi rešujejo posamezne probleme, kdo odloča o planu proizvodnje, kako volijo delavski svet in direktorja, če so za direktorja obvezni sklepi delavskega sveta itd. Povedal je, da imajo v Jugosloviji zvezi sistem ajedninačja v upravljanju in dejal, da mu je všeč oblika delavskih svetov in da je to napreden pojav. »Mi išemo zdaj nove organizacijske oblike upravljanja, pri katerih bi javnost prišla do polnega izraza in zato nas zanimajo tudi vaše izkušnje.«

Ko mu je predstavnik podjetja odgovoril na zastavljena vprašanja o delavskem samoupravljanju, je Hruščov med smehom izjavil: »Vprašanja je lažje postavljati, kot pa odgovarjati nanj.« In še enkrat poudaril, da je jugoslovansko izkušnjo lahko koristno in da ga je treba poročevati. Rekel je, da bodo v Jugoslavijo verjetno posla-

li delovno skupino partijskih, sindikalnih in gospodarskih funkcionarjev, ki se bo podrobneje seznanila z delavskim samoupravljanjem v jugoslovanski praksi.

Po ogledu je Hruščov dejal, da jih je lahko opaziti, ker so podobne pomankljivosti tudi v njihovi industriji. Dodal je, da je glavno pomankljivosti odpravljati ter osvaja veliko serijsko proizvodnjo in novo tehniko.

Zatem je v razgovoru s predstavnik tovarne, Hruščov omenil, da trditve nekstremnejših predstavnikov ameriškega kapitalizma, da sta v svetu dva giganta, od katerih je eden Sovjetska zveza, mislo slabo priznava. Zavrnil je tudi trditve nekaterih kapitalističnih krogov, da je Sovjetska zveza zahteva od drugih socialističnih držav, naj svojo proizvodnjo vskladijo z njenimi interesi, in naj bodo samo njene agrarni priveseč. Govoril je tudi o uspehih, ki jih je dosegla Sovjetska zveza, in dejal, da jih pripisujejo socialističnemu sistemu in teoriji.

Ko je govoril o tekmi med dvema sistemoma, je dejal, da produktivnost odloča, kdo bo zmaga, in poudaril, da je treba presedi kapitalistično organizacijo proizvodnje. Kritično je govoril o tistih, ki govorijo eno, delajo pa drugo, in poudaril, da se je upri graditvi socializma treba zanašati na lastne sile. Nihe je druge države, ki ne bo zgradila socializma, če ga ne bosta sam gradila. Je dejal Hruščov in nadaljeval: »Če pa se kdo zapre v svoje meje in zavrne izmenjavo z drugimi državami, bo izgubil ekonomski potencial in zmanjšal možnosti ekonomskega razvoja.«

Dejal je, da so takšni, ki pravijo, da so zanesljivi na lastne sile, v Sovjetski zvezi pa prosijo za kredite, in dodal, da po njihovi logiki to izgleda takole: naše lastne sile in vaša kredita. Ob koncu razgovora je Hruščov še poudaril, da se morajo vse države razvijati proporcionalno in harmonično.

Svet pozorno spremlja obisk Hruščova

V tujini so objavili vesti in komentarje še pred prihodom Hruščova v Jugoslavijo

BEOGRAD, 21. avg. (Tanjug). Obisk predsednika sovjetske vlade Nikite S. Hruščova v Jugoslaviji in bližnji razgovori, ki jih bo imel z njim predsednik Tito, so vzbudili izredno pozornost mednarodne javnosti. Stevilni časopisi v tujini so objavili vesti in komentarje še pred prihodom sovjetskega premiera v Beograd.

Veliko število tujih novinarjev, ki so prispeili v naše glavno mesto, je že večerjalo prihod poročila o prvem dnevu bivanja sovjetskega premiera v Beogradu. Prihod sovjetskega gosta je prenašala Evrovizija.

Vsi sovjetski časopisi so svoje prve strani danes posvetili prihodu N. S. Hruščova v Beograd. Z več velikih naslovih so poudarili prisrčen sprejem, ki so ga prebivalci glavnega mesta SFRJ priredili visokemu gostu iz ZSSR.

»Pravda« in »Sovetskaja Rostja« v celoti objavljata pozdravna govora Josipa Broza Tita in Nikite Hruščova ter poročata o prvem dnevu bivanja N. S. Hruščova v Jugoslaviji. Tudi vsi drugi časopisi na vidnih mestih poudarjajo toplino sprejema.

Sovjetska televizija je v dveh oddajah, od 13. in ob 22. prenašala spored prihoda N. S. Hruščova v Beograd. Vse sovjetske radijske postaje so v svojih poročilih poročale o obisku N. S. Hruščova in o prisrčnem sprejemu na letališču v Surčinu.

Sovjetski tisk je prav tako Grški časopisi že nekaj dni ni vidnih mestih prinašajo komentarje o sovjetskem obisku v Jugoslaviji in menijo, da se bosta Hruščov in Tito morda pogovarjala tudi o dezatomizaciji Balkana.

Vsi ameriški vodilni časopisi objavljajo obširne poročila o prihodu premiera Hruščova v Beograd ter poudarjajo prisrčen sprejem, ki so ga priredili gostom iz ZSSR. Časopisi poudarjajo, da je obisk sovjetskega premiera dokaz vedno boljših odnosov med obema državama in partijama. Obisk visokih sovjetskih gostov je za beograščane visokih stisk na najbolj vidnih mestih.

Vse tuje agencije prav tako objavljajo obširna poročila o sprejemu premiera Hruščova v Beogradu in njegovem obisku ter poudarjajo duh prijateljstva in govorih dveh državnikov. Ko objavljajo zdravljeno včerajšnje večerje v čast visokih gostov, agencije poudarjajo, da sta predsednik Tito in premier Hruščov obsodila psevdorevolucionarne frazerije in se postavila v obrambo ideje o reševanju najnujnejših mednarodnih problemov z razgovori.

Britanski tisk je prav tako posvetil mnogo pozornosti in prostora obisku visokih gostov iz ZSSR. »Daily Telegraph« poudarja, da je dal predsednik Tito priznanje Sovjetski zvezi za vodenje politike miroljubne koeksistence in da je premier Hruščov v odgovoru na beograjskem letališču govoril o dobrih vidikih za nadaljnji razvoj odnosov med obema državama.

Vsi današnji pariški časopisi so objavili obširna poročila o sprejemu premiera Hruščova v Beogradu in njegovem obisku ter poudarjajo duh prijateljstva in govorih dveh državnikov. Ko objavljajo zdravljeno včerajšnje večerje v čast visokih gostov, agencije poudarjajo, da sta predsednik Tito in premier Hruščov obsodila psevdorevolucionarne frazerije in se postavila v obrambo ideje o reševanju najnujnejših mednarodnih problemov z razgovori.

Dr. Dušan Čalić se je rodil 18. avgusta 1918 v Smrtič-Ratkovicu, okraj Nova Gradiska. Končal je pravno fakulteto in doktoriral iz pravnih ved na zagrebški fakulteti. Pred vojno je sodeloval v narodnem mladiškem gibanju in bil član partijskega vodstva zagrebške vseučilišča. Član Komunistične partije je od leta 1939. Od leta 1941 je aktivno sodeloval v NOB in bil sekretar oblastijskega komiteja KP Hrvaške za Slavonijo med vojno. Bil je eden glavnih organizatorjev vstaje v Slavoniji. Od važnejših državnih funkcij po osvoboditvi je opravljal naslednje: kot minister za trgovino in prekrsko LR Hrvatske, podpredsednik zvezne planske komisije, minister za industrijo Hrvatske, sekretar sekretariata za gospodarstva FLRJ. Dr. Dušan Čalić je nosilec Reda narodnega heroja, Spomenice 1941. Reda osvoboditve in drugih visokih jugoslovanskih odlikovanj.

Salko Fejzić se je rodil leta 1914 v Mostju. Diplomiral je na pravni fakulteti v Beogradu 1938. leta. V NOB je sodeloval od leta 1941 in je opravljal razne vojaške in politične dolžnosti. V letu 1945 in 1946 je bil javni tožilec LR BiH, potem pa je delal v državnem sekretariatu za zunanje zadeve. V tujini je služboval kot svetnik veleposlanstva v Moskvi, stal-

ni delegat v Ženevi, poslanik na Nizozemskem in veleposlanik v Argentini. Salko Fejzić je nosilec Spomenice leta 1941 in jugoslovanskih odlikovanj.

Dr. Dušan Čalić se je rodil 18. avgusta 1918 v Smrtič-Ratkovicu, okraj Nova Gradiska. Končal je pravno fakulteto in doktoriral iz pravnih ved na zagrebški fakulteti. Pred vojno je sodeloval v narodnem mladiškem gibanju in bil član partijskega vodstva zagrebške vseučilišča. Član Komunistične partije je od leta 1939. Od leta 1941 je aktivno sodeloval v NOB in bil sekretar oblastijskega komiteja KP Hrvaške za Slavonijo med vojno. Bil je eden glavnih organizatorjev vstaje v Slavoniji. Od važnejših državnih funkcij po osvoboditvi je opravljal naslednje: kot minister za trgovino in prekrsko LR Hrvatske, podpredsednik zvezne planske komisije, minister za industrijo Hrvatske, sekretar sekretariata za gospodarstva FLRJ. Dr. Dušan Čalić je nosilec Reda narodnega heroja, Spomenice 1941. Reda osvoboditve in drugih visokih jugoslovanskih odlikovanj.

Nova veleposlanika SFRJ

v Madžarski in Združeni arabski republik

BEOGRAD, 21. avg. (Tanjug). Z ukazom predsednika republike je bil za izrednega in pooblaščenega veleposlanika SFRJ v LR Madžarski imenovan dosedani veleposlanik v državnem sekretariatu za zunanje zadeve dr. Dušan Čalić, za veleposlanika SFRJ v Združenih arabskih republik pa je bil imenovan pomočnik državnega sekretarja za zunanje zadeve Salko Fejzić.

Dr. Dušan Čalić se je rodil 18. avgusta 1918 v Smrtič-Ratkovicu, okraj Nova Gradiska. Končal je pravno fakulteto in doktoriral iz pravnih ved na zagrebški fakulteti. Pred vojno je sodeloval v narodnem mladiškem gibanju in bil član partijskega vodstva zagrebške vseučilišča. Član Komunistične partije je od leta 1939. Od leta 1941 je aktivno sodeloval v NOB in bil sekretar oblastijskega komiteja KP Hrvaške za Slavonijo med vojno. Bil je eden glavnih organizatorjev vstaje v Slavoniji. Od važnejših državnih funkcij po osvoboditvi je opravljal naslednje: kot minister za trgovino in prekrsko LR Hrvatske, podpredsednik zvezne planske komisije, minister za industrijo Hrvatske, sekretar sekretariata za gospodarstva FLRJ. Dr. Dušan Čalić je nosilec Reda narodnega heroja, Spomenice 1941. Reda osvoboditve in drugih visokih jugoslovanskih odlikovanj.

Salko Fejzić se je rodil leta 1914 v Mostju. Diplomiral je na pravni fakulteti v Beogradu 1938. leta. V NOB je sodeloval od leta 1941 in je opravljal razne vojaške in politične dolžnosti. V letu 1945 in 1946 je bil javni tožilec LR BiH, potem pa je delal v državnem sekretariatu za zunanje zadeve. V tujini je služboval kot svetnik veleposlanstva v Moskvi, stal-

ni delegat v Ženevi, poslanik na Nizozemskem in veleposlanik v Argentini. Salko Fejzić je nosilec Spomenice leta 1941 in jugoslovanskih odlikovanj.

Dr. Dušan Čalić se je rodil 18. avgusta 1918 v Smrtič-Ratkovicu, okraj Nova Gradiska. Končal je pravno fakulteto in doktoriral iz pravnih ved na zagrebški fakulteti. Pred vojno je sodeloval v narodnem mladiškem gibanju in bil član partijskega vodstva zagrebške vseučilišča. Član Komunistične partije je od leta 1939. Od leta 1941 je aktivno sodeloval v NOB in bil sekretar oblastijskega komiteja KP Hrvaške za Slavonijo med vojno. Bil je eden glavnih organizatorjev vstaje v Slavoniji. Od važnejših državnih funkcij po osvoboditvi je opravljal naslednje: kot minister za trgovino in prekrsko LR Hrvatske, podpredsednik zvezne planske komisije, minister za industrijo Hrvatske, sekretar sekretariata za gospodarstva FLRJ. Dr. Dušan Čalić je nosilec Reda narodnega heroja, Spomenice 1941. Reda osvoboditve in drugih visokih jugoslovanskih odlikovanj.

Salko Fejzić se je rodil leta 1914 v Mostju. Diplomiral je na pravni fakulteti v Beogradu 1938. leta. V NOB je sodeloval od leta 1941 in je opravljal razne vojaške in politične dolžnosti. V letu 1945 in 1946 je bil javni tožilec LR BiH, potem pa je delal v državnem sekretariatu za zunanje zadeve. V tujini je služboval kot svetnik veleposlanstva v Moskvi, stal-

ni delegat v Ženevi, poslanik na Nizozemskem in veleposlanik v Argentini. Salko Fejzić je nosilec Spomenice leta 1941 in jugoslovanskih odlikovanj.

Dr. Dušan Čalić se je rodil 18. avgusta 1918 v Smrtič-Ratkovicu, okraj Nova Gradiska. Končal je pravno fakulteto in doktoriral iz pravnih ved na zagrebški fakulteti. Pred vojno je sodeloval v narodnem mladiškem gibanju in bil član partijskega vodstva zagrebške vseučilišča. Član Komunistične partije je od leta 1939. Od leta 1941 je aktivno sodeloval v NOB in bil sekretar oblastijskega komiteja KP Hrvaške za Slavonijo med vojno. Bil je eden glavnih organizatorjev vstaje v Slavoniji. Od važnejših državnih funkcij po osvoboditvi je opravljal naslednje: kot minister za trgovino in prekrsko LR Hrvatske, podpredsednik zvezne planske komisije, minister za industrijo Hrvatske, sekretar sekretariata za gospodarstva FLRJ. Dr. Dušan Čalić je nosilec Reda narodnega heroja, Spomenice 1941. Reda osvoboditve in drugih visokih jugoslovanskih odlikovanj.

Salko Fejzić se je rodil leta 1914 v Mostju. Diplomiral je na pravni fakulteti v Beogradu 1938. leta. V NOB je sodeloval od leta 1941 in je opravljal razne vojaške in politične dolžnosti. V letu 1945 in 1946 je bil javni tožilec LR BiH, potem pa je delal v državnem sekretariatu za zunanje zadeve. V tujini je služboval kot svetnik veleposlanstva v Moskvi, stal-

ni delegat v Ženevi, poslanik na Nizozemskem in veleposlanik v Argentini. Salko Fejzić je nosilec Spomenice leta 1941 in jugoslovanskih odlikovanj.

Dr. Dušan Čalić se je rodil 18. avgusta 1918 v Smrtič-Ratkovicu, okraj Nova Gradiska. Končal je pravno fakulteto in doktoriral iz pravnih ved na zagrebški fakulteti. Pred vojno je sodeloval v narodnem mladiškem gibanju in bil član partijskega vodstva zagrebške vseučilišča. Član Komunistične partije je od leta 1939. Od leta 1941 je aktivno sodeloval v NOB in bil sekretar oblastijskega komiteja KP Hrvaške za Slavonijo med vojno. Bil je eden glavnih organizatorjev vstaje v Slavoniji. Od važnejših državnih funkcij po osvoboditvi je opravljal naslednje: kot minister za trgovino in prekrsko LR Hrvatske, podpredsednik zvezne planske komisije, minister za industrijo Hrvatske, sekretar sekretariata za gospodarstva FLRJ. Dr. Dušan Čalić je nosilec Reda narodnega heroja, Spomenice 1941. Reda osvoboditve in drugih visokih jugoslovanskih odlikovanj.

Salko Fejzić se je rodil leta 1914 v Mostju. Diplomiral je na pravni fakulteti v Beogradu 1938. leta. V NOB je sodeloval od leta 1941 in je opravljal razne vojaške in politične dolžnosti. V letu 1945 in 1946 je bil javni tožilec LR BiH, potem pa je delal v državnem sekretariatu za zunanje zadeve. V tujini je služboval kot svetnik veleposlanstva v Moskvi, stal-

ni delegat v Ženevi, poslanik na Nizozemskem in veleposlanik v Argentini. Salko Fejzić je nosilec Spomenice leta 1941 in jugoslovanskih odlikovanj.

Težave v odnosih Etiopija

— Somalija

ADIS ABEBA, 21. avg. (Tanjug). Etiopski zunanji minister Ketema Jifru je izrazil somalskemu odpravniku poslov zaskrbljenost svoje vlade zaradi uradnih izjav somalskih funkcionarjev o dogodkih v Ogadenu, obmejnem področju Etiopije.

Predstavniki ministrstva je dejal, ko je komentiral to denurno vlado, da so v Adisu Abebi v skrbnih sprici izjav somalskih funkcionarjev, ki utegnejo poslabšati etiopsko-somalske odnose. Etiopska vlada namreč odklanja trditve Somalije, da je Etiopija na področju Ogadene začela vojaške akcije. Kakor poudarjajo, so policijske varnostne sile onod izvedle omejene akcije proti oboroženim elementom, ki so se vthotapili s somalskega ozemlja, ker kalijo mir v tem delu države.

Etiopski predstavnik je izjavil, da je vlada pred tednom dni izrazila pripravljenost, da pošlje v Mogadišo misijo dobre volje, toda zaradi izjav somalskih uradnih predstavnikov, ki sone na nereseničnih trditvah, ne more uresničiti svoje namere. Etiopija zato zahteva, naj Somalija preneha podpirati begunce in druge elemente, ki povzročajo težave v odnosih med obema državama.

Pismo Ruska in McNamare o pomoči tujini
WASHINGTON, 21. avg. (USIS). Ameriški zunanji minister Dean Rusk in obrambni minister McNamara sta poslala vsem članom Kongresa skupno pismo, v katerem se zavzemata za to, naj bi Kongres izglasoval predlog zakona o pomoči tujini.

V pismu poudarjata, da je prvotni predlog o pomoči v znesku 4,9 milijarde dolarjev še zmanjšan za dobrih 850 milijonov dolarjev in da bi vsaka nova zahteva po nadaljnjem zmanjšanju ameriške pomoči tujini pomenila omejevanje predniku ZDA možnost, da izjva ustaljeno politiko.

Razprava o predlogu zakona o pomoči se bo začela v kratkem v obeh domovih ameriškega Kongresa.

Zahteva po brezatomski coni na južni polobli
WELLINGTON, 21. avg. (Reuter). Novozelandska vlada je danes sprejela amandma laburistične opozicije, naj bi dali prednost obravnavanju petice, ki zahteva ustanovitve brezatomske cone na južni polobli.

Peticijo je podpisalo nad 80.000 državljanov, ki zahtevajo, naj si vlada prizadeva za sklenitev sporazuma o ustanovitvi brezatomske cone med vsemi državami na južni polobli.

Nova Zelandija je doslej večkrat protestirala proti opravljanju atomskih poskusov na področju Pacifika. Zadnjičkrat je protestirala leta maja, ko so se razširile vesti o namerah Francije, da izvede atomske poskuse na pacifiškem otolskem otoku Muratou.

Stavka britanskih gradbenih delavcev
LONDON, 21. avg. (Reuter). Vodstvo britanskih Trade Unionov ni uspelo prepričati vlado, naj posreduje v stavki 200.000 gradbenih delavcev. Generalni sekretar nacionalnega kongresa Trade Unionov George Woodcock je izjavil, da mu ni uspelo prepričati ministra za delo, da bi sklenil sestanek predstavnikov sindikatov in delodajalcev.

Na kakih 500 gradbiščih v Angliji in Walesu je prenehalo z delom od 150.000 do 200.000 gradbenih delavcev.

Na obisku v vojnem muzeju na Kalemegdanu
BEOGRAD, 21. avg. (Tanjug). Tovarišica Nina Petrova, soproga predsednika Hruščova in tovarišica Jovanka Broz sta obiskali danes popoldne vojni muzej na Kalemegdanu. Skupno z njima so obiskale muzej tudi Slavka Ranković, soproga podpredsednika republike, soproga sovjetskega veleposlanika v Beogradu Tatjana Puzanova s hčerko, tovarišica Vukica Vidić, Sibina Mijatović in člani družine Hruščov — Jelena Hruščov in Galina Šumova.

Visoke gostje so se zadržale v muzeju približno dve uri. Nina Petrova se je še posebej zanimala za obdobje revolucionarne dejavnosti Komunistične partije Jugoslavije in razvoj narodnoosvobodilne borbe. Postavila je precej vprašanj vidicem muzeja in se zanimala za posamezne podrobnosti iz naše revolucije.

Po ogledu muzeja sta tovarišici Nina Petrova in Jovanka Broz napisali v knjigo vtisov, da je muzej s svojimi eksponati in organizacijo naredil močan vtis.

Zadnje vesti

Nikita Sergejevič Hruščov priredil slovesno večerjo

BEOGRAD, 21. avg. (Tanjug). Pri sekretar CK KP SZ in predsednik ministrstva sveta ZSSR Nikita Sergejevič Hruščov s soprogo Nino Petrovno je nocoj priredil v prostorih zveznega izvršnega sveta slovesno večerjo v čast predsednika SFRJ in generalnega sekretarja ZKJ Josipa Broza Tita in njegove soproge Jovanke Broz.

Na večerji so bili visoki jugoslovanski voditelji — predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj s soprogo, podpredsednik republike Aleksandar Ranković s soprogo, predsednik ZIS Petar Stambolić s soprogo, predsednik zveznega odbora SZDLJ Lazar Kolisevski s soprogo, predsednik centralnega sveta ZS J Svetozar Vukmanović s soprogo, sekretar CK ZK Srbije Jovan Veselinović s soprogo, sekretar CK ZK BiH Đuro Pucar s soprogo, državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović s soprogo ter številne druge osebnosti.

Med povabljenimi na večerji so bili tudi člani spremstva prvega sekretarja CK KP SZ in predsednika ministrstva sveta ZSSR Hruščova: sekretar CK KP SZ Jurij Andropov, veleposlanik ZSSR v SFRJ Aleksandar Puzanov s soprogo, prvi sekretar moskovskega mestnega komiteja KP SZ Nikolaj Jegorčev in prvi sekretar leningrajskega industrijskega oblasnega komiteja KP SZ Vasilij Tolstikov, kakor tudi člani družine N. S. Hruščova.

Na večerji, ki je potekala v prisrčnem in prijateljskem vzdušju, sta prvi sekretar CK KP SZ in predsednik ministrstva sveta ZSSR Hruščov in predsednik SFRJ ter generalni sekretar ZKJ Josip Broz Tito izmenljiva zdravila.

67 držav podpisalo moskovski sporazum
MOSKVA, 21. avg. (TASS). V sovjetskem ministrstvu za zunanje zadeve so danes imenu federacije Malezije in republike Perija podpisali sporazum o prepovedi jedrskih poskusov v ozračju, vesolju in pod vodo veleposlanika Kanade in Brazilije v Moskvi.

Na obisku v vojnem muzeju na Kalemegdanu
BEOGRAD, 21. avg. (Tanjug). Tovarišica Nina Petrova, soproga predsednika Hruščova in tovarišica Jovanka Broz sta obiskali danes popoldne vojni muzej na Kalemegdanu. Skupno z njima so obiskale muzej tudi Slavka Ranković, soproga podpredsednika republike, soproga sovjetskega veleposlanika v Beogradu Tatjana Puzanova s hčerko, tovarišica Vukica Vidić, Sibina Mijatović in člani družine Hruščov — Jelena Hruščov in Galina Šumova.

Visoke gostje so se zadržale v muzeju približno dve uri. Nina Petrova se je še posebej zanimala za obdobje revolucionarne dejavnosti Komunistične partije Jugoslavije in razvoj narodnoosvobodilne borbe. Postavila je precej vprašanj vidicem muzeja in se zanimala za posamezne podrobnosti iz naše revolucije.

Po ogledu muzeja sta tovarišici Nina Petrova in Jovanka Broz napisali v knjigo vtisov, da je muzej s svojimi eksponati in organizacijo naredil močan vtis.

Na konferenci so pred tem prebrali poročilo izvršnega komiteja CK KP Kolumbije, s katerim so obsodili stališče vodstva CK KP Kitajske v pismu z dne 14. junija, o katerem pravijo, da je imelo namen prepričati vsako možnost za doseg sporazuma, kar zadeva enotnost.

Siriji zahteva izreden sestanek Varnostnega sveta
NEW YORK, 21. avg. (AFP-Reuter). Sirski predstavnik v OZN je zahteval danes izreden sestanek Varnostnega sveta, na katerem bi proučili nov val izraelske agresije. Podobno zahtevo zaradi sirske agresije je predložil sinoči Izrael.

V zahtevi, ki jo je danes predložila Sirija, je rečeno, da je 15 izraelskih oklopnih vozil sinoči odprlo ogenj na sirsko položaje v bližini demarkacijske linije. V zadnjih dneh so javili o izraelskih koncentracijah na tem sektorju.

Varnostni svet se ne bo sestaj pred petkom in po mnenju dobro poučenih najbolj verjetno šele v ponedeljek. ZDA so danes podpre zahtevu, naj se skliče posebno zasedanje Varnostnega sveta.

Napoved za četrtrek: Jutri se bo vreme postopoma izboljšalo do spremenljive oblačnosti. Najnižje nočne temperature bodo okoli 8, v Primorju 16, najvišje dneвне do 20, v Primorju do 25 stopinj C.

Napoved za Jugoslavijo: Pričakujemo prodor hladnega zraka preko Alp v našo državo, tako da bo poslabšanje vremena z vmesnim dežjem in padcem temperature vplivalo na vso državo. Ker bo v naslednjih dneh dotekal od zahoda hladen zrak, je pričakovati zelo spremenljivo in hladno vreme v vseh krajih države.

Telegrami

SKANDINAVSKE PARTIJE PODPIRAJO ZSSR — **KÖBENHAVN.** Predstniki Komunističnih partij Danske, Finske, Norveške in Švedske so sporočili, da v celoti podpirajo KP ZSSR v načelnih razpravah, ki potekajo v mednarodnem komunističnem gibanju.

USTAVNI REFERENDUM DO SEPTEMBRA — **ALZIR.** Volilno pravico na ustavnem referendumu bo imelo pol milijona Alžircev več kot na katerih koli dosedanjih volitvah. Ustavodajna skupščina je sprejela zakon, da lahko glasuje vsak, ki je izpolnil 19 let.

GORBACH IZJAVIL, DA BO ODSTOPIL — **DUNAJ.** Avstrijski časopisi poročajo, da bo kancelar Gorbach na bližnji letni skupščini ljudske stranke odstopil s položaja njenega predsednika, češ da želi prepustiti položaj mlajšemu človeku.

JEMENSKI PREDSEDNIK NA OBISKU V ZAR — **ALEKSANDRIJA.** Predsednik ZAR Abdel Gamal Naser je obiskal jemenskega predsednika Salala, ki je trenutno na zdravljenju v aleksandrijski bolnišnici al Musae.

HIGIENSKI ZAVOD SRBIJE POSILA SABINOVO CEPIVO — **RIO DE JANEIRO.** V glavno mesto Brazilije je prispela pošiljka pol milijona doz Sabinovega cepiva, ki jih je poslal higienski zavod Srbije.

SEKOU TOURE PONOVNO PREDSEDNIK DEMOKRATSKE STRANKE Gvineje — **KONAKRI.** Kongres demokratske stranke Gvineje je sprejel novi statut stranke in za novega generalnega sekretarja ponovno izvolil predsednika države Sekou Toureja.